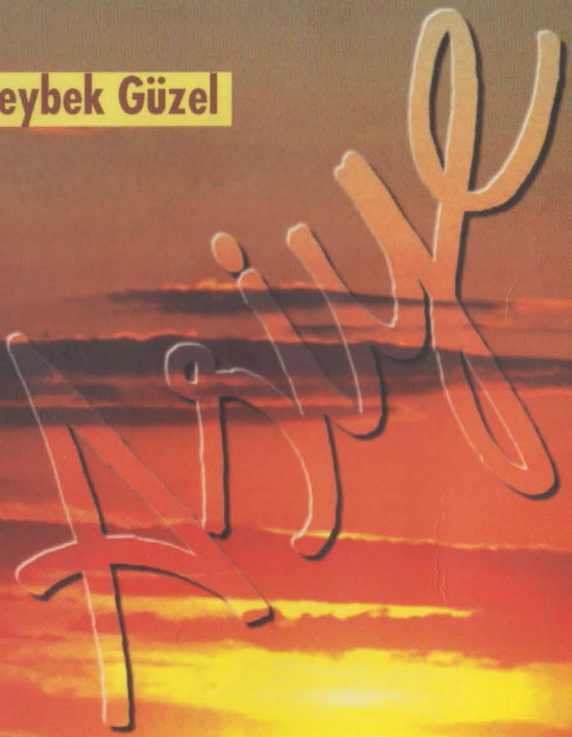
İŞKENCEDE BİR TECAVÜZ ÖYKÜSÜ

Asiye Zeybek Güzel

Ceylan

İŞKENCEDE BİR TECAVÜZ ÖYKÜSÜ

Asiye Zeybek Güzel

Ceylan

İşkencede Bir Tecavüz Öyküsü

Asiye

birçok

hayat yaşadık

Asiye Güzel Zeybek
Asiye

Birçok Hayat Yaşadık: 2
Ceylan Yayınları: 47
Baskı: Ekim 1999
ISBN 975-8426-04-4

Editör:
Mukaddes Erdoğdu Çelik

Dizgi:
Fethiye Erdoğan

Kapak düzeni:
Tayf Ajans

Teknik hazırlık/ baskı /cilt:
Ceren Basım
Tel: *(0212) 284 37 21-22*

© Ceren Basım- Yayın
Osmanağa Mah. Serasker Cad. No: 67/2 Kadıköy-İstanbul
Tel/Fax: (0216) 330 19 77

Asiye Zeybek Güzel

İşkencede Bir Tecavüz öyküsü
Asiye

Ceylan

Yaşayanlarının dili olmak için...

ONUR KARDEŞTİR SANA

Asiye, Zeynep ve diğer yürek parçalarımıza

I

İşkencenin kalleşi düşmüştür payına
Gri bir boşluğa yürür gibi
Suskunluğa yürürsün,
Bakışların çığlık çığlığa
İçinde bir volkana dönüşmek arzusu.
İşkencenin kalleşi düşmüştür payına
Kapatırsın ışıklarını kalbinin
Yolunu şaşırır isyan,
Öfken kabuslarda tükenir, erirsin
İçinde bir volkana dönüşmek arzusu.
İşkencenin kalleşi düşmüştür payına
Gözlerin bir akarsu yatağına döne

Yüzün hüzünlü nehirlere,
Yenik düşerken kendine
Derinlere gizlenmiş ruhunu özlersin
İçinde bir volkana dönüşmek arzusu.

II

Aynı zulümdür yaşadığımız
Yüreklerde aynı acı,
Çiğne artık sahte kutsallıkları
Dağılsın bu yalancı sis.
Tan seni doğuracak bu sabah haydi hazırlan,
Yıldızlarla türkü söyle, ay ışığıyla yıkan
Ateşle içindeki volkanı
Onur kardeştir sana.
Unutma ey sevdiğim
asıl kalleş işkence
yenilmektir düzene!

Editörden

Asiye Zeybek Güzel adını pekçok kişi duydu, geçtiğimiz iki yıl içinde. Gözaltına alınmış, işkencede tecavüze uğramıştı. Bunu çıkarıldığı mahkemede tüm kamuoyuna açıkladı.

Olay, diğer pekçok örneğinden farklı bir seyir izledi. Tecavüz iddiası Çapa Psiko-Sosyal Travma merkezince bir raporla tespit edildiği gibi, Asiye'nin ve işkencecı olmak iddasıyla polislerin yargılandığı iki ayrı davada rapor mahkeme heyetlerince kabul edildi.

Asiye, tecavüze uğradığını açıkladıktan sonra iki şey yaptı. Birinci olarak, öncelikle, arkadaşlarının yardımını alarak ve yoğun bir uğraş vererek yenilenme mücadelesi başlattı. Doktor tedavisine girdi. İkinci olarak; aylar boyu süren bu yeni ve zorlu süreç içinde tüm yaşadıklarını kaleme aldı. Elinizdeki kitap Asiye'nin yaşamının en zorlu döneminin öyküsü; öncesi ve sonrasıyla yenilgi ve zaferin, işkence sonrasında işkencenin yıkımına ve sonuçlarına karşı da yürütülmüş bir kavganın, bir belgesi.

Asiye'nin yaşadıkları, ne ilk ne de son. Ama o, tecavüzle işkencede yenilen kadınlara, yeniden ayağa kalkmanın, dahası, yenilmemenin derslerini anlatıyor. Acı ve gözyaşı kadar, coşku ve onur var bütün anlatımlarda. İşkence "kurbanı" olmama direnişinin sırları var bu kitapta.

Asiye'nin dediği gibi, "yaşayanlarının dili olmak için" yazıldı bu kitap. Bu nedenle yayınevimizin başlattığı *birçok hayat yaşadık* dizisinin ikinci kitabı oldu.

Giriş

Yıldızsız bir gecede yol bulabiliyor musun kendine? Yolunu çizmişsen de, şaşırmadan yürüyebiliyor musun o yolda? Eğer bulabiliyorsan hiç tereddüt etmeden, ne mutlu sana. Yok eğer takılıp kalıyorsan, tökezliyorsan, düşüyorsan, bir daha ayağa kalkabileceğine ihtimal vermiyorsan, işte orada yaşamınla ilgili ciddi bir sorun var demektir. Yıldızların ortalığı ışıl ışıl aydınlattığı bir gecede herkes yolunu bulabilir. Ama ya yıldız yoksa, ya da varsa ve sen bu yıldızları göremeyecek kadar karartmışsan yüreğini? Tökezlersin, düşersin, tekrar kalkmaya çalışırsın ama her tarafın öylesine acılar içindedir ki, şaşırır kalırsın. Her organın kapanmaz dediğin yaralar içinde, kan içindedir. Sana uzatılan elleri, seni karanlıklardan çekip çıkarmaya çalışanları göremezsin, çünkü tükenmeye doğru hızla akıp gitmektesindir. Yıldızları bulamazsın, göremezsin. Yaşamı renklere ayırırsın, her birine bir isim verirsin. Ama buna renk bulamazsın. Ağlarsın, ağlarsın ve yine ağlarsın. Hiçbir şey değişmez. Bu sana sadece geçici bir rahatlık sağlar. Ne sorunu çözersin ne de ufak bir adım atabilirsin.

Yaşamında belli başlı dönemeçler vardır. Gelecek düşüyle ilk tanıştığın günler ve bu günler için umudu büyüttüğün geceler... Kan kırmızısıdır. En ufak hücrene değin yakar, kavurur seni. Her sabah yeniden doğarsın. Her adımının bir anlamı vardır senin için. Doyasıya, alabildiğine yaşarsın. Yaşamı bütün hücrelerinde hissedersin. Sonra bir gün, sevdiğini ve tutulduğunu anlarsın. Bu da bir başka renktir senin için. Yeşil ve mavi koyarsın adını. Yeni yeni büyümeye başlayan bir çınar gibi yeşil ve deniz kadar derindir içinde. Yüreğinin bir köşesinde saklıdır hala. Ve bir gün, uçurumdan aşağıya yuvarlanırsın. Kendi kendini atarsın aşağıya. "Buraya kadar mıydı yaşamak?" diye sorarsın. Buna da renk bulamazsın. Siyahı ya da griyi düşünürsün, lakin yakıştıramazsın. Uzun ve soğuk kış günlerinde beyaz yoktur yalnızca. Doğa kendisini griye ve siyaha boyar. Ne var ki bunların arkasından yeşilin ve mavinin bütün tonlarıyla geleceğini bilirsin. Doğanın değişmez yasasıdır bu. Senin yaşadığın ise bambaşkadır. Kırmızıyı, maviyi, yeşili, siyahı, griyi bütün renkleri silersin, çıkartırsın yaşamından. Elinde kala kala bir kocaman boşluk kalmıştır. Bir daha çıkılamayacağını düşündüğün bir boşluktur bu. Uzun, karanlık günler ve geceler peşi sıra dizilirler. Yaşananlar kabus değildir, aksini düşünüp, kendini aldatışların yaşamın sert ve katı gerçeğine çarpıp geri döner her defasında. Ve sen her defasında yeniden yıkılırsın yere. Dizlerin tutmaz olmuştur. Kısacık bir anda yaşamın, isteğinin tam tersi bir yönde akmaya başlar. Öyle bir akıştır ki bu, ne durdurabilecek ne de dünyadan çekip gidebilecek gücün vardır. İnsan kılıklı canavarlar almaya çalışmışlardır elinden renkleri, sen de vermişsindir.

Küçük kare şeklinde bir oda. Bir çelik dolap, kirli, boş masa var içinde. Duvarlar beyaza boyanmış. Ancak, ne saflığı ne de iyiye ya da güzele dair bir duyguyu yansıtmayan bir beyazlık bu. İfade ettiği tek şey, uçurumdan yuvarlanma anındaki boşluk. Yerler halıyla kaplanmış, ama ilk serildiği andaki rengini neredeyse yitirmiş. İki tane kahverengi koltuk ve bir çift cam. Birleştirilmiş koltukların üzerinde iki büklüm bir şekilde yatıyor. Gözlerini açıp başını hafif kaldırdığında gökyüzünü görebiliyor. İki gün önce gördüğü gibi değil artık gökyüzü. O kadar yorgun ki, sadece uyumak istiyor. Tüm ağrılarına, sızılarına rağmen, sadece uyumak istiyor. Dalıp dalıp gidiyor. Uyku değil bu, karabasandan da bin beter. Ne kadar zaman geçti, hatırlamıyor. Hala aynı odada, hala aynı koltukta aynı biçimde yatıyor. Sanki biraz kımıldarsa, gerçek, suratına bir şamar gibi inecek. Arada bir gelip kontrol ediyorlar ne yaptığını.

Rahat bırakmıyorlar ki uyusun. Arada bir gözlerini aralıyor. Yüreğini sıkıştıran bir düşünce var. Kaçıyor ondan, ha bire kaçıyor. Ancak her defasında bir öncekinden daha sert bir şekilde, gerçeğe çarpıp geri dönüyor.

Uçurumun dibine doğru hızlı iniyorsun. Ne tutunacağın bir dal bulabiliyorsun, ne de yıldızları görebiliyorsun. Nereye kayboldular? Ne kadar yakınındaydılar halbuki. Bu kadar mı yalnızdın? Bu kadar mı uzaktın herkesten? Hiç mi sevmedin? Niye attın kendini uçuruma? Yoksa çok daha önceden mi gelmiştin uçurumun kıyısına da, farketmemiştin bunu...

Yolunda gitmeyen, seni bir anda tepetaklak eden şey neydi?

I. BÖLÜM

Şubat ayına göre hava oldukça güzel sayılırdı, ne yağmur ne de kar vardı. Güneş bahara çok az kaldığını hatırlatır gibi, bulutlarla köşe kapmaca oynuyordu. O gün öğleden sonra eve döndüm. Geceyi eşimin dayısında geçirmiştik. Eve dönerken marketten akşam yemeği için biraz alışveriş yaptım. Sokak kapısını açmaya uğraşırken ev sahibimizle karşılaştığımda her şey normal görünüyordu. Merdivenleri çıkıp daire kapısını açmak için anahtarı elime aldığımda, kapıda bir gariplik olduğunu farkettim. Elimin kapıya gitmesi, anahtarı kilide sokmam, kapının birden açılıvermesi ve içerideki beş-altı kişiyi görmem saniyeleri aldı. Böylesi zamanlarda insan beyni çok garip bir şekilde, ya çok hızlı çalışmaya başlıyor ya da tam tersi oluyor. İçerdeki adamları görünce ilk aklıma gelen 'hırsız olabilecekleri' idi. Tabii ki bir hırsızın evdeki işini bitirdikten sonra eve birilerinin gelmesini beklemesinin hiçbir mantığı yoktu. Benim de bu adamların polis olduklarını anlamam çok uzun

sürmedi. Sonrasında bu ilk karşılaşma anını her düşündüğümde evimize hırsız girdiğini zannetmiş olmama çok güldüm.

Yaşadığım ilk şaşkınlığı sanırım polisler de yaşadı. Ne ben onları bekliyordum, ne de onlar beni. Kapı açıldıktan sonra olduğum yerde kalakaldım, polisler de. İlk şaşkınlık atlatıldıktan sonra beş-altı kişinin birden üzerime çullanması bir oldu. Ne olduğunu anlayamadan, tekme, tokat ve küfürlerle yere yatırıldım.

"Siz kimsiniz, evimde ne arıyorsunuz" sorularıma aldığım yanıtlar oldukça kısa ve netti: Tekme, tokat ve küfür. Dayak yerken insan yine de düşünmesini becerebiliyor. Tekme ve tokat yağmuru altındayken kendi kendime "film bitti" dedim. Bunu genelde polis gözaltına aldığı kişilere söyler: "Film bitti, haydi anlat." O güne kadar sadece kitaplardan, gazetelerden ya da anlatılanlardan dinlemiştim. Demek gerçekten de böyle oluyormuş. Çantam alındı, alınmasıyla içindekilerin yere boşaltılması bir oldu. Üzerimi arayacaklarını söylediler. Israrla kendilerine aratmayacağımı, bayan bir görevli bulmalarını istedim. Üst katta ev sahibimizin gelini oturuyordu. "Bayan görevli" ısrarım karşasında onu çağırdılar. Kadın gelince beni evin bir başka odasına götürüp, kadına da "en ince ayrıntısına kadar arayacaksın" talimatını vermeyi "yoksa seni de götürürüz" tehditini savurmayı ihmal etmediler.

Onu da arkamdan odaya ittiler. Kapı aralıktı. Kapatmalarını istedim, hiç itiraz etmediler. Kadına ne olduğunu, ne zaman geldiklerini sordum. Sorularıma doğru düzgün cevap veremeyecek kadar korku ve şaşkınlık içindeydi.

"Üzerimdekileri çıkartmayacağım, böyle aramalısın" de-

dim. Kabul etmedi. İkna etmeye fırsat bulmadan, kapıyı açtı ve aramayı kabul etmediğimi söyledi. Bir dayak faslı daha... Zorla kendileri aradılar. Arama bittikten sonra adımı sordular. Kimliğimde yazdığını söyledim. Bu arada biri telsizle bir yere haber verip araba göndermelerini istedi. Sandalyede oturuyorum. Ev darmadağın edilmiş, koltukların yeri değişmiş, minderler yerde, bütün giysiler, mutfak eşyaları evin her tarafına dağılmış durumda.

"Tuvalete gitmek istiyorum."

"Otur oturduğun yerde, birazdan gidersin."

Ellerindeki kağıtlara çantamdan çıkanların dökümünü yazdılar. Eve gelirken bayiden aldığım günlük gazete ve haftalık Atılım var. Çantamdan çıkanlar tek tek yazıldı. İmzalamamı istediler. Bu şekilde imzalanan kağıtların daha sonra kişinin kendini suçlayıcı şekilde kullanılacağını düşündüğüm için, imzalamayacağımı söyledim. Üstelemediler.

Tekrar tuvalete gitmek istediğimi söyledim. Buna da itirazda bulunmadılar. Tuvalete giderken evin diğer odalarını da görme fırsatını yakaladım. Her yer aynı durumdaydı, darmadağın edilmişti, banyo lavabosu bile kırılmıştı.

Bu esnada odaya yeni biri girdi. Demek ki, araba gelmişti. Gözlerimi kendi kaşkolumla bağladılar, evden çıktık. Kolumda iki kişi var. Arabaya bindirildim. Yanıma iki kişi oturdu ve hareket ettik. Nereye götürüldüğümü; tahminin ötesinde biliyordum. Vatan Caddesindeki Emniyet Müdürlüğü binasına yaklaşık 15 dakika sonra geldik. Yol boyunca hiç kimse bir kelime bile konuşmadı.

Derin bir sessizlik... Sadece trafiğin gürültüsünü duyuyorum. Bir de, içimden kendimle konuşuyorum, düşünü-

yorum. Acaba evi nasıl buldular? Aylık sosyalist bir dergide yazıişleri müdürlüğü yapmıştım, sosyalist bir gazetede çalışmıştım. Yazıişleri müdürü iken, bir yazıdan dolayı DGM'de yargılanıp tutuklanmıştım. Kısa bir süre Bayrampaşa cezaevinde kalmış, tahliye olduktan sonra tekrar sosyalist bir gazetede çalışmaya başlamıştım. Yargılandığım davadan ceza alınca tekrar cezaevine girmemek için eşimle birlikte yeni bir ev tutmuştuk. Ailelerimiz de dahil, hiç kimse evimizi bilmiyordu. Arandığım için başkasının kimliğini kullanıyordum.

Evi nasıl buldular? Yol boyunca kafamı kurcalıyor bu soru, cevap bulamıyorum. Ayrıca bu soruyla uğraşmanın çok fazla anlamı yok artık. En az on günlük bir gözaltı süresi beni bekliyor. Üniversite öğrencisiyken çeşitli zamanlarda gözaltına alınmıştım. Gazetecilik yaptığım sırada da sürekli polis baskısı ile karşı karşıyaydık. Çok yabancı değildim bunlara. Yaşayacaklarımı tahmin edebiliyordum. Evde yaşadıklarım bunun ilk işaretlerini vermişti zaten.

Eğer bu ülkede muhalif bir kimliğe sahipseniz polisle sürekli karşı karşıyasınız demektir. Her an gözaltına alınabilirsiniz, gözaltında kaybedilebilir ya da "intihar" edebilirsiniz. İşkence artık sıradanlaşmıştır. O yüzden çok fazla bir şaşkınlık ya da panik yaşamadım. Yol boyunca yalnız bunları değil, başkaca bir çok şeyi düşünme fırsatım oldu. 15 dakika çok kısa, daha kısa zamanlara bile neleri sığdırabiliyor. Eşimin evin basıldığından haberi yok, o da akşam eve gelince benim yaşadıklarımı yaşayacak diye düşündüm. Kendi kendime küfredip durdum, eve gelmemesi için neredeyse dua bile edecektim.

İnsan beyni böylesi anlarda düşünmeye çok hızlı devam

eder. Kendin bile şaşırırsın buna. O kadar hızlıdır ki yetişemeyeceğini düşünürsün. Bütün duyu organların harekete geçer. En ufak ayrıntıyı anlamaya, kaçırmamaya, kaydetmeye çalışırsın. Bir yandan düşünürsün, bir yandan çevrende olup bitenlerin ayrıntısını farketmeye çalışırsın. Bir çok duygu aynı anda harekete geçer ve çarpışırlar. Şaşkınlık, direnç, umut, panik, korku, güven, güvensizlik, merak ve daha sayamadığım diğer bütün duygular... Hepsi kazanmak için birbirleriyle korkunç bir kavgaya tutuşurlar.

Ayırt edebildiğim kadarıyla emniyet binasının ön kapısında durdu araba. Hiç kimse konuşmuyor hala. Arabadan indiriliyorum, bastığım yerlerden binaya girdiğimizi farkediyorum. Asansöre bindik, galiba ikinci ya da üçüncü kata çıktık. Ortalıkta garip bir sessizlik var, çıt bile çıkmıyor. Sadece bizim ayak seslerimiz. Bir yerde durduk. Gözlerim açıldı. Işık çok fazla geliyor, bir an gözlerim kamaşıyor. Durduğum yerde, büyük şirketlerde, otel girişlerinde görülen cinsten danışma gibi bir yer var. Fakat üzerinde, "danışma" yerine "MLKP- TİM 3" tabelası asılmış. Beni getiren polisler orada başka birine teslim ettiler, bazı kağıtları da imzalayıp gittiler. Çantam, ayakkabı bağım, kemerim alındı. Üzerimde ne varsa tek tek yazıldı; saatim, kolyem, küpem, yüzüğüm, param. Hepsini bir kağıt poşete koydular. Daha sonra paramı geri verdiler. Eşyalarımı sonra iade edeceklerini söyleyerek kayıt tutanağını imzalamamı istediler. İmzalamayacağımı söyledim. Çok ısrarlı olmadılar. Gözlerim tekrar bağlandı, bu kez özel olarak yapılmış bir gözbağı ile ve öncekinden daha sıkı bir şekilde. Birileri kollarımdan tutup başka bir yere götürdü. Bir koltuğa oturtuldum.

Bir süre yalnız kaldım, gelen giden yok. Sessizlik var sa-

dece. Neredeyim, bulunduğum yerde başkaları var mı, anlayamıyorum. Böyle bekletilmek beni biraz şaşırtıyor. Genelikle polis, karşısındaki insanın ilk şaşkınlığından yararlanmak ister, düşünmesine fırsat vermek istemez. Duygularım yine çaprışmaya başladı. Şu anda "merak" daha ağır basıyor. Acaba neler olacak, 'burada kimler var' benzeri bir süre soru kafamı kurcalıyor.

"Tuvalete gitmek istiyorum."

Bana sessizlik cevap veriyor. İkinci kez daha yüksek sesle sesleniyorum.

"Tuvalete gitmek istiyorum."

Nihayet biri kolumdan tutup "gel" diyor.

Koridor boyunca yürüyoruz. Gözlerim tuvaletin önünde açılıyor. Binanın içi çok soğuk değil, kaloriferler iyi yanıyor olsa gerek. Elimi, yüzümü soğuk suyla bir güzel yıkıyorum. Gözlerim tekrar bağlanıyor ve yine bir koltuğa oturtuluyorum. Sessizlik ne kadar korkunç geliyor. Ayak sesi bile yok. Bulunduğum odada benden başka kimse yok galiba. Zaman geçiyor. Hızlı mı, yavaş mı; onu bilemiyorum. Kendi kendimle bıraktılar beni. Duygu ve düşüncelerim çarpışmaya devam ediyor. Beklemek korkunç, sessizlik korkunç, ne olacaksa bir an önce olup bitsin istiyorum.

Ne yapacaklarsa yapsınlar, yeter ki böyle oturmayayım, böyle beklemeyeyim.

Aradan ne kadar zaman geçti, anlayamıyorum. Tekrar biri kolumdan tutup kaldırdı. Bir odaya girdik, gözlerim açıldı. İlk anda, ne kadar temiz bir oda diye düşündüm. Pislik içinde bir oda bekliyordum oysa.

"Eee... Asiye, ne var ne yok" diyor, birisi.

"Niye başkasının kimliğiyle dolaşıyorsun" diye de de-

vam ediyor.

"İşçinin Yolu gazetesinin yazıişleri müdürüyüm. Cezam olduğu için de bu kimlikle dolaşıyorum"

O sırada odaya bir başkası giriyor. Uzun boylu, sarışın bir adam.

"Bizi aptal mı sanıyorsun. Bu evden çıkanlar ne?"

"Ne çıktı" diyorum, bazı şeyler sıralıyor. "Evde böyle şeyler yoktu bunlar, bize ait değil" dememle birlikte, yan taraftan okkalı bir tokat geliyor. Çenem kırıldı mı acaba?

"Avukatıma ve aileme haber vermek istiyorum.

Gülüyorlar. İçimden ben de gülmek istiyorum."

Böyle bir talep burası için çok komik gerçekten.

Masaya bir kağıt bir de kalem koyuyorlar. Şef olduğunu tahmin ettiğim bir polis "otur yaz" dedikten sonra, elindeki bir kaç kimlik ve fotoğrafı da yanına diziyor. Bazı fotoğrafları işaret ediyor.

"Bak bu sizde kalıyor, bu gelip gidiyor" diye konuşmaya başlıyor, "Bizi uğraştırma, otur yaz" diye de bitiriyor.

"Yazacak bir şey yok"

"Sen bilirsin"

Göz gözeyiz. Gözlerini hiç kırpmıyor.

"Götürün, biraz düşünsün"

Tekrar gözlerim gözbağı ile sıkıca bağlandı.

Muhtemelen aynı yere götürüldüm. Yine oturuyorum, oturuyorum...

Yine kendimle başbaşayım. Ortalıktaki sessizlik zaman zaman ürküntü verecek derecede.

Acaba saat kaç oldu, eşim eve geldi mi? Niye böyle bekletiyorlar? Niye işkenceye almıyorlar gibi düşüncelere

dalmışken, birden çok güçlü bir el kolumdan kavradı. Ne olduğunu anlamadan tekrar aynı odaya götürüldüm. Göz bağlarım açıldı.

"Nilgün Hanım, düşündün mü?"

Nilgün... Odada benden başka, gözaltında olan biri yok. Bana söylüyor.

"Düşünecek bir şey yok."

"Yazık etme, ezdirme kendini, bak dayanamazsın..."

"Söyleyecek bir şeyim yok."

"Herkesi bırakın bunu alın önce."

Gözbağımı tekrar bağlıyorlar. Kendimi alabildiğine sakin hissediyorum. Yürümeye başladık, adamların hiç telaşlı bir halleri yok. Bunu yapmaya alışkın oldukları o kadar belli ki, onlar da benim kadar sakin.

"Üstünü çıkartın, altına dokunmayın" diyen bir ses arkamızdan bağırıyor.

Asansörle çıktık yukarıya. Götürüldüğüm odanın yerleri beton. Gözbağının altından seçilebiliyor, yere serili hiçbir şey yok.

"Kendin mi soyunursun, biz mi soyalım?"

Kendim soyunuyorum, bedenime onları dokundurtmayacağım!

Hırkamı, kazağımı, atletimi çıkarttım. Bir sandalyeye oturttular. Daha önce hiç askıya alınmamıştım. Anlatılanlardan, okuduklarımdan bildiğim işlemlerden askıya alınacağımı tahmin ettim. Kollarımı kütük gibi bir şeye bağlamaya çalışıyorlar. Nihayet bitti... Hoop, askıdayım işte. İlk anda "Ulan diyorum, askı dedikleri bu muymuş?" İnsan ilk anda hiç acı hissetmiyor.

Odaya biri girdi. Ayak seslerinden, kapının açılıp kapanma sesinden anlayabiliyorum.

"Utanmıyor musun bu kadar erkeğin içinde soyunmaya?"

Utanıyorum, ama bunu belli etmemeye çalışıyorum. Bana dokunmasınlar yeter! İnsan askıda ilk anda gerçekten acı hissetmiyor. Biraz zaman geçince, koltuk altlarından keskin ağrılar gelmeye başlıyor. Çok tutmuyor indiriyorlar. Kollarım uyuşmuş durumda, yine de onları hissedebiliyorum. Uyuşukluğu gidermek için iki kişi kollarımı sallıyor. Bu arada üzerimde kalan diğer çamaşırlar da; pantalonum, çoraplarım, iç çamaşırlarım çıkartılıyor. Karşı koyabilecek durumda değilim. Kollarım arkadan sıkıca bağlandı. Kalas gibi bir şeyden geçiriyorlar. Yine havadayım, bu kez acı çok daha keskin. Nefes almaya çalışmanın kendisi ayrı bir işkenceye dönüşüyor. Göğüs kafesim dışarı fırlayacak gibi. Soru soran yok, konuşan yok. Sadece arada bir "tamam mı, yeter mi?" diye sesleniyorlar. Tekrar yerdeyim. Kollarım artık hissetmiyor. Çıplağım, çıplaklığım beni korkutuyor. Utanıyorum. Eteğimin boyu biraz kısa olsa tedirgin olan ben onca erkeğin önünde çıplağım. Sanki bütün korunma kalkanlarımı aldılar. Eşim geliyor bir an aklıma. Başka şeyler düşünmeliyim. Türkü söylemeliyim, içimden. Lanet olsun, aklıma hiçbir şey gelmiyor. Sanki bildiğim bütün türküleri unuttum. Tek bir satır, tek bir dize hatırla. Aklımda sadece çıplaklığım var.

"Çıplaksın!"

"Olsun, bunun olacağını biliyordum."

"Ama sen çıplaksın, üzerinde hiçbir şey yok."

Odada kaç kişi var, bilmiyorum, çok fazla konuşmuyor-

lar, seslerden çıkartamıyorum.

"Çıplaksın!"

"Olsun onlar insan değil ki."

Terliyorum, korkunç terliyorum. Sanki üzerime kova kova su boşaltmışlar gibi.

Başka şeyler düşünmeliyim.

"O kadar erkeğin ortasında çırılçıplaksın, ne düşüneceksin, çıplaksın işte. Sana istediklerini yapabilirler. Giysilerini iste."

Artık yalnız değilim, içimden birisi benimle konuşuyor. Kavga ediyorlar. Asiye Asiye'yle kavga etmeye başladı.

"Çıplaksın, korunmasızsın"

"Olsun, bunu biliyordum ki."

"Ama çıplaksın işte. Giysilerini iste, haydi iste onları."

-.....

"Odadakilerin hepsi sana bakıyor, giysilerini iste. Sana dokunmalarına izin verme, giysilerini geri versinler. Başka bir şey isteme, sadece giysilerini. Sana dokunurlarsa eşine ne söyleyeceksin."

"O da bunları yaşayabileceğimi biliyordu. İkimiz de tahmin edebiliyorduk bunları. Hem ne söyleyebilir ki... Ama ya artık benimle birlikte olmak istemezse, tiksinirse benden?"

"Giysilerini istemezsen senden nefret edecek. Hadi iste giyisilerini."

Artık başka bir dünyadayım. Soruları, hakaretleri, küfürleri duymuyorum. Tekrar indirdiler. Kollarım bana ait değil, hissetmiyorum.

Giysilerim, onları geri versinler. Başka bir şey istemiyo-

rum. Aklımda sadece pantolonum, kazağım, hırkam var. Bunlara kitlendim.

Tekrar askı.

"Niye istemiyorsun giysilerini, onlar senin zırhın, kabuğun. İşte onları."

"Hayır birazdan bitecek işte. Kendileri verecekler o zaman."

"Hayır vermeyecekler. Hem ne kadar çabuk giyinirsen o kadar iyi olur. daha fazla çıplak kalamazsın. Herkes sana bakıyor, seni izliyor, seni seyrediyorlar işte. Pantolonunu iste."

.....

"Kazağını iste"

.....

"İste giysilerini"

.....

"İste, zaman geçiyor hadisene"

Bildiğim, sevdiğim, bütün türküleri unuttum. Hiç kimsenin yüzünü hatırlamıyorum. En sevdiklerimin bile... Birileri olmalı, bu kadar uzakta olamazlar. Tutunacak bir yer bulmalıyım.

"Yalnızsın işte! Tutunacağın hiç kimse yok. Giysilerini iste. İste onları, daha ne bekliyorsun? Onlar seni koruyacak."

.....

Kapı gürültüsü duydum. Odaya yeni biri girdi galiba.

"Daha bitmedi mi? Ne uğraşıyorsunuz, indirin yatırın yere orospuyu."

İndirin, yatırın yere!

Bir anda askıdan indirildim. Ayakta duramıyorum, kollarım da artık bana ait değil, hissetmiyorum, kontrol edemiyorum. Korkunç bir acı var. Yere fırlattılar. Başım yere çarptıktan sonra buz gibi betonu hissettim. Terden sırılsıklam olmuşum. Kollarımı kullanıp ayağa kalkmaya çalışıyorum, ama söz geçiremiyorum onlara. Kahkaha seslerini, küfürlerini duyuyorum. Çıplaklığımı örtmeye çalışıyorum, yapamıyorum. Bir an aklımdan meydan dayağı atacaklar, diye ge-

çiyor. Hiçbir şey anlayamıyorum. Gözbağımın altından sadece ayakları hayal meyal seçebiliyorum. Ayağa kalkmaktan vazgeçip bacaklarımı toplamaya çalışıyorum. Tekmeyle engelliyorlar. Kollarımı ve bacaklarımı sıkıca tutmaya çalışıyorlar. Çırpınıp kurtulma çabalarım sonuçsuz. Bağırmaya çalışıyorum, sesim çıkmıyor sanki.

"Hayır, bunu yapamazsınız, öldürün, parça parça edin, ama dokunmayın. Kirletmeyin, lekelemeyin" diye bağırmak istiyorum. Ama her şey o kadar hızlı geçiyor ki aklımdan, çıldırmak üzereyim.

Üzerimde bir ağırlık hissediyorum. Duyduğum acıdan dişlerim birbirine geçiyor. Karşı koyamıyor, kıpırdayamıyorum, kafamı bile oynatamıyorum. Boğazım bağırmaktan yırtılacakmış gibi. Kendi haykırışlarım, çığlıklarım, sesim bana yabancı gibi geliyor. Kahkaha sesleri ve küfürler kesilmiyor. İğrenç şeyler söylüyorlar.

"Kocan bile böyle becerememiştir." diyor birisi.

Üzerimdeki o iğrenç ağırlık işini bitirdiğinde, su nasıl buza dönerse öylece dondum kaldım. Mumya gibi dondum kaldım. Ölümü isteyecek gücü bile alıp götürdüler benden.

Her yer bir anda karardı. Bir tek ışık bile görünmüyor, karanlıktayım. Kopkoyu, sonsuzluk gibi bir karanlık... Herşey, herkes birer birer karanlığın öbür tarafına geçti. Tek başıma kaldım; elimi uzatabileceğim, elimi tutabilecek hiç kimse yok. Üzerimdeki ağırlığın kalktığını farkediyorum. Kalkarken canımı da beraber alıp götürdü.

Annemin, babamın, sevdiğimin, sevdiklerimin yüzü yok artık, hatırlayamıyorum. Uçurumdan aşağıya yuvarlandım. Artık kirlendim, kimsenin yüzüne bakamam, sevemem,

anne olamam! Yaşamak adına hiçbir şey kalmadı elimde, alıp götürdüler hepsini! Boşluğun içinde kayboldum.

Kendime geldiğimde, bir koltuğun üzerinde yatıyordum.

Ne güzel, giysilerimi geri vermişler!

Sıkıca sarılıyorum onlara. Odada kimse yok.

Gözlerim bağlı değil, ayağa kalkmak istiyorum, ama bedenim buna uymuyor. Ölü gibiyim. Gerçek nerede başlıyor, nerede bitiyor farkedemiyorum. Odaya biri girdi, ayağa kaldırmaya çalışıyor, kalkamıyorum.

"Bir şey istiyor musun?"

Su isteyeceğim; ama sesim çıkmıyor, ağzımı açamıyorum.

Çıkıp gitti odadan. Uyumak istiyorum sadece, uyandığımda burada olmayacağım çünkü. Başıma bir şey gelmedi ki, tecavüze uğramadım ki... Kirletilmedim ben, temizim! Her yanımı ateş basıyor ama üşüyorum. Daha sıkı sarılıyorum giyisilerime.

Uyuyorum, uyanıyorum, hala buradayım. Binlerce kez lanet olsun. Rüya bu, kabus. Niye bitmiyor öyleyse? Uyumalıyım, uyumalıyım. Bitecek bu kabus, bitecek. Sevdiklerim gelip "hadi uyan çok uyudun, yeter bu kadar" diyerek uyandıracaklar beni. Bekliyorum işte, niye gelip kimse uyandırmıyor. Çıldırmak üzereyim, bitmiyor bu kabus.

Zaman kavramı yok artık. Odaya iki kişi girdi. Kollarımdan tutup kaldırıyorlar. Ayakta duramıyorum. Ayaklarım, bacaklarım sanki benim değil; oyuncak gibi. Kollarımdan tutarak başka bir odaya götürüyorlar. Sigara veriyorlar. Sigarayı bırakmıştım halbuki, içmiyordum. Ama şu anda o kadar çok istiyorum ki. Belki kafam yerine gelir diye alıyo-

rum verdikleri sigarayı. Bir kaç nefes aldım, başım dönmeye başlıyor. Kimse konuşmuyor. Her yer sakin, yine o kahrolasıca sessizlik. Ne zamandır buradayım. Ne zaman geldim buraya? Bilmiyorum, hatırlamıyorum.

Boş bir masa ve üzerinde bir sarı saman kağıt ve kalem var. Kalemi elime uzatıyorlar, alıyorum. Ne yapacağım peki, ne yazacağım? Ne yazmam gerekiyor? Uyumak istiyorum, gözkapaklarım tonlarca ağırlığı kaldırıyor gibi, dayanamıyorum.

Ve yazmaya başladım. Ama sanki yazan el bana ait değil. Ben başka bir yerden izliyorum bu eli, yazma diyemiyorum. Desem de duyamaz beni. O kadar uzak ki benden... Avazım çıktığı kadar, çığlık çığlığa bağırsam da duyamaz beni artık.

Her şey karanlığın öteki tarafında. Yapayalnızım, benimle konuşan diğer Asiye de yok artık, o da çekip gitti...

22 Şubat 1997 tarihinde, öğleden sonra gözaltına alınmıştım. Toplam 13 gün kaldım şubede. Yazmaya başladıktan sonra bütün kontrol onların elindeydi artık. Ne söylediler se yazdım. Yazmak zorundaydım. Nasıl olursa olsun, bana bir daha dokunmamalarını sağlamanın yolu buydu çünkü. Benimle işlerini ne kadar çabuk bitirirlerse, o kadar çabuk onların elinden kurtulabilecektim. Tek amacım, bana bir daha dokunmalarına engel olmaktı...

Tecavüze uğradığımı hafızamdan silmeye çalışıyorum. Çok zor oluyor, ama zaman zaman başarıyorum bunu. Garip bir şekilde hep çocukluğum aklıma geliyor ya da en küçük kardeşim. Belki de yıllardır hatırlamadığım ayrıntılar. Annemin bizi parka götürmesi, zaman zaman annemden yediğim dayaklar. En küçük kardeşimin yaramazlıkları. Böyle anlarda gülüyorum sürekli, kendimi zor tutuyorum.

Küçük kardeşim bir koyun sürüsünün içine girmişti bir keresinde. Üç-dört yaşlarındaydı. Arıyoruz, arıyoruz yok. Birden sürünün ortasından havalandığını gördük. Havada bir kaç takla attı. Meğer sürüdeki tek koça denk gelmiş. O

gün fazla önemsemedik. Ertesi gün, ne olur ne olmaz diye doktora götürmüştüm. Köprücük kemiği kırılmıştı. Belinden yukarısı, bir kolu dışarıda kalacak şekilde alçıya alındı. Bu olay her aklımıza geldiğinde sürekli gülme krizine tutuluyorduk evde. Bir keresinde de bisikletiyle bir vitrin camından içeri dalmıştı... Sanki çocukluğumu yeniden yaşıyorum, sadece çocukluğumla ilgili şeyler geliyor aklıma. Liseye kadar; ondan sonrası yok. Liseden sonrası yaşanmamış gibi.

İstediklerini yazmaya başladıktan sonra benimle çok fazla uğraşmadılar. Arada bir gelip eşimi soruyorlar. "İnsan eşinin nerde olduğunu bilmezmiymiş" gibi şeyler söylüyorlar. Evde, atmakta zorlandığım, eşimin bana yazdığı mektuplar vardı eşyaların içinde, şubeye taşınmışlar! Zaman zaman yanımda onları okuyup gülüyorlar. Bütün bunlar bana çok uzak geliyor. Sanki her şey benim dışımda yaşanıyor. Ben orada değilim. "Oradaki bir başkası, o ben değilim ki" demek istiyorum. Dilimin ucuna geliyor, susuyorum. Eğer söylersem, giysilerimi tekrar alacaklar... Tekrar almalarına izin veremem!

Uyumak için bulduğum hiçbir fırsatı kaçırmıyorum. Uyandığım zaman mutlaka bitecek bu... Ama her uyandığımda hala orada buluyorum kendimi. Bir gece hücrelere çıkartıldım. Bulunduğum hücrede üç ya da dört kişi var. Kimseyle konuşacak durumda değilim hemen uyumalıyım. Sabah yine aşağıya indiriliyorum. Sadece oturuyorum, çok fazla soru da sormuyorlar.

Camlar genelde kapalı tutuluyor, hepsi kilitli. Anahtarları ya çekmeceden çıkartıyorlar ya da ceplerinde oluyor. Çocukluğum sürekli aklımda, yine kendi kendime gülüp du-

ruyorum. Bir yandan da anlatamayacağım bir korku sarıyor içimi. Sürekli kendime hatırlatıyorum; "uyuyorsun, uyanınca burada olmayacaksın, sakin olmalısın." İçimde korkunç bir banyo yapma isteği var. Banyo yapmalıyım, temiz olmam gerekiyor! Yıkanınca temizleneceğimi biliyorum.

Bir yandan da ölüm fikri ha bire sıkıştırıp duruyor, "daha ne bekliyorsun" diye. Çocukluğum ve ölüm... Bunların arasında gidip geliyorum. Gözlerim camlarda. Açık cam bulursam kendimi aşağıya bırakacağım. Nasıl olsa uykudayım, o zaman uyanırım. Şiddetli bir çarpma ve uyanış. Başka türlü uyanamayacağıma inandırmaya çalışıyorum kendimi. Ama camlar hep kapalı, hep kilitli. Başka bir yol bulmalıyım.

Nihayet açık bir cam. Bir yanım korkunç bir şekilde cama doğru itiyor beni. Bütün organlarım halen bana ait değil, birer oyuncak parçası. Cama doğru bir kaç adım atıyorum. Elimi uzatsam tutabileceğim. Uyanmak istiyorum. Bir el kolumdan sıkıca kavradığı gibi kenara itiyor beni. Hayır! Kesinlikle dokunmalarını istemiyorum. Kimse dokunmamalı bana. Sıkıca hırkama sarılıyorum itildiğim köşede.

O günden sonra hiç yalnız bırakmıyorlar. Bulunduğum odada mutlaka birileri oluyor. Camlardan uzaktayım. Zaman kavramı yok. Bir akşam üzeri, babamın geleceğini söylüyorlar.

Ortaokul ve lisedeyken bazı akşamlar babam okuldan almaya gelirdi beni. Okulum eve uzak sayılırdı. Akşam yedi buçukta dersten çıkardık ve kış aylarında hava iyiden iyiye kararmış olurdu. "Tamam" diyorum, "babam almaya gelecek beni, buradan eve gideceğiz." Nihayet kurtulacağım buradan. Mutluyum. Bir kaç saat sonra babamla eve

gideceğim. Kafamdan planlar yapmaya başlıyorum: Gider gitmez banyo yapacağım, annem yemeği hazırlamıştır, yemekten sonra hemen ranzadaki yatağıma çıkıp uyuyacağım. Sabah her şey normale dönmüş olacak nasılsa. Nasıl mutluyum ama. İçim içime sığmıyor. Hemen gelmeli; niye gecikiyor? Hiç gecikmezdi, yedi buçukta okulun kapısında olurdu hep.

Başka bir odaya götürüldüm. Burası ilk getirildiğim oda. Artık gözlerimi hiç bağlamıyorlar, odaları ayırt edebiliyorum. Kapı hafif aralık, ayak seslerini duyuyorum.

Nihayet babam göründü. Odaya girer girmez kollarına atılıp, "hadi gidelim, zaten geç kaldın, daha fazla vakit kaybetmeyelim" diyeceğim. Kafamdan her şeyin planı hazır. Babam odaya giriyor. Bir şey tutuyor beni. Babama sarılmak istiyorum ama kıpırdayamıyorum yerimden. Yine dondum kaldım. Bana doğru bir kaç adım atıyor. Nihayet babamın kollarındayım. Ama babam niye ağlıyor? Ağlamaması gerekiyor. "Hadi eve gidelim" demek istiyorum. Ama korkuyorum, adamlar odada, engel olacaklar. Babamın kulağına söylemeliyim. Babamı bırakmak istemiyorum, birşeyler soruyor, cevap veriyorum. Kendi kendimi yiyip bitireceğim. Niye bekliyoruz? Niye eve gitmiyoruz?... Polislerden biri, "bu kadar yeter" diyor. Hayır, babam beni burada bırakıp gidemez! Ben onun kızıyım, nasıl bırakır beni burada. Sıkıca sarıldım babama, hayır bırakmayacağım!

Bir ışık yanılsamasıydı demek ki bu. Rüya değilmiş, uykuda değilmişim. Babam odadan çıktıktan sonra yaşadıklarımın rüya olmadığını düşündüm bir an. Bunu düşündüğüm an korkunç bir ter basıyor, bir yandan da üşüyorum. Çaresizlik, umutsuzluk, panik, korku sarıyor dört bir yanımı;

içten içe sürekli titriyorum. Kapana kısılmış gibiyim. Hayır, rüya değilse aklımı kaçırırım. Sürekli "rüya, rüya" diye tekrarlıyorum. Ama gerçek bütün ağırlığıyla bastırıyor. Başka bir yol bulmalıyım,

"Tecavüze uğramadım, kimse bana kirletilmiş gözüyle bakamaz. Acıya dayanamadığım için askıya aldıklarında istedikleri şeyleri yazdım." Evet, bu daha kolay katlanılır olacak.

Birkaç gün sonra annem geldi. Evden giyecek birkaç parça eşya getirmiş. Annemle görüşmeme izin verdiler. Daha sakinim, kafamdaki kurguya iyiden iyiye inanıyorum. Cezaevi için evden eşya getirmelerini istiyorlar annemden. Annem, evde hiç bir eşyamın olmadığını söylüyor. Öyleyse kendi oturduğum evden alabileceğimizi ifade ediyorlar. Ben, annem ve iki polis birlikte basılan eve gidiyoruz. Evde kimse yok, kapı henüz mühürlenmemiş. Her şey yakalandığım günkü gibi duruyor. Darmadağın, paramparça yataklar, battaniyeler, kitaplar kasetler giyim eşyalarımız her şey yerlerde. Alabileceğim bir kaç parça eşyayı bir çantaya doldurdum. Garip bir duygu bu. Bilgisayarı düşünün. Onu kullanmak için değişik düğmelerden yararlanırsınız. Sizin istediğinizi yapar, kumanda aleti sizin elinizdedir. Ona istediğiniz işlemleri yaptırabilirsiniz, basarsınız düğmelerine olur biter. Bilgisayara benzetiyorum kendimi. Ne söylenirse, ne istenirse yapıyorum. "Şunu alma" diyorlar, bırakıyorum. "Bak şu işine yarar" diyorlar, alıyorum. Eşimin bana aldığı bir oyuncak bebek yerlerde sürünüyor. Gözüme çarpı-

yor, alıp almamakta tereddüt ediyorum bir an, son anda geri dönüp alıyorum. Evden çıktık, annem yanımda. Polislerden biri nedense bir uyarı yapma gereğini hissediyor.

"Çok iyi nişancıyımdır, kaçmaya kalkarsan haberin olsun diye söylüyorum."

Artık üst katlarda bir odada kalıyorum. Yerde mavi bir halıfleks serili. Penceresi var, dışarısı olduğu gibi görünüyor. Binaları, çatıları, insanları seyrediyorum. Kayınvalidem para ve birkaç parça eşya getirmiş. Onunla görüşmeme izin vermiyorlar. Eşyayı getirdiklerinde odada tek başımaydım. Küçük bir not yazmamı istediler. Eşyayı aldığımı ve iyi olduğumu bir kağıta yazıp verdim. Yine camdan dışarıyı seyrediyorum. Kayınvalidemi ve annesini, binadan çıkarken gördüm. El salladım onlara, ama onların beni görmesi imkansız.

Benimle uğraşmaktan iyice vazgeçtiler. Aşağıya sadece ifade alacakları zaman indiriyorlar. Bitirmek için hiç acele etmiyorlar. Her gün bir parça ifade alıyorlar. Bittikten sonra da tümünü imzaladım. Başka bir sürü kağıda da imza attım. Benim için ne olduklarının hiçbir önemi yok.

"Pişmansın, Kırklareli'ne gideceksin."

"....."

"Tamam mı?"

"Tamam"

Niye ve neden itiraz edeceğim ki? Her şey bitmiş, hiç kimseyi görmek, konuşmak istemiyorum. Kendimi ölü sayıyorum.

"Hazırlan, doktora gideceğiz" diyorlar.

Doktor darp izi olup olmadığını, birşey yapıp yapmadıklarını soruyor.

"Hayır hiçbir şey yapmadılar."

"Hazırlan, mahkemeye gidiyoruz."

"Unutma, pişmansın Kırklareli'ne gitmek istiyorsun, öyle söyleyeceksin."

Savcılığa çıkmadan önce DGM'deki adli tıp doktoruna çıkartılıyorum. Orada da aynı şeyler oluyor.

"Hayır, hiçbir şey yapmadılar. Sadece askıya aldılar, o kadar"

Polisin bakışından söylememem gereken bir şeyi söylediğimi farkediyorum.

Savcılıkta ve hakimin önünde de aynı şeyleri söyledim. Şubede ne imzaladıysam, aynısını tekrar ettim. Hiçbir şeyi düşünmüyorum. Sadece her şeyin bir an önce bitmesini ve polisin elinden olabildiğince çabuk kurtulmayı istiyorum. Bir de banyo yapabilmeyi....

Hakim;

"Kırklareli'ne gitmek istiyorsun galiba" diye soruyor.

"Evet" diyorum. Hayır diyemezdim. Kendi yüzüme bile bakamazken, insanların yüzüne nasıl bakabilirdim ki? Kimseyi görmek istemiyorum, tanıdığım hiç kimseyi görmek istemiyorum. Ölüm yanıbaşımda, kimseyi bulaştırmak istemiyorum. Kirlendim, aşağılandım, utanıyorum.

Nihayet bitti. Yola çıkıyoruz. Tekrar şubeye döndük. Niyetleri bir gece daha orada tutup ertesi sabah Kırklareli'ne götürmek. Tanımadığım biri karşı çıkıyor buna. Fazla oyalanmadan Kırklareli'ne doğru yola çıkıyoruz.

Arka koltukta tek başıma oturuyorum. İki polis önde oturuyor. Yol boyunca çok fazla konuşmuyorlar. Arada sırada eşimle ilgili bazı sorular soruyorlar. Oysa ben ona veda edeli günler oluyor.

Sonsuzluk gibi bir karanlığın içindeyim. Benimle konuşan içimdeki diğer ben bile yok artık. O bile terketti beni. Yol boyunca boş gözlerle dışarıyı seyrediyorum. Gördüklerim bana hiçbir şey ifade etmiyor; insanlar, kalabalıklar, ağaçlar, gökyüzü. Sanki koca dünyada bir ben kalmışım. "Bana yardım edin" diye seslenebileceğim hiç kimse yok. Zaman zaman, "birileri vardır mutlaka" diyorum. Eşim geliyor aklıma, dostlarım, annem, babam... Bu kez de ben, ısrarla koruyorum herşeyi. Kimse beni görmemeli, kimse yüzüme bakmamalı. Yoksa üzerimdeki, kiri, pisliği, onlara da bulaştırırım.

Akşam saatlerinde şehre varıyoruz. Önce oradaki emniyet binasına uğrayıp bazı işlemleri yapıyorlar. Yolda kendime sigara aldırıyorum. Cezaevi şehrin dışında. Gittiğimizde hava iyiden iyiye kararmıştı. Sadece ışıklar seçilebiliyordu.

Kırklareli emniyetinden bir polis de bizimle birlikte geliyor. Cezaevine yaklaştığımızda; "Burası beş yıldızlı otel gibi, çok rahat bir yer, sen de rahat edeceksin" diyor.

Sanki umrumda! Ha beş yıldızlı otel olmuş, ha bir virane. Hiç bir şeyi düşündüğüm yok. Beynimin içi boşalmış gibi. Sadece olacaklara bırakıyorum kendimi.

II. BÖLÜM

Girişte asker kimlik kaydımı yapıyor. Sorular, sorular.

"İftiracı mısın?" diye soruyor bir asker. Benden önce polis askerin sorusuna gülerek cevap veriyor:

"İftiracı değil, itirafçı"

Ne soruyu umursuyorum, ne de cevabını. Bir an önce bütün işlemlerin bitmesini, hemen içeriye girip banyo yapmayı hayal ediyorum. İmzalamam için uzatılan kağıtlara bakmıyorum bile.

Kendi aralarında konuşuyorlar. Ne kadar doğru yaptığımı, bu işin sonunun olmadığını, devletin yıkılmayacağını, bana da duyurarak anlatıyorlar birbirlerine.

Bana ne bütün bunlardan... Beni hiç ilgilendirmiyor artık. Sadece kendimi ve banyo yapmayı düşünüyorum.

Nihayet bitti, polis;

"Burada zaman zaman işimiz oluyor, geldiğimizde sana da uğrarız" diyor.

"Tamam" diyorum. Polisler gitti, kurtuldum artık. Rahat bir nefes alabilirim.

Yolu gösteriyor bir gardiyan. Daha sonra avukat görüş yeri olduğunu öğrendiğim bir odada, başka bir kadın gardiyan tarafından üstüm aranıyor. Nedense çok şefkatli davrandığını düşündüm bir an.

"Adli koğuşa mı yoksa diğer koğuşa mı gitmek istiyorsun?"

"Adli koğuşta kalmak istiyorum."

Gardiyanın arkasından yürüyorum. Uzun karanlık bir koridor. Karanlık ürkütüyor beni. Sonunda büyük bir koğuşa giriyoruz.

6 Mart 1997. Saat onbuçuk civarları. Onların elinden kurtuldum. Artık onlar yok, hiçbirini görmeyeceğim. O kadar rahatladım ki, bir anda tonlarca ağırlık kalktı sanki üzerimden. Hafiflediğimi hissediyorum. Yaşam normale dönecek.

Gardiyan;

–Size yeni birini getirdim, diyor.

Koğuşta üç ya da dört kişi var. Burası da yarı loş denecek kadar karanlık bir yer. Hiç kimseden çıt yok. Bir köşede, sıra üzerinde eski bir televizyon; uzun iki tane mermer masa ve sıralar. Bir tane divan, tavana yakın camlar. İlk anda dikkatimi insanlardan çok bunlar çekiyor. Televizyon sanki kendi kendini seyrediyor. Gardiyanla içeriye girdiğimizde bir an koğuştaki bütün gözler bize çevrildi. Başka hiçbir tepki yok... Bakışlar tekrar eski yerlerine dönüyor. Koğuşa yeni birinin gelmesi anlaşılan kimseyi ilgilendirmiyor. Beni getiren gardiyan çıkıp gittikten sonra, ortada kalakaldım. Tek başımayım. Kimse bir şey söylemiy-

or, ayakta dikilip duruyorum; ne hoşgeldin, ne geçmiş olsun diyen var, ne de oturacak bir yer gösteren... Aptal aptal dikilmeye devam ediyorum. Aman boşver deyip yanlarına oturuyorum.

"Eeee... hoşbulduk" diyorum yüksek sesle.

Başlar bana doğru dönüyor. Ama yine bir tepki yok. Allahım ne yapacağım ben, şaşkınım. Gürültüyle içeriye iki kişi daha girdi. Beni görünce biraz şaşırdılar ve yanıma geldiler hemen. Ne zaman, niye geldiğimi sorarak sohbeti başlattılar. Koğuştakiler de birer birer yanımıza gelmeye başladılar. Kendimi bir an bir film sahnesinde gibi hissettim. Tanımadığım, bilmediğim bir başka dünyanın insanları arasındayım. 50-60 yaşında insanlar da var, çocuk denecek yaşta olanlar da. Hepsinin ayrı bir dünyası var, bu hemen farkediliyor. Ama ben, bunları düşünecek durumda değilim hiç.

Sorular arka arkaya geliyor. Acıyanlar, "boşver geçer" diyenler, siyasi olduğumu öğrendikten sonra "bu devletle baş edilir mi" diyenler, "pek de gençmişsin, yazık" diyenler... Herkes kendince bir yorum yapıyor.

Yorgunum, banyo yapmalıyım. Yanımda hiç çamaşır yok. "Yarın nasıl olsa annemler gelir" diye düşünüyorum, ama yarına kadar beklemeye tahammülüm yok, banyo yapmalı, bir an önce temizlenmeliyim. Kafamda sadece bu var.

Nihayet biri, banyo yapıp yapmak istemediğimi soruyor. "Evet, hem de mümkün olduğunca çabuk" diye çığlık çığlığa bağırmamak için kendimi zor tutuyorum. Sakince;

"Çok iyi olur", diyorum.

Yardıma ihtiyacım olup olmadığını sorarak, beni banyoya götürüyorlar. Biri temiz çamaşır ve havlu getiriyor. Yalnız yapabileceğimi söyleyip onları gönderiyorum.

Sonunda banyodayım!.. Günlerdir olmak istediğim yerde. Sanki bütün yaşam amacım o banyoyu yapabilmekti. Kirlenmiştim, kirletiimiştim, o banyo beni temizleyecekti. Böyle düşündüm ve buna inandım.

Gözaltına alınalı neredeyse 15 gün olmuştu. İlk kez o an, banyodayken gerçekten ağlamaya başladım. Banyo koğuştan uzak sayılırdı. Kimsenin beni duyma, rahatsız etme ihtimali yoktu. Duvarlara vura vura, bağıra çağıra ağladım. Elimden başka bir şey gelmiyordu. Sabuna ya da şampuana ihtiyacım yoktu. Tek derdim, vücuduma mümkün olduğunca fazla su dökebilmekti. Yaşadığım herşeyi hatırlıyordum.

Ama bilincim, gerçeği kabul etmemekte dehşetli bir direnişe giriyordu. Sanki bunu kabul edersem o an ölecekmişim gibi geliyor. Kabul etmeyi mantığım almıyor. O durumda çıldıracağımı biliyorum.

Sadece vücuduma su döküyorum ve ağlıyorum. Yapabildiğim tek şey bu. Çaresizim, umutsuzum... O an, annemin dizinin dibinde olmak istedim, çocuk olmak. Anneme sarılıp ağlamak istedim. O an keşke yanımda olsaydı diye dua ettim. Birşeyler anlatmama gerek yoktu. O yanımda olsun, onun dizinde ağlayayım. Bir de eşim aklımda. Onunla yaşanmış her şey sanki kalın bir sis perdesinin ardında. Yaşanacak hiçbir şey kalmadı. Beni böyle kabul etmeyeceği, onu bir daha görememek düşüncesi çektiğim acıyı arttırıyor. Sadece ben varım banyoda, tek başıma. Ne kadar kaldım ne kadar ağladım bilmiyorum ama banyodan çıktıktan sonra aynaya baktığımda, kendi yüzüm bana çok yabancı geldi. Kendi yüzümü tanıyamadım. Aynada gördüğüm başka bir yüz. Yüzümün her tarafı balon gibi şişmişti. Şişmiş ve kızarmış, anlamsız bakan bir çift göz. Paramparça olmuş bir yüz.

Binbir güçlükle giyindim. Yürüyorum ama sanki yürüyen ben değilim, bacaklarım bana ait değil. Etrafımdaki her şey puslu ve bulanık görünüyor. Duvarlara tutuna tutuna tekrar koğuşa döndüm. İlk bulduğum sıraya külçe gibi yığıldım. Sanki banyo değil de yeni bir işkence seansından geçmiş gibiyim. İstediğim banyoyu yapmıştım nihayet. Ama hiçbir şey değişmemişti!.. Kalbim sıkışıyor, zorlukla nefes alıyorum. Dişlerimi sıkıyorum, göğsümün tam ortasında nefes almamı engelleyen bir kaya var. Kimseye görünmeden yatağa gitmeyi düşündüm, ama ne yatakhanenin yerini ne de boş bir yatak olup olmadığını biliyorum. Bir an önce uyuyup sabah her şeye yeniden başlamak istiyorum. Yeni bir gün;

yeni bir yaşam, yeni bir başlangıç. Temiz bir yaşama yeniden başlamak.

Koğuş iki katlı; üst kat yatakhane, alt kat yemekhane olarak kullanılıyor. Üst kata çıkamayacak kadar bitkinim. Oturduğum sıradan kalkamadım uzun süre. İnsanlar garip garip beni izliyor. Hasta olup olmadığımı soruyorlar. Gelebilecek soruları engellemek için normal görünmeye zorluyorum kendimi. Bunu başaramadığımın farkındayım, yine de çabalıyorum. Öyle bir haldeyim ki, sanki bütün sorulara cevap vermek zorundaymışım gibi düşünüyorum. Cevaplamazsam ne olacağını bilmiyorum, korkuyorum. Ya bir şey yaparlarsa?! İnsanlardan korkuyorum, kendimden korkuyorum.

Ama konuştukça sakinleştiğimi, kendimden uzaklaştığımı farkettim. Her konuştuğum insan beni şaşkınlığa düşürüyor.

Adli koğuşları sadece izlediğim filmlerden biliyorum. Bir süre sonra kendi derdimi, acımı unutup sohbete katıldığımın farkına bile varmadım. Sen neden geldin diye kime sorduysam, ilk aldığım cevap; "kader" oldu. Kader böyle istemişti, bir de hiç birisi suçlu değildi...

Gece geç vakit yatağa yattığımda, kendimi daha sakin ve rahat hissediyorum. Sürekli "unutacaksın" diye tekrarlıyorum kendime. Unutmak, hafızamdan silmek zorundayım. Sabah herşeyin başka olacağı umuduyla rahat uyudum. Beynim ve bedenim onüç günden sonra yorgunluğa teslim oldu. Sabah erken uyandım. Kendimi dinç hissediyorum. Ama tedirginim, uzun bir süre yataktan kalkmadım. Saat 8'de gardiyanlar sayım için geldiler. Herkes tek sıra halinde dizildi. Kimse bana, kalk, diye seslenmedi. "Allah kurtarsın" diyerek işlerini bitirip gittiler.

İlk sabahım, ilk günüm. Ne yapacağımı bilmiyorum hala. Herşeyi kendi akışına bırakmaya karar vermiştim. Yaşama yeni baştan başlayacağım, ama nasıl, ne ile? O güne kadar binbir emekle inşa etmeye çalıştığım her şey tuzla buz olmuştu. Yine ilk düşündüğüm şeylerden biri eşim oldu. Elimde hiçbir şey yok. "Battı balık yan gider" misali her şeyi oluruna bırakmaya, bir kez daha karar verdim. İnsanlarla konuşmaya çalıştım. Herkesin merak ettiği şey; diğer koğuşa neden gitmediğim, adli koğuşu niçin tercih ettiğimdi. Kendimle ilgili soruları geçiştirmeye çalışıyorum. Sorulara cevap vermek yerine, soru sormayı ve dinlemeyi tercih ediyorum. İlk günler en fazla yadırgadığım, yaşam düzenleri oldu. Sayımdan sonra büyük bir kısmı tekrar yatıyor, öğlene doğru kalkıyorlardı. En erken kahvaltı saati de ondu. Zamanla buna ben de alıştım.

Cinayetten gaspa, uyuşturucudan zinaya kadar 17 değişik "suç" dosyası var. Onyedi farklı kişilik... O ana kadar, hiç bu derece yakın olmamıştım böyle insanlara. Annem ilk ziyarette "aman kızım hiç kimseyle kavga etme,

sen birşey yapmazsan onlar da sana birşey yapmazlar" benzeri şeyler söylemişti. Ben şaşkınım, onların şaşkınlığı benden daha fazla.

Onbeş yıl gibi bir süre Dolapdere-Kasımpaşa'da oturmuştum. Çocukluğum ve ilk gençlik yıllarım oralarda geçti. Herkesin birbirini tanıdığı, kavgaların ve düğünlerin eksik olmadığı, neredeyse ayrı bir dünyaydı, bu mahalle. Mahallede hemen herkes birbirini tanırdı. Her çeşit insanı bulmak mümkündü: Çingeneler, uyuşturucu satıcıları, köylerinden yeni gelenler, bedenini satarak yaşayan kadınlar... Buna göre de, ilişkilerde gruplaşmalar vardı. Annem, bizim sokağa çıkmamıza çok fazla izin vermezdi. Kavgaları, düğünleri ya da başka şeyleri balkondan izlerdik. Koğuş da biraz öyle. Sanırım bundan dolayı çok fazla yadırgamadım, yabancılık çekmedim, alışmam zor olmadı.

Kırklareli'nde kaldığım süre zarfında bana ellerinden gelen yardımı yapan iki kadın vardı: Sevilay abla ve Müge. İkisi de uyuşturucudan gelmişlerdi. Biri satıcı, diğeri içiciydi. Maddi ve manevi hiç bir yardımı esirgemediler benden. Bir de Gönül. O benden yaklaşık bir ay sonra geldi.

Hapisliğimin üçüncü ya da dördüncü günü eşimin ailesi geldi görüşe. Karşılıklı ağlaşmaktan konuşamadık. Onlardan bir gün sonra da annem ve babam geldiler. Eşimin ailesi ile yaşanan tablo neredeyse aynen onlarla da yaşandı.

Kırklareli Cezaevi'nde tam beş ay kaldım. İlk günler nispeten kolay geçti. Beni zorlamadı. Bütün dikkatimi ve enerjimi unutmaya kitlemiştim. Sadece unutmak; böylece daha kolaylaşacaktı işim ve yeni bir yaşama daha kolay başlayabilecektim.

Geldiğimin ertesi günü idareden çağrıldım. Biraz tedirginlikle gittim. Müdürün odasında itirafçı Ahmet Haşim Baran'la karşılaştım. Şubede gözaltında kaldığım süre zarfında o da oradaydı. Müdür, Ahmet Haşim Baran'ın benimle konuşmak istediğini söyledi. Konuşmakta hiçbir sakınca görmüyorum. Nasıl olduğumu, bir şeye ihtiyacım olup olmadığını sordu. İyi olduğumu, bir şeye de ihtiyacım olmadığını söyledim. Topu topu bir iki dakikalık bir konuşma. Tekrar koğuşa dönerken, koridorda Mustafa Duyar'la karşılaştım.

Sorunların ne zaman başladığına dair kesin bir tarih saptamam zor. Belirgin çizgilerle ayıramam bu tarihi. İlk zamanlar, insanları tanımaya çalıştım. Geleceğe dair, kendime ilişkin hiç bir plan yapmadım. Yapacak durumda da değildim zaten. Sürekli insanlarla konuşmak, kendi yaşadıklarımı unutma çabasında bana yardımcı oluyordu. insanların hayatları ilgimi çekiyordu. Yaşadıklarını anlattırmaya çalışıyordum ya da televizyon seyrediyordum. Öyle ki bazı günler saattlerce televizyonun başında oturuyordum. Zamanın nasıl geçtiğini bile farketmiyordum.

Genelikle dalgın olduğumu söylüyorlar koğuştakiler. Yaklaşık bir ay kadar sonra uykularım düzensizleşmeye başladı. Kabuslarla ter içinde uyanıyorum. Kimseye bir şey anlatmıyorum. Yan ranzada yatan kadınlardan biri, bir süre sonra geceleri sürekli inlediğimi söyledi. Ben farkında değilim. Kabuslardan sonra tekrar uyuma çabalarım sonuçsuz kalıyor. Uykusuz geceler başlıyor. Dehşet içindeyim. Unutmaya çalıştıkça sanki inadına aklıma geliyor herşey.

Anlatmak, konuşmak düşüncesi aklımdan bile geçmiyor. Hem zaten geçse de kiminle konuşabilirim ki? Kendimden bile kaçıyorum.

Bir gece yine çığlık çığlığa uyandım, ama kendime gelemiyorum. Bir adam beni kovalıyor, sürekli korkunç kahkaha sesleri duyuyorum. Hayal meyal karşımda birilerinin oturduğunu farkettim. Uyandırmak için epeyce uğraşmışlar, ama başaramamışlar. Sonunda Emine abla başımda Kuran okuyup dua etmeye başlamış. Son çareleri!

Emine abla, Kırklareli'nde sevdiğim insanlardan biriydi. Yaşı epeyce ilerlemişti. Bulgaristan göçmeniydi. Çocukluğundan beri Bulgaristan'da yaşamış ve komsomol üyesiymiş. 90'ların başında geliyor Türkiye'ye. 'Sonra, kocasını öldürmekten ceza alıyor.

Hafızamdan silmeye çalıştığım şeyler parça parça geri geliyor. Rahat ve huzurlu olduğumu düşündüğüm günler geride kalmaya başladı. Buna izin veremem, yoksa çıldırırım!.. Unutmaktan başka hiçbir çarem yok. Bunlara bir de regl dönemimin gecikmesi eklendi. Ya hamileysem?.. Bunu bir an düşünmek bile nefesimin kesilmesine yetiyor. Doktora gidip öğrenmek zorundayım. Soğukkanlı olmalıyım. Revire çıkıyorum.

Bir an önce işini bitirip başından atmak isteyen bir tavrı var doktorun.

"Gebelik testi yaptırmak istiyorum."

"Ne zamandır cezaevindesin?"

"Bir ay kadar oluyor..."

Doktorun bakışları çok garip, anlam veremiyorum önce.

"Onu değil, hangi cezaevinden geldiğini soruyorum."

"Şubeden geldim."

"Ha, o zaman ayrı. Ben de uzun zamandır cezaevinde olduğunu düşünmüştüm."

Bu sorunun nedenini daha sonra anladım. Kadın itirafçıların kaldığı koğuştakilerden biri yeni doğum yapmış. Uzun zamandır cezaevinde olan biri. Anladığım kadarıyla doktor böyle şeylere yabancı değildi.

Bir kaç gün sonra sevk çıkıyor ve hastaneye gidiyorum. O günler ve saatler nasıl geçti? Her dakikası, her saniyesi ayrı bir kabus. Kimseyle konuşmuyorum, sürekli ranzamdayım. Yemek yemeye inmiyorum, uyumuyorum. Şiddetli ağlama krizleri geçiriyorum. Herşeyi kırıp parçalamak istiyorum. Tedbirimi aldım. Sağdan soldan, kutu kutu ağrı kesici haplar topladım. Eğer hamileysem hepsini birden içeceğim. Anne olmak, hep istediğim bir şeydi. Eşimle de sık sık bunun hayalini kurmuştuk. Ama olanaklarımız, yaşamımız buna uygun değildi. Hep ertelemiştik. Anne olmayı isteyip de işkence sonrası işkenceci bir polisten çocuk doğurmak!.. Bunu kelimelerle anlatmak çok zor. Nasıl anlatılır, bilmiyorum. Ama ölümle eşdeğer bir duygu, diyebilirim.

Testin sonucunu aldığımda bu kez de sevinçten öleceğimi sandım. Negatif çıkmıştı. Hastaneden döndükten sonra ilk yaptığım, koğuşta önüme ilk çıkana sarılmak oldu. Hastaneye neden gittiğimi bilenler vardı. Onlar tabi ki eşimden hamile kalmış olabileceğimi düşünmüşlerdi. Sonuç olumsuz çıkınca da benim adıma üzüldüler. Sevincimi anlamaları mümkün değildi. Nasıl anlayabilirlerdi ki... Garip garip bakanlar çoğunluktaydı.

Geldikten bir ay sonra koğuş ilk tahliyesini veriyor. Üç

yıldır gasptan yatan bir kadın cezasını bitirdi. Cezaevinden çıkmadan bir gece önce koğuşta eğlence yapılıyor. Herkes neşeli ve mutlu görünüyor. Kederli yüzler, her an ağlamaya hazır olan gözler, kısa bir süre için de olsa gülebiliyorlar. Oyunlarına katılamıyorum, daha çok izlemekle yetiniyorum. O güne kadar kendi düğününde bile zoraki oynayan biri olarak kalkıp oynamam ya da göbek atmam sözkonusu değil. Çok şükür, fazla ısrarlı davranmıyorlar. Bütün acılarına, hasretlerine rağmen koğuşu bir düğün yerine çevirmek için neredeyse hiçbir fırsat kaçırılmıyor.

Pişmanlık yasasının gündemde olduğu günler. Koğuştakilerden özellikle bir kaç kişi haberleri çok dikkatli izliyor. Af'la ilgili bir sözcük duyulursa koğuşun havası bir anda değişiyor. Televizyonda gece haberleri var. Bakanlar Kurulunun pişmanlık yasasıyla ilgili bir açıklaması yayınlanıyor. "Devlet bağışlayıcıdır, büyüklüğünü gösterecektir" benzeri bir söz duyuldu. Duyulmasıyla çığlıklar ve alkışların patlaması aynı anda oldu. "Af çıkıyor, kurtuluyoruz" diye çığlık çığlığa bağıranlar, Allaha dua etmeye başlayanlar, sevinçten ağlayanlar. Uyuyanlar yataklarından fırlıyor. Bu gürültüye gardiyanlar bile koşup geliyorlar. Çığlıklar yerini birden oyun havalarına bırakıyor. Teybe - radyoya ihtiyaçları yok, kendileri çalıyor, kendileri söylüyor, kendileri oynuyorlar. Siyasi olduğum için zaman zaman oynamayı bırakıp bana soruyorlar. Ne diyebilirim ki, o anda "olmaz, çıkmayacak" desem, dünyanın en kötü insanı ben olacağım. Hepsinin içinde bu umut var. Çoğu bu umutla cezaevinde kalmayı başarıyor. Yorum yapmıyorum ya da bilmiyorum diye geçiştiriyorum. "Sen de bir şey bilmiyorsun, ne biçim siyasisin" diyenler bile var.

Aralarında devrimcileri tanıyanlar var. Uyuşturucu ya da gasptan yatanların bir çoğu, daha önce çeşitli zamanlarda Bayrampaşa Cezaevi'nde kaldıkları için biliyorlar. Sevilay Abla'nın üç-dört yaşlarında bir oğlu vardı. Bayrampaşa Cezaevi'nde kaldığı zaman doğum yapmış, oğlunun adını devrimciler Ali Haydar koymuşlar.

Ailem ve eşimin ailesi sık sık ziyarete geliyorlar. Yalnız bırakmıyorlar hiç. Nisan ayının sonlarına doğru eşimin kızkardeşi günlük tutmam için bir defter getirdi. Bir hafta elimi sürmedim deftere. Ne yazacaktım ki, neyi anlatacaktım? Bir hafta sonra, kısa kısa yazmaya başladım, vakit geçirmek içindi daha çok. Koğuşta yaşananları ya da gün boyunca ne yaptığımı aktarıyorum kağıda. Hepsi bu. Başka şeylere dokunmuyorum, dokunamıyorum.

Bir süre sonra da akrabam olan bir avukat geldi görüşe. Görüşmeyeli çok uzun zaman olmuştu. Çocukluğumdan kalan bir kaç anı var onunla ilgili. Bizim üst katımızda oturuyorlardı ve çok yaramaz bir çocuktu. Babaannem köyden İstanbul'a, yanımızda kalmak için gelirdi bazen. Tekrar köye dönerken de evdekilere sıkı sıkı tembih edermiş: "Guzum Asiye'mi Haluk'a dövdürtmeyin". Daha sonra, onlar başka yere taşındılar, biz başka yere. Üniversite yıllarımda da bir kaç kez görmüştüm kendisini. Şimdi çok farklı bir yerde, tekrar karşılaştık. Kendimi ilk anda garip hissettim. Çocukluğumla ilgili görüntüler bir an da olsa

geçti aklımdan. Evden, akrabalardan konuştuk önce. Aile dedikodusu derken, asıl konuya girilmiyor bir türlü. "Artık bizim ailenin de bir itirafçısı oldu" dedi. İtirafçı değilim, diyemedim. Mahkemeye çıkınca ne yapacağımı sordu. Mahkemeye çıkmayacağımı söyledim, kimseyi görmek istemiyordum.

Kırklareli'nden ayrılmam gerektiğini vurguladı. İnsani değerlere yüz çevirmemek gereğini hatırlattı.

Hayır, buradan ayrılmayı düşünmüyorum. Nasıl bakarım insanların yüzüne? Hayır, kesinlikle sevk dilekçesi vermeyeceğim. Daha uzun konuşmak istemiyorum. Bu düşünce ve duygular akıyor yüreğimden.

Yine de Haluk ağabeye;

"Tamam vereceğim" diyorum.

Bir dilekçe örneği bırakıyor giderken. Koğuşa dönerken, yırtıp çöpe attım o kağıdı. Yeni bir yaşama burada başlayacağım. Hiç kimse sevk dilekçesi verdiremez bana. Geçmişimi unutmak zorundayım, başka bir yere gidersem unutamam.

Sürekli panik içindeyim. Sakin olmaya çalışıyorum. Sakinliğimi korursam her şey daha kolay olacak. İlk dönem günde iki, üç hatta dört kez banyo yaptığım oluyordu. Üzerimdeki pisliğin çıkmadığını düşünüyorum. İzler var, o izleri silmeliyim. Geriye hiçbir şey kalmamalı. Fiziksel bir şey değildi bu. Bana öyle geliyordu sadece. Sanki insanlar yüzüme bakınca anlayacaklardı. Bu da beni dehşete düşürmeye yetiyordu. Kendimi hemen banyoya atıyordum. Oysa her banyodan sonra kendimi daha kötü hissediyorum. Yapabildiğim tek şey ağlamak. Böyle anlarda ne yapacağımı şaşırıyorum. İçimdeki sıkıntıdan patlaya-

cak gibi oluyorum, başka şeyler yapmaya, kafamdaki düşünceleri kovmaya uğraşıyorum. Sanki her an yeni bir şey olacakmış gibi, her an patlayacakmışım gibi. Kendime sürekli "sakin ol" diyorum. "Sakin ol, sakin ol geçecek."

Çeşitli el uğraşları buluyorum kendime. Koğuşta boncuklardan, tahtadan süs eşyaları yapılıyor. Öğrenmeye çalışıyorum. Herkese hediye yapmaya başladım bir süre sonra, dantel örmeye başladım. Çocukluğumda annem, bana ve kızkardeşime dantel ördürmek için uğraşırdı. Babam da karşı çıkardı buna. "Benim kızlarım okuyacak" derdi. Kısa sürede işi ilerlettim, küçük bir masa örtüsü, havlu kenarlarına dantel ve bir sürü sehpa örtüsü ördüm. Boncuk işleriyle uğraştım. Hasır ipinden çeşitli şeyler yapmayı öğrendim.

Zamanımı doldurmayı başarıyorum. Hiçbir şey yapamıyorsam, televizyon seyrediyorum ya da eve, kızkardeşime mektup yazıyorum. Yalnız kalmamaya çalışıyorum. Geceleri uyumuyorum çoğunlukla, sürekli kabus görüyorum. Uyumaktan korkuyorum. Böyle anlarda kendime gelmem çok uzun zaman alıyor, rüyanın etkisinden kurtulamıyorum. Uyumamak en iyisi. Bu nedenle uyumak gibi beyhude bir çabadan vazgeçtim. Gece ikide yemekhane kapısı kapatılıyordu, ikiye kadar yemekhanede oturuyorum. Benden başka oturanlar da var. İkiden sonra da yatakhanede ışıklar söndürülmediği için istediğim saate kadar oturabiliyorum. Ancak gün ışımaya başladığında ben de uyumaya çalışıyorum. Gündüz daha rahat uyuyorum.

Gelişimden yaklaşık birbuçuk ya da iki ay sonra cezaevi müdürünün beni çağırdığını söylüyorlar. Gidiyorum.

"İstanbul'dan ziyaretçilerin var."

"İstanbul'dan mı?"

"Emniyet'ten,"

Soğukkanlı olmalıyım, sakin olmalıyım, normal görünmeliyim.

"Tamam."

Bir odaya götürüyorlar. İçerisi dolu, Ahmet Haşim Baran'ı görüyorum. Bir köşede, şubeden tanıdığım biriyle oturuyor. Başka bir köşede, Mustafa Duyar var. O da başka birileriyle konuşuyor. Tanımadığım başkaları da var. Başım dönüyor, düşmemek için kendimi zor tutuyorum, kaçmak istiyorum.

"Nasılsın Asiye?"

"İyiyim."

"Mahkeme de ne yapacaksın? İfadeni geri alacak mısın?"

"Mahkemeye çıkmayacağım."

"Eşinden haber alıyor musun?"

"Hayır."

"Kızım sen boşa bu adamı. İnsan hiç karısını aramaz mı?"

"....."

"Avukat geldi mi hiç?"

"Akrabamız olan avukat geldi."

"Onu biliyoruz, başka avukat geldi mi?"

"Hayır." İkinci bir sorgu gibi geliyor bu konuşma. Daha fazla kalamıyorum.

İşim olduğunu söyleyip koğuşa geri dönüyorum.

Akşama doğru bir kutu sigara geldi. Yanında, kolonya ve bir kutu da şampuan var. İhtiyacı olanlara verdim.

Kendimi köşeye sıkışmış gibi hissediyorum. Tam unuttum, tam geçti derken, yeni bir şey çıkıyor... Yine uykuya sarıldım, uyursam daha kolay geçiyor zaman.

Bir süre sonra Semra Polat koğuşa geliyor. Daha önce de koğuştaymış, sonradan çeşitli sorunlardan dolayı ayrılmış. Şimdi tekrar koğuşa dönüyor. Kısa kısa konuşmalarımız oluyor. Sürekli Bayrampaşa'yı anlatıyor. Ama garip bir hali var. Korkutuyor beni, uzak durmaya çalışıyorum. Kısa sürede koğuşun günlük yaşantısı gerginleşiyor. Herkesle kavga etmeye başlıyor. En küçük şeyi bahane edip tartışma çıkartıyor.

Mayıs ayının başında yeni sevkler geliyor koğuşa. İstanbul Bakırköy Cezaevi'ndeki isyandan sonra sürgüne gönderilen iki kişi. Afyon'dan bir kişi, Romen uyruklu bir bayan. Koğuş iyice kalabalıklaşıyor. Buradan da başka cezaevlerine sevke gidenler var.

Sivas'a gidenler arasında yaşlı bir teyze vardı. Kocasını öldürüp baltayla parçalamış. Maddi durumu çok kötüydü. En çok bu insanı tanımak istedim. Ama bir türlü bu imkanı yakalayamadım. Bir kızı ve bir oğlu dışında yanılmıyorsam kimsesi yoktu. Çeşitli el işleri yapıp satarak para biriktirmeye çalışıyor, çocuklarına para gönderiyordu. Bayrampaşa Cezaevi'nde kaldığı zaman da bazı mahkumların çamaşırlarını yıkıyor, ütü ve temizlik yaparak geçimini sağlıyormuş. Çok soğukkanlı bir şekilde anlatıyordu yaptıklarını. Sanki hiçbir pişmanlık duymuyordu. Kıyıda köşede bulduğu bütün gazete parçalarını toplayıp akşam yatmadan önce mutlaka okurdu. Okumadan uyuyamıyorum, diyordu. Yine Sivas'a gidenler arasında kendi öz yeğenini öldürmekten müebbet hapis cezası alan

biri vardı. Küçük bir çocuğa işkence yaparak öldürmek... Hep uzak durmaya çalıştım bu kadından. Yapmadığını, kendisine iftira atıldığını iddia ediyordu. Koğuşun genel kanısı ise, bu işi onun yaptığı yönündeydi.

Adli koğuşlarının kendi içinde bir yasası vardı. Bazı suçlardan dolayı gelenleri aralarında tutmuyorlardı. Bu kadın da Bayrampaşa'da kalırken diğer mahkumlardan sık sık dayak yemiş. Zaman zaman bazı küçük eşyalar kayboluyordu. Ama hiç kimse hırsızlık suçundan yatanlardan şüphe etmiyordu. "Hırsızlıktan yatan adam işini dışarda yapar, burada hırsızlık yapmaz."

Bakırköy'den gelenlerin arasında Gönül adında bir arkadaş vardı. Silahlı gasptan yatıyordu. Yanlış hatırlamıyorsam, 17-18 yaşlarında giriyor cezaevine. Beş yıla yakındır cezaevinde. Hiç lafını esirgemeyen dobra bir kız. Babası eve para getir dediği için evden kaçıyor. Annesi Kayseri'de oturduğundan tek derdi, Kayseri Cezaevi'ne gitmekti. 1996 Ölüm Orucu direnişi sırasında o da koğuştaki başka biriyle birlikte açlık grevine başlıyor. Süresini hatırlamıyorum ama epey devam ediyor. Devrimcileri seviyor. Ben geldikten kısa bir süre sonra da sıcak bir arkadaşlık gelişti aramızda. Yemeğimizi beraber yapmaya başladık.

Haluk abi ikinci kez geliyor. Bu kez yanında Gülüzar hanım var. Gazetede çalıştığım sırada, avukatımdı.

"Onurlu bir ayağa kakışa ihtiyacın var." diyor, Gülüzar. Tecavüzle ilgili bir şeyler soruyor. Nasıl duyulur bu!.. Olamaz, bunu kesinlikle istemiyorum, duyulmasını istemiyorum. Benden başka kimse bilmemeli bunu..

"Böyle bir şey yok, bu konuda konuşmak istemiyorum."

Israrla, buradan ayrılmam gerektiğini anlatıyorlar. Ben de ısrarla burada kalacağımı, insanların yüzüne bakamayacağımı söylüyorum.

"Burada kalırsan daha kötü olur, ömür boyu kimsenin yüzüne bakamazsın."

"İyi ama, burada kalırsam kimseyi görme şansım olmayacak ki."

"Kendi yüzüne nasıl bakacaksın?"

"Şimdi nasıl bakıyorsam öyle bakarım."

Konuşma uzuyor, sonunda yine, tamam dilekçe vereceğim, diyorum.

"Onurlu bir ayağa kalkışa ihtiyacın var."

Bu aklıma takılıyor. Ne demek bu, niye ayağa kalkacağım ki?.. Ayağa kalkmam neyi değiştirecek? Neyi kazanacağım, herşeyi kaybetmişim, ne kaldı elimde ki? Ayağa kalksam geri mi gelecek kaybettiklerim? Daha fazla acı çekeceğim, hepsi bu. Yeni bir yaşam kurmaya çalışıyorum, yeniden başlayacağım. Ayağa kalkmaya çalışırsam, bunu yapamam. Yıkıntıların üzerine inşa edemem, tekrar yıkılır. Dört bir yanım yıkıntı dolu. Yıkıntıları atlayıp geçtim, yeniden başlıyorum işte. Artık hiçbir şeyle ilgilenmeyeceğim. Dışımda olan hiç bir şey beni ilgilendirmiyor. Hayata yeniden başlıyorum ya işte!..

Bu konuşmadan bir kaç gün sonra Gönül yemek yerken, durduk yerde "sen itirafçı mısın?" diye sordu.

Lokmam boğazımda kaldı. Sanki koca bir kaya parçası yolunu şaşırıp bana çarptı. Sanki birisi şiddetli bir yumruk attı. Sanki ikinci bir kez uçurumdan aşağı yavurlandım. Kendimin bile zor duyduğu bir sesle;

"Hayır", diyebildim.

"Niye buradasın öyleyse?"

Verecek cevabım yoktu.

O gün Gönül'den şiddetli bir tokat yedim.

"Sen itirafçı mısın?" sorusu, beni en küçük hücrelerime kadar sarstı. Hırpaladı, canımı yaktı.

O sorudan sonra her şey daha zor gelmeye başladı. Sürekli kendime soruyordum. "Ben itirafçı mıyım?" "Hayır" cevabını veriyorum, ama niye burada olduğumu açıklayamıyorum. Uzak mı uzak duruyorum bundan. Çünkü cevap vermem, kendimle yüzleşmem demek. Bunu istemiyorum, kendimden kaçıyorum, hatırlamak istemiyorum, "normal" bir yaşam istiyorum. Her şeyden, herkesten

uzak, sıradan bir yaşam...

"Onurlu bir ayağa kalkışa ihtiyacın var."

"Sen itirafçı mısın?"

Şimdi de bunların arasında gidip geliyorum, aklımdan çıkmıyor. Sanki çaresizliğim giderek artmaya başladı. Gönül'le bile fazla yan yana gelmemeye çalışıyorum. Ama bu soru sürekli aklımdayken, istesem de istemesem de çeşitli cevaplar vermek zorunda kalıyorum kendime.

Tam o günlerde yatağımda bir not buldum.

"Biz her şeyi biliyoruz, bizi kandıramazsın. Ya çek git buradan ya da..." diye devam eden el yazısı bir not.

Notun geldiği yer çok açık; Semra Polat. Her şey üst üste geliyor. Gönül'le Semra Polat kavga ediyor. Gönül bu itirafçıyı dövüyor. Kimse ayırmaya gitmiyor. Koğuştakiler kıllarını kıpırdatmıyor. Nihayet birisi "yeter bu kadar, aklı başına gelmiştir" diyerek ayırmaya gidiyor. Ardından başkaları. Ama iyi bir dayak yedi Semra Polat. Uzun bir zaman geçmeden bu kez de Müge'yle kavga ediyor. İdare duruma el koyuyor. Semra Polat başka bir yere alınıyor. Görüş kabinlerinin karşısında, küçük bir hücrede kalmaya başlıyor.

Benim, koğuştakileri Semra Polat'ın aleyhine kışkırttığım sözleri ortalıkta dolaşmaya başlıyor. Bu konuda en ufak bir çaba harcamadım. Kendimle uğraşıyorum. Sorular beynimi kurcalıyor. Çıkmıyor aklımdan, ikiye bölündüm.

İçimdeki ikinci ben yine boy veriyor. Bir yanım gitmek istiyor, bir yanım hayır diye direniyor. İnsanların karşısına nasıl çıkarım, nasıl bakarım onların yüzüne... Bunu yapacak gücüm yok. İtirafçı değilim, itirafçı olmak da istemiyorum.

Ama tekrar geriye de gidemem.

Gönül rahat bırakmıyor beni. İtirafçı değilsen, hala niye burada kalıyorsun, ben senin yerinde olsam bir saniye bile kalmam deyip duruyor. Sözle ifade etmese de gözleriyle söylüyor.

Zaman geçiyor. Sinirlerim iyice gerildi. Karar vermek zorundayım. Korkuyorum, nasıl gideceğim, gidince ne yapacağım. Uykularım daha da düzensizleşiyor. Bir yandan sürekli kabuslar, diğer yandan sürekli kafamı meşgul eden; gidip gitmemek sorusu. Hepsi birbirine girdi. Semra Polat koğuştan ayrı olmasına rağmen rahat bırakmıyor. Artık, Gönül, Sevilay ve Müge'den oluşan bir çember var gibi etrafımda. Sorunun odaklandığı nokta, gidip gitmemek; itirafçı olmak ya da bunu reddetmek. Bunun anlamı ne? Eğer orada kalırsam, istesem de istemesem de itirafçı olarak kalacağım. Başka bir şansım yok. Gidersem insanlara ne diyeceğim. Eski yaşantıma dönüp dönmemek gibi bir sorunu tartışmıyorum bile. Tamam, kimseyi görmem, bağımsızlar koğuşunda kalırım. Bir kere de mahkemeye çıksam yeter.

Sonra tekrar normale döner yaşamım.

"Hangi normale, şu anda normal mi ki?"

Onurlu ve namuslu yaşamak istiyorum. İşkencecilere yenilen bir tek ben değilim ki.

"Ama sana tecavüz ettiler. Sen artık temiz değilsin ki, bakamazsın insanların yüzüne. Konuşamazsın onlarla, onlarla birlikte gülemezsin, yemek yiyemezsin."

Ama onlar bunu bilmiyorlar ki.

"Sen biliyorsun ya yeter."

Hayır böyle bir şey yok ki.

"Olmadığını farzet, ama senin gururun var, insanların yüzüne bakamazsın. Buraya geldin, geriye gidemezsin."

Gururum var değil mi?

Bir tarafım buna karşı çıkıyor, lanet olsun. Yine iki kişi oldum. Bir yanım git, diğer yanım kal, diyor.

Mahkeme tarihi belli oldu. 4 Haziran. Mahkemeye gidip gitmemeyi düşünüyorum. Gidersem bir sürü insanla karşılaşacağım orada. Nasıl bakacağım yüzlerine, nasıl merhaba diyeceğim? Başka bir yere oturtacaklar beni, kafamı bile kaldıramam ki... Sinirlerim hiç olmadığı kadar gergin. Yemek yiyemiyorum. Biraz yesem midem bulanmaya başlıyor ve kusuyorum. 45 kiloya kadar düştüm. Yalnız kalmamaya çalışıyorum. Hep birşeylerle uğraşmaya çabalıyorum. İnsanların yanından ayrılmıyorum. Yalnız kalırsam, yine kendimle konuşmaya başlayacağım, bunu istemiyorum.

Kendimden kaçıyorum, Gönül'ün bakışlarından kaçıyorum. Köşe bucak kaçıyorum, ölesiye korkuyorum. Kendi kendimi yiyip bitireceğim. Çaresizlik ve umutsuzlukla kuşatılmışım çepeçevre.

Bir sabah uyandığım gibi dilekçeyi verdim:

"Aileme daha yakın bir cezaevine gitmek istiyorum..."

Bunu nasıl yaptım, o cesareti nereden buldum bilmiyorum. Herşey sanki bir anda oldu. Lanet olsun dedim, gurur mu kalmış, namus mu kalmış... Ne olacaksa olsun bitsin, böyle böcekler gibi kendi gölgemden bile korkarak, kaçarak yaşamaktansa ne olacaksa olsun bitsin dedim.

Korkuyorum ama, ya polisler duyarsa, ne olacak? Tekrar şubeye gideceğim. Hayır, bu olamaz!.. Haluk abiye telefon ettirdim. Bir iki gün içinde geliyor. Babam da geliyor onunla beraber. Ona da anlatıyorum. Yardımı gerekiyor, kalmak istemediğimi anlatıyorum. Haluk abi de konuşuyor. Babam da bir dilekçe veriyor.

Mahkeme günü gitmedim. Zaten celp de gelmedi. Bir ay geçmeden de dilekçeme red cevabı geldi. Kabul edilmedi talebim. İkinci dilekçemi verdim hemen. Babam da tekrar dilekçe veriyor. İşlemleri hızlandırmak için Ankara'ya gidiyorlar. İkinci dilekçeme de aynı cevap geliyor.

Umutsuzluğa kapılıyorum, vazgeçmek üzereyim. Ama üçüncü dilekçeyi de veriyorum.

"Bu cezaevinde can güvenliğim yok" gerekçesini ileri sürüyorum.

Beklemekle geçen günler korkunç. Kendime hep sakin olmalısın, diye hatırlatıyorum. Uyumaya çalışıyorum. Yine çok düzenli olmuyor. Cezaevi kütüphanesinin kitap listesini alıp bir iki kitap seçtim. Peyami Safa'nın iki kitabını okudum. Gönül'de "Duvardaki Sarmaşık Gibi" ve daha başka kitaplar vardı, onları okudum. Hasan Hüseyin'in bir şiir kitabı vardı, onu elimden bırakmıyorum. Yine dantel örmeye devam ediyorum. Hasırdan küçük süs eşyaları yapıyorum. Zamanımı doldurmaya çalışıyorum. Havalar da düzeldi, top oynamaya başladık. Bir kaç sabah erken kalkıp spor yapmaya çalıştım, ama devamını getirmedim. Bünyem oldukça zayıf düşmüş durumda. Çok çabuk yoruluyorum. Ayakta durmakta da zaman zaman çok zorlanıyorum, ama yatarsam kendimle başbaşa kalacağım demektir. Bu istediğim en son şey.

Müge gece geç saatlere kadar oturuyor. Ben de onunla birlikte oturuyorum. Müge uyuşturucu bağımlısı bir kadın. Farklı zamanlarda toplam on seneden fazla cezaevinde kalmış. Günde üç pakete yakın sigara içiyor. İlk gördüğümde bende çok soğuk bir izlenim uyandırmıştı. Tanıdıkça sevdim onu. Bazen beni kızdırmak için elinden geleni ardına koymazdı. Kızamazdım ona. Başkası söylese bir anda parlayacağım şeyleri söylüyordu, yine de kızamıyordum. Küçük bir de oğlu var. Hiç görmedim, getiremiyorlardı cezaevine. Zaten oğlu da onu annesi değil, teyzesi olarak biliyordu. Uyuşturucu bağımlısı

olduğu için, hem kendisi hem de annesi böyle istemişti. Dünyasının zenginliği beni şaşkına çevirmişti. Yaşamadığı şey yok gibiydi. Yaşamından bazı kesitleri anlatırdı zaman zaman: Eroini bırakmak için hastaneye yattığını, ama hastanede çok daha rahat uyuşturucu bulabildiğini, sabahlara kadar kumar oynadığını ve her gözaltına alındığında şubede yaşadıklarını. Ama öyle bir anlatırdı ki bunları, sanki, acılı değil de, çok mutlu bir hayat sürmüştü. Beni en çok şaşırtan, evlendikten sonra uyuşturucuya başlamasıydı. Eşi bu nedenle intihar etmiş. Bu Müge'yi ne kadar etkilemiş, bunu hiç anlayamadım. "Asiye be" diye başlardı arada bir;

"Eskiden olsa hiç dokunmuyordu, aslanlar gibi yatıp, aslanlar gibi de çıkıyordum. Artık yaşlandık mı nedir, yatamıyorum, aslanlar gibi girdik ama fareler gibi çıkacağız buradan" diye devam ederdi. Bir de kahve falına bakardı. Bulaşık yıkaması istendiğinde, "siz yıkayın ben de sizin falınıza bakarım vallahi" derdi. Bu kahve falları sayesinde bol bol kahve içme fırsatı yakalıyorduk.

Sevk dilekçesi verdikten sonra benim için baktığı her falda, "sana uzun bir yol görünüyor, vallahi gideceksin kız" derdi.

Gülmekten midemize kramp girerdi bazı geceler. Müge sayesinde tekrar gülmeye başladığımı farkettim. Güldüğümüz şeyler acılardı, acılara gülüyorduk.

Nihayet korktuğum başıma geldi, müdür çağırıyor. Gittim, tahmin ettiğim gibi şubeden gelmişlerdi yine. Bu kez gelenleri tanımıyorum. Şubede hiç görmedim. Galiba gitme isteğim duyuldu.

Ama bunu doğrudan sormuyorlar. Buradan gitmeyi

düşünüp düşünmediğimi, gidersem ifadelerimi geri alıp almayacağımı soruyorlar.

Gitmeyi düşünmediğimi, gidersem de bağımsızlar koğuşunda kalacağımı, ifademi de geri almayacağımı söylüyorum. Uzun konuşmaya niyetleri yok. Yine eşimi soruyorlar. Dönerken müdürün odasına uğruyorum. Bir daha şubeden gelen olursa görüşmek istemediğimi söylüyorum.

"Sen istemedikten sonra kimseyi zorla görüştürmeyiz" diyor müdür de.

Haluk abi sık sık gelmeye devam ediyor. Her geçen gün daha fazla umutsuzluğa kapılıyorum. Vazgeçeceğim, yine de son dilekçeden umutluyum. Dilekçe tarihinden başlayarak üç hafta sonra eğer cevap gelmezse, açlık grevine başlayacağım.

Bu gücü nereden aldım, bilmiyorum. Ama 31 Haziran'da açlık grevine başladım. Gönül de benimle birlikte başladı. Onun amacı, Kayseri Cezaevi'ne gitmek. Sürgün geldiği için bir yıldan önce sevk dilekçesi veremiyor. Verdikleri hep geri çevriliyordu.

Bu arada Müge ve Sevilay, Semra Polat'tan dolayı idareyle sorun yaşıyorlar. Koğuşta yaşananlar Semra Polat tarafından idareye çok farklı bir şekilde yansıtılıyor.

Semra Polat bu arada Mustafa Duyar'la evlendi. Gelinlik getirdiler, birgün gelinlikle dolaştı koğuşta.

Açlık grevinin altıncı günü Sevilay, Müge ve Gönül, müdürün görüşmek istediği bahanesiyle koğuş dışına çıkartılıyorlar ve sürgüne gönderiliyorlar. Daha sonra gelen mektuplardan anladığım kadarıyla, her biri başka bir cezaevine yollanmışlar. Yalnız kaldım, şaşkınım, sanki etrafımda bir güvenlik çemberi vardı da bir anda kayboluverdi. Kendimi sudan çıkmış balık gibi hissediyorum. Panikledim, ne yapacağımı bilmiyorum. Kafam karmakarışık oldu. Aynı gün dilekçeme olumlu yanıt geldiğini haber veriyorlar.

Açlık grevini bırakıyorum. Sevinsem mi üzülsem mi, bilmiyorum. Karmakarışık oldum, ya doğru değilse. İnanmaktan başka bir seçeneğim yok. İki gün geçmeden sevkimin çıktığı Gebze cezaevinin dolu olduğu gerekçesiyle sevkin iptal edildiği haberi geliyor. Tekrar açlık grevine başlıyorum.

Koğuşun neredeyse yarısı üzerime titriyor. Bir iki kişi dışında, grevi bırak diyen yok. Daha çok başladığın işi sonuna kadar götür diyorlar. Bu da bana güç veriyor.

Tombul, adlı bir bayan vardı. Cinayete azmettirmek ve gasptan dolayı yüzyılın üzerinde ceza kesiyorlar. O da bunu protesto etmek için açlık grevine başlıyor. 50 güne yakın devam ediyor. Daha sonra ikna ediliyor ve bırakıyor açlık grevini.

Benim grevin ne kadar süreceğini bilmiyorum. O güne kadar hiç uzun süreli bir açlık grevine girmemiştim. Tombul, tecrübeli; günde üç kez limonlu şekerli su getiriyor. Ha bire su içirmeye uğraşıyor. Doktora haber veriyorlar. Kendimi çok iyi hissetmeme rağmen doktor getirmek için uğraşıyorlar. Kimse yanımda yemek yemiyor, yemek kokusu bile duymuyorum. O kadar titiz davranıyorlar ki, şaşırıyorum.

Tombul, "bıraktığın gün sana yoğurtlu sarımsaklı makarna yapacağım" diyor. Daha önceden kendisi de çok sevdiği için sık sık bunu yapar, beni de çağırırdı yemeğe.

28 Temmuz'da "sevkin çıktı" diyorlar tekrar. Yazılı kağıt görmeden bırakmayacağımı, söylüyorum. Bakanlıktan gelen kağıdı gösteriyorlar. Kendi gözlerimle gördüm:

"Tutuklunun güvenliği olmadığı gerekçesiyle, bir an önce Gebze Cezaevi'ne sevkinin çıkartılmasına..." Tekrar

tekrar okuyorum. İmzalara, damgalara bakıyorum, işin içinde başka bir iş olmaması için numaraları alıyorum...

Bir iki gün içinde yola çıkabileceğimi söylüyorlar. Ben de açlık grevini bırakıyorum. Akşam tombul verdiği sözü yerine getirdi. Bol yoğurtlu ve sarımsaklı bir makarna yedim, midem sağlam, hiç bir problem yaşamadım.

Sonradan, acaba yola çıkıncaya kadar bırakmasa mıydım, diyorum kendime.

Mutlu muyum, bilmiyorum. Ne hissettiğimi tam olarak bilmiyorum. İlk dilekçeyi verdikten sonra tek odaklandığım nokta, Kırklareli Cezaevi'nden çıkmaktı. Nasıl olursa olsun çıkmak. Nasıl karşılanacağımı, nasıl konuşacağımı, ne yapacağımı hiç düşünmemiştim. Şimdi sıra bunlara geliyor.

O günlerde postadan bir mektup aldım. İstanbul'dan postaya verilmiş, daktiloyla yazılmış bir mektup. Zarfın üzerinde eşimin adı vardı. Böyle bir şeyi yapmayacağını bildiğim halde yine de tedirgin etti beni mektup. Boşanma davası açmamı istiyordu, ne halin varsa gör gibilerinden garip ifadelerle dolu bir mektup. Böyle bir zamanda bundan etkilenmemem mümkün değil. Her ne kadar onu kaybetmiş olduğuma inansam da dayandığım noktalardan biriydi o. Mektubu okuyunca, neredeyse son beş aydır ağlamadan bir gün geçirmediğim halde ağlayamadım bu kez. Dondum yine. Kurşun yemiş gibi oldum. Onunla geçirdiğim her an bir bir gözümün önünden geçiyor. Sanki yaşadıklarımın suçlusu oymuş gibi onu suçlamaya başladım. Şimdi de yarı yolda çekip gidiyordu işte.

"Niye üzülüyorsun böyle olacağı belliydi."

Nasıl yapar bunu? O herşeyimdi.

"Ama sen zaten bitirmiştin."

Olsun o yapmamalıydı bunu.

"Yeni bir yaşama başlayacaktın, yeni yaşamında o yok

ki. Sen artık tek başınasın, ne yaparsan tek başına yapacaksın, kendine dayanacaksın."

Hayır, şimdi yapmamalıydı bunu. Yarı yolda çekip gidemez, destek olmalıydı, yardım etmeliydi bana. Anlamaya çalışmalıydı.

Ya ondan gelmediyse mektup?

O güne kadar eşimi çok fazla düşünecek durumda değildim. Onu, şubede, tecavüze uğradığım an kaybettiğime inandım. Kendimi hep o yokmuş gibi örgütlemeye çalıştım. Demek ki bunu çok fazla başaramamıştım, çünkü bu mektup çok fazla etkiledi beni. Eşimin dayısına telefon ettirip gelmesini istedim. Mektubun ondan mı, yoksa başka bir yerden mi geldiğinden emin olmak zorundaydım.

Bir iki gün içinde beklediğim ziyaretçi geliyor, anlatıyorum. Böyle birşey olmadığını söylüyor. Kızıyor bana, böyle birşeye nasıl inandığımı soruyor. Gözyaşlarıma hakim olamadım, ağladım.

Aynı gün "hazırlan birazdan yola çıkacaksın" diyorlar. Gardiyanın sesi kulaklarımda çınlıyor.

Toparlayacak çok fazla eşyam yok, hazırım.

31 Temmuz günü öğleden sonra ikide yola çıktık. Arabada benden başka üç kişi daha var. İki adli, tedavi için Bayrampaşa'ya gidiyorlardı. Bir kişi de PKK davasından, o da benimle birlikte Gebze'ye gidiyor. Ring arabasına bininceye kadar çok huzursuzdum. Emin olamıyorum bir türlü. Başka bir yere götüreceklerinden çok korkuyorum.

Ellerim zincirle bağlandı, binmeden önce dönüp geriye bakmak istedim, ama yapamadım bunu. Çok hızlı bir şekilde ring aracına çıktım.

Ve Gebze'ye doğru yola çıktık.

Hava çok sıcak. Ringin içi cehennem gibi. En ufak bir esinti bile yok. Yolculuk uzun sürüyor.

Yol boyunca yarı baygın gibiydim. Hem havanın çok sıcak olması, hem de açlık grevini yeni bırakmış olmanın getirdiği bir halsizlik. Yine de üzerimde garip bir hafiflik var. Bir terslik çıkmasından korkuyorum, ama aynı zamanda kendimi sakin ve huzurlu hissediyorum. Nasıl karşılanacağımı bilmiyorum. Kırklareli'nde koğuştakilerle vedalaşırken yaşlı bir teyze "Bak kızım kötü haberlerini almayalım" diye ağlamıştı. Aklıma bu sözler geliyor, ama üzerinde çok fazla durmuyorum.

Yaşamındaki her şey senin için anlamını yitirince, ölümden daha değerli ne kalıyor ki geriye?.. Elimdeki değerli tek şey ölüm. Niye ve nasıl gitmeye karar verdiğimden tam emin değilim.

Beni oradan ayrılmaya iten şeyle Gebze'ye çeken şey aynıydı. Ama bunu isteyip istemediğimden emin değilim.

Yaşam, yaşamak isteğiydi beni Gebze'ye götüren. Her şeyimi kaybettiğimi düşünürken, yaşamın nasıl bir anlamı olabileceğini düşünmedim. Yaşamak isteği yine de ağır bastı. Tüm acılara rağmen insan yaşamaktan kolay kolay vazgeçemiyor. Bu benim için de geçerli. Ben de yaşamaktan vazgeçmedim, ancak vazgeçmediğim sadece nefes alıp vermek. Yoksa yaşamı anlamlandırabileceğim bir planım yok. Böyle de yaşanır mı demedim. Yaşayanlar yaşıyordu, ben niye yaşamayacaktım ki!

III. BÖLÜM

Boğaz'ı seyretmek istiyorum, ama ayakta duracak halim yok. Zorlukla ayağa kalkıp dışarıyı görmek istiyorum. Akşam, geç saatlerde hava biraz serinledi. Ama, hem ringin camları çok küçük, hem de dışarısı karanlık. Işıkları bile zor seçebiliyorum. Nereden geçtiğimizi, nerede olduğumuzu anlayamıyorum.

Akşam saat on civarlarında Gebze'ye geldik. Araba cezaevi bahçesinde duruyor. Yaklaşık on dakikada bekledik, inin diyen yok. Beklemekten nefret ediyorum artık. Dışarıda tartışma sesleri duyuluyor, ancak ne konuşulduğunu anlayamıyorum. Askerin biri, sorun çıktı, diyor. Korku kaplıyor içimi, buraya kadar gelmişken tekrar geriye dönemem. Ringin kapısı açık, bahçe yeşil bir halı gibi.

Sonunda subay "inin" diyor. Ringten indim. Kapıdan içeriye girdim. Ayaklarım beni taşımayacak diye korkuyorum. Bir ara, sanki geri geri gitmek istiyorlar ayaklarım.

Eşyalar ringte kaldı. Umrumda değil, ayakta zor duruyorum, oturacak bir yer bulmalıyım. Girdiğim yer çok kalabalık, ama hiç birtanıdık yüz göremiyorum.

Nihayet bir gardiyan sandalyeyi işaret ediyor.

"Otur bacı."

Kendimi sandalyeye zor attım. Elllerim hala zincirli.

Komutan,

"Senin eşyan yok mu" diyor.

İlgilenecek halim yok ki. "Var" diyorum, ama gerisini getiremiyorum. Bu arada zincirleri çıkartıyorlar.

Gözlerimi kapatıp, düşünebilmek için biraz zaman kazanmak gerekli. Ne yapacağımı bilmiyorum. Birilerini çağırmam gerekli galiba. Buna fırsat bulamıyorum. İçeriye yeni birileri giriyor.

Tanıdık bir yüzü hayal meyal seçebiliyorum. Gazetede bir süre beraber çalıştığımız bir arkadaş. Hiç değişmemiş, elim ayağ.m boşalıyor sanki, zorlukla ayağa kalkıyorum.

"Hoşgeldin" diyerek elini uzatıyor.

Elimi uzattım, çok sıkı tutmak istiyorum bu eli. Ama buna gücüm yok, utanıyorum, bakamıyorum yüzüne.

"Hoşbulduk" dedim. Sesimi duyup duymadığını bilmiyorum. Hiçbir şey düşünemiyorum, heyecanlıyım, korkuyorum, utanıyorum, yer yarılsa da içine girip kaybolsam keşke. Nasıl davranacağımı bilmiyorum. Onlarca duyguyu bir arada yaşadım.

"Hadi koğuşa gidelim" diyor. Koğuşun kapısına geldik.

"Ooo... Müdürüm gelmiş" diye bir ses duydum.

Sesi tanıyorum, dönüp bakmaya cesaret edemiyorum ama. Duyduğum utanç korkunç, nefes almakta

zorlanıyorum. Bir el boğazıma yapışmış sanki nefes almama engel oluyor. Sesin sahibine sarılmak istiyorum. Ama o kadar çok engel var ki, tutuyor bunlar beni. Sakinliğime şaşıyorum, nasıl sakin olabildiğimi anlayamıyorum.

"Zor zayıflamışsın" diyor.

"Açlık grevindeydim ondandır."

"Ne zaman bıraktın?"

"Dün"

"Nasılsın?"

"İyiyim."

Aslında hiç de iyi değilim. Dizlerim beni taşımayacak neredeyse. Duvara yaslanmak zorunda kaldım. Kelimeler boğazımda düğümleniyor. Bayanlar koğuşunun önündeyiz. Aynı tarihlerde gözaltına alındığım, aynı operasyona dahil edildiğimiz iki tanıdık yüz daha.

Hepsine sarıldım. Daha doğrusu onlar bana sarıldılar. Ağlamak istemiyorum, ama daha fazla hakim olamadım gözyaşlarıma. Ağlamaya başladım. Niye ağladığımı bilmiyorum. Bir daha görmeyeceğime inandığım yüzler, bana sarılmaları, elimi tutmaları, hoşgeldin demeleri, gülmeleri, nasıl olduğumu sormaları, duyduğum utanç, duyduğum acı, duyduğum sevinç birbirine geçti. Ama en fazla da utanç duyuyorum. Keşke ölseydim, keşke ölseydim de böyle görmeseydim insanları.

Koğuşa girdik, ateş basıyor her yanımı, ter içindeyim. İlk gördüklerim çiçekler oldu. Kırklareli'nde çiçek yoktu. Burası menekşe dolu.

Gösterilen yere oturdum, yemem için birşeyler hazırlıyorlar. İnsanlar hoşgeldin diyor. Paniğe kapılmak

üzereyim yine. Şaşkınım, insanların yüzlerine ve gözlerine bakamıyorum. Cevap veriyorum, ama acaba duyuyorlar mı beni? Ben bile sesimi zor duyuyorum.

Yanıma tanımadığım bir arkadaş oturdu. Bayrampaşa'dan geldiğimi zannediyor. Oradakileri soruyor. Ne diyebilirim ki, başım hep önümde.

"Ben Kırklareli'nden geldim" diyemiyorum. Diyemem.

Benim yerime başkası cevap veriyor.

"Kırklareli'nden geldi."

Allahım, niye geldim sanki. Keşke gelmeseydim, hiç değilse orada böylesi sorularla karşılaşmıyordum. Rahattım, burası öyle değil, nasıl bakacağım insanların yüzüne. Yine, sakin olmalıyım, diyorum kendime.

"Banyo yapmak istersin herhalde."

"İstemez olur muyum hiç."

Banyo yaptım. Biraz daha sakinim şimdi. Ama ölesiye de yorgunum. Bir an önce uyumak istiyorum. Boş yatak yok, bir arkadaşla beraber yatacağım. Hemen uyumak istiyorum, ama yorgunluğuma rağmen uzun süre uyumadım. Gözlerimi kapattım, düşünmeye çalıştım.

Sadece düşünmeye çalıştım, hiçbir şeyi düşünecek durumda değilim, oysa ki. Bütün duygularım alt üst olmuş durumda.

Sabah uyandığımda aylar sonra ilk kez o gece rahat bir uyku deliksiz, rüyasız, kabussuz bir uyku uyuduğumu farkettim.

Gebze Cezaevi'nde ilk sabah. Günlerden cumaydı.

O güne ilişkin bütün ayrıntılar hafızamda. Nasıl anlatılır ki, insanlar benimle konuşmaya çalışıyor, ama benim anlatacak bir şeyim yok!.. Duyduğum utançtan kimsenin yüzüne bakamıyorum. Sanki Kırklareli'nden geldiğim alnımın ortasında yazıyor. Sanki herkes bana bakıyor. Sanki herkes aşağılık bir yaratıkmışım gibi beni süzüyor.

Böyle hissediyorum, buna inanıyorum.

İstediğim şey Gebze'ye gelmekti. Geldim, geldikten sonra ilk akşam dışında "keşke gelmeseydim" demedim. Ancak "keşke ölmesini becerebilseydim" dediğim, çok oldu.

Hiçbir şey düşünemiyorum. Ne yapacağımı bilmiyorum, bilmek istemiyorum. Kimse benimle konuşmasın; benimle uğraşmasınlar, rahat bıraksınlar... Başka bir şey istemiyorum. Mahkemeye çıkarım, ifadelerin işkenceyle imzalatıldığını açıklarım. Başka da birşey söylemem. Kimse de bir şey sormasın, istemesin... Bıraksınlar, böyle yaşayayım. Böyle yaşamaktan şikayetim yok.

Ranzadan inmek istemiyorum, havalandırmaya çıkmak istemiyorum. Koğuşta dolaşmak istemiyorum. Kimsenin beni görmesini istemiyorum.

O gün, vakit akşama varamadı bir türlü. Sanki zaman durdu, hiç mi hiç ilerlemiyor. Bir an önce akşam olsa yatağa yatsam, kimse de beni görmese diye düşündüm hep.

Gebze'de ilk günlerim oldukça zor geçti. Kimseyle konuşmak istemiyorum. Ama insanlar, can dostlarım, sanki yakama yapışmış gibi, konuşmak istiyorlar. Neyi anlatabilirim ki? Tecavüze uğradığımı mı? Asla. Bunu asla anlatmayı düşünmüyorum. Hiçbir güç anlattıramaz bunu bana.

Gebze'ye geldikten yaklaşık bir hafta sonra bir olay oldu. Tutuklandığında hamile olan bir arkadaşımız doğum yaptı. Pembe kırmızı arası, minicik bir yaratık geldi koğuşa. Birkaç gün hep uzaktan bakabildim bu bebeğe. Yaklaşmaya cesaret edemedim. Sanki yaklaşırsam, seversem, bakarsam, onu da kirleteceğimi düşündüm. O tertemizdi, pırıl pırıl yaşamdı!.. Ona yaklaşmak, ona dokunmak, bana yaşamı hatırlatacaktı. Emindim bundan, bu yüzden hep uzak durmaya çalıştım. Yaşam benden çok uzaktaydı. Ayrıca kıskandım annesini. Anne olmak gibi bir şansım yoktu artık, oysa ne kadar çok istedim bir zamanlar bunu.

Ama kasırga gibi bir rüzgar itiyor beni. Bebeği ilk kucağıma aldığımda korkudan ölecektim. Ya ağlarsa, ya kucağımda kalmak istemezse?.. Oysa onun hiçbir şeyden haberi yoktu. Dünyanın pisliklerinden, iğrençliklerinden o kadar uzak ki... Benim kirlendiğimi nasıl anlayabilirdi. Tüm isteğime rağmen kucağımda çok fazla tutamadım. Kucağımda kaldıkça, bana yaşamı hatırlatıyor. Annesine geri verdim ve gidip tuvalette ağladım.

Geldiğimin ikinci ya da üçüncü sabahıydı. Kahvaltıya iniyorum. Merdivenlerde küçük bir kızla karşılaştım. Ne kendisini ne annesini tanıyorum daha. Adını bile bilmiyorum. Ben iniyorum, o yukarı çıkıyor. Tam karşımda durdu.

"Nasılsın?" dedi.

"İyiyim."

"Seni öpebilir miyim?"

Eğildim, yanağımdan öptü. Şaşkınım, anlayamıyorum, beni tanımıyor bile. Niye yaptı bunu?.. O an, ne kadar garip bir çocuk diye düşündüm.

Yanımdan ayrılırken de "iyi ol, olur mu ablacığım" dedi.

İlgimi çeken hiçbir şey yok. Eskiden severek yaptığım, ilgilendiğim hiçbir şeyle ilgilenmiyorum. O kadar uzak ki her şey. Sadece vakit geçirmek için kitap okumaya çalışıyorum. Ama okuma hızım oldukça yavaş. Ya okuduğumu anlamıyorum, ya da okurken farkında olmadan dalıp gidiyorum. Sonra da uykudan uyanır gibi geri dönüyorum kitaba. Yaptığım şeyler bilinçsizce sadece yapılması gerektiği için yapılan şeyler: Yemek yemek, gazete okumak, bir de uyumak. Uyumak, uyanmamak. Uyku, çevremden ve kendimden kaçışın bir biçimi.

Arkadaşlar yakamı bırakmamakta kararlı, sıkılıyorum, bunalıyorum, nefes alamıyorum.

Bu aralar dalgınlıklarım çok fazla artıyor. Engelleyemiyorum. Başka bir dünyada gibiyim. Kimse benimle konuşmazsa, kimseyle konuşmuyorum. Konuştuklarında da, hep başka bir dünyadan geri geliyor gibiyim. Her şeyden, herkesten ürküyorum. Biri yanımda yüksek sesle konuşsa ürküyorum, lavaboda elimi yıkarken biri yanımdan geçse ürküyorum. Bana seslendiklerinde

duymuyorum, duyurmak için dokunduklarında yerimden sıçrıyorum, korkuyorum.

Benimle en çok uğraşan, konuşmaya çalışan gazeteden tanıdığım arkadaş. Neden Kırklareli'ne gittiğimi, neden düzmece ifadelerin altına imza attığımı anlamaya, çözmeye uğraşıyorlar. Bir akşam üzeri yine Arif'le konuşuyorum. Daha doğrusu, o benimle konuşmaya çalışıyor. Kendimi ifade etmemi, paylaşmamı sağlamaya gayret ediyor. Her zamanki gibi sorularına kısa kısa yanıtlar vermekle yetiniyorum. Yüzüne bakamıyorum hiç. Başım hep önümde. Sürekli yere bakıyorum. Biliyorum, yardım etmeye çalışıyor, ama ben bu yardımı isteyemeyecek kadar utanıyorum. Bir yandan da istiyorum. İstiyorum çünkü, bu şekilde devam edersem çürüyüp gideceğimin, delireceğimin farkındayım artık. İstemiyorum; çünkü, istemek ve bununla yüzleşmek, gerçeği kabul etmek demek. Daha fazla acı demek bu. Can çekişmek demek bu. Oysa ben, her şeyi unutup, derinlere gömmek ve sıradan bir yaşam sürmek istiyorum. Hiç bir şeyle ilgilenmek istemiyorum.

Bir yerlerden başlamak zorundayım. Tecavüze uğradığımı anlatmayı düşünmüyorum. Bunu anlatamam, saklayacağım. Anlatırsam, insanlar kimbilir neler düşünecek? Annem, babam duyarsa ne diyecekler? Bunlar beynimi kemiriyor.

İnsanlar yüzleşmekten bahsediyor. Kendimle yüzleşmek. Beş aydır köşe bucak kaçtığım şey bu. İşte bu, yüzleşmek. Kaldıramam, yüzleşmek çektiğim acının bin kat, milyon kat artması demek. O kadar güçsüzüm ki, taşıyamam. Oysa ben yaşamak istiyorum. Sadece nefes alıp vermek de olsa bunun adı, yaşamak istiyorum. Yüzleşirsem, ölürüm.

"Tecavüz ettiler", diyorum binbir zorlukla.

Bunu bana o an neyin söylettiğini bilmiyorum. Ağlıyorum, yer yarılsa da kaybolsam içinde.

"Yüzüme bak, gözlerime bak" diyor Arif.

"Bizim bütün kinimiz, bunu yapanlara, niye utanıyorsun, utanması gereken o alçaklar, kaldır başını" diyor.

"....."

Söyledim, anlattım. Ama bir şartla yaptım bunu. Hiç kimseye anlatmayacağına dair söz verdi. Kimsenin bilmesini istemiyorum. Bunun duyulmasını istemiyorum. Bunu gizlemenin yanlış olduğunu, açıklamam ve hesap sormak gerektiğini, ama eğer istemiyorsam kimseye anlat-

mayacağını söyledi. Arif'ten bu sözü aldıktan sonra anlattım.

Koğuşa ağlayarak döndüm. Nasıl anlattım, anlatmayacaktım. İçimdeki ses buna zorladı beni. "Anlat!", dedi.

Son beş ay boyunca içimde keşfettiğim ikinci ben yine konuştu benimle. Bu kez benden yanaydı. "Anlat", dedi ısrarla. "Daha çok acı çekeceksin belki, ama sabah daha rahat uyanacaksın." Oysa hiç de rahat uyumadım, hiç de rahat uyanamadım sabah.

Artık biliniyor, bir kişi de olsa biliyorlar. İçim içimi yiyiyor. İnsanlar hakkımda ne düşünüyor, nasıl bakıyorlar bana?

İçimdeki ikinci ben tekrar ortaya çıkıyor. Yeniden konuşmaya başlıyor benimle. İstemediğim şeyleri söyletiyor, yapmak istemediklerimi yaptırmaya uğraşıyor. Tecavüzü anlatmayı, kesinlikle ama kesinlikle düşünmüyordum. Sadece bende kalacaktı.

O ikinci ben hep en zor anlarda çıktı ortaya. İstediğim zamanlarda yoktu, istemediğim zamanlarda konuştu benimle.

Tutunacak bir şeyler bulmalıyım. Dizlerim titriyor, ayakta duramıyorum. Neye tutunabilirim ki. Eşime mi? Asla... Onu aklımdan çıkarmaya uğraşıyorum hep. Beni böyle kabul etmez ki... Anneme ya da babama mı?... Hayır, onlar beni anlayamazlar ki... Kardeşlerim mi?.. Hayır "Senin suçun" diyecekler. Bir yeşil dala mı?... Kurur. Gökyüzü mü?.. Griye döner, bakarsam. Elimi nereye uzatsam sanki geri itiyorlar beni. Ya da tam tutacakken geri çekiyorum elimi. Utanıyorum, ölesiye utanıyorum. Aklımdan geçenler sadece ölümle ilgili, ölüm üzerine kurulu planlarım.

Planlarım, evet planlar yapmaya başladım. Ama yaşamak için değil, planlarım ölüm üzerine. Yaşamı hatırlatacak herşeyden kaçıyorum köşe bucak. Bu ölüme daha çok yakınlaştırıyor beni. Her gün biraz daha yaklaşıyorum sona doğru. Bu benim için kurtuluş.

Beni tutan ne oldu? Nasıl anlatabilirim ki. Bir yandan ölüme doğru hızla koşarken, bir yandan da uzaklaştığımı hissediyorum. İnsanlarla konuştukça uzaklaşıyorum, yalnız kaldıkça yakınlaşıyorum ölüme. Koğuşa gelen bebek, beni öpen, "iyi ol, olur mu ablacığım" diye o küçük kız; arkadaşların, candostların yaklaşımı... bunlar beni tutuyor sanki. Ama en önemlisi kendi kendimi tutmaya yönelmem. Bir süre sonra yalnız kalmaktan ısrarla kaçınmaya başladım. Hep birilerinin yanında olmak istiyorum. Konuşsunlar benimle, yalnız bırakmasınlar, yalnız kalırsam öleceğim. Korkuyorum, ölmekten korkuyorum. Sürüngen gibi yerlerde sürünerek, can çekişerek öleceğim. Gece yatağa yattığımda hiçbir şey düşünmeden uyumaya çalışıyorum. Uyumazsam, yine binlerce soru, beynime hücum edecek çünkü.

Umut, o 'lanet olasıca' umut, yakama yapıştı. Gün gün, saat saat, dakika dakika değişiyorum. Bazen herkesin gözünden kaybolmak istiyorum. Saatlerce konuşmadığım oluyor. Bazen hiç durmadan, soluk bile almadan konuşabiliyorum. Böyle anlarda "bu konuşan ben miyim acaba?" diye soruyorum kendime. Beni daha önceden tanıyanlar da şaşırıyorlar bu halime. Aslında böylesi anlar sadece bir kaçış. Kafamı, beynimi kurcalayan şeylerden kaçıyorum. Cevap vermem gereken sorulardan kaçıyorum. Ne kadar çok konuşursam, ne kadar çok insanlarla diyalog kurarsam, o kadar uzak duruyorum kendimden.

Başlarda uykularım nispeten düzenliydi. Zaman zaman yine kabuslar görüyorum ama çok sıklıkla değil. Bastırıyorum her şeyi. Su yüzüne çıkmaması için korkunç bir çaba harcıyorum.

İlk günler buradaki düzene alışmakta biraz zorlandım. Kırklareli'nde düzenli bir günlük yaşamdan bahsetmek mümkün değildi. Yatış-kalkış saatleri, yemek saatleri; her gün farklıydı. Buradaki düzenli yaşama ayak uydurmakta

güçlük çekiyorum.

Arkadaşlar konuşmam, acılarımı, yaşadıklarımı paylaşmam için ellerinden geleni yapıyorlar. Anlatabildiklerim çok sınırlı. Kendime bile anlatamazken, başkalarına nasıl anlatabilirim?

Yüzleşmek, yüzleşmek, yüzleşmek. Kafamı nereye çevirsem, hep bu sorun çıkıyor karşıma.

Kendinle yüzleş!

"Yüzleşemem!"

Yüzleşemem! Yüz-le-şe-mem!

Gerçekleri kabullenemiyorum, mantığım, bilincim izin vermiyor buna.

"Başka yolun yok."

Hayır yapamam, o kadar gücüm yok. Tutunacağım kimse yok.

"Kendine tutun, niye başkasını arıyorsun?"

Niye beni rahat bırakmıyorsun?

"Rahat bırakırsam, çürüyeceksin"

Çürüyeyim.

"Niye geldin o zaman buraya, orada da çürürdün, hem de daha çabuk çürürdün."

Orası başkaydı.

"Kendine tutunursan, kendine güvenirsen durdurursun bu çürümeyi."

Yapamam...

"Öl öyleyse, neyi bekliyorsun!"

Günlerce, haftalarca bu iç konuşmaları yaptım kendimle. Bir yanım yaşam diyor, bir yanım ölüm. Kıyasıya bir kavgaya tutuşmuşlardı. Bir gün yaşam diyorum, ertesi gün

ölüm. Bazen içimi korkunç bir yaşama istediği dolduruyor, ama çok kısa sürüyor bu. Buna hiç hakkım yok diye düşünüyorum. Hakkım olmayan bir şeyi nasıl isteyebilirim? Hiç bir şeye hakkın yok benim!..

İçimi yaşam isteğinin doldurduğu anlarda her yükün altına girebilirim gibi geliyor, güçlü hissediyorum kendimi.

Bir yerlerden başlamam gerekiyor. Nereden? Nasıl? Oysa, yardım etmeye çalışan o kadar çok insan var ki etrafımda.

"Kabul etmek zorundasın"

Yapamam...

"Başka çaren yok ki. Sen kabul etmesen de onlar var, yaşandı. Silemezsin."

Unutabilirim.

"Unutamazsın, aylar geçti unutamıyorsun işte."

Daha çok uğraşırım, unuturum.

"Kendini ölüme götürüyorsun."

Hayır unuturum, yaşar giderim.

"Kendini kandırırsın sadece."

Hayır, kabul edemem, çıldırırım, ölürüm!..

Günler geçip gidiyor. Ben bıktım, yoldaşlar can dostlarım benimle uğraşmaktan bıkmıyor, usanmıyorlar. Israr, ısrar ve yine ısrar ediyorlar.

Periyodik özel görüşmelerim sürüyor. Arif her zamanki gibi durmadan konuşuyor, beni konuşturmaya çalışıyor ve ben yine suskun, başı öne eğik dinliyorum onu. Bana yeniden ayağa kalkmaktan, yeni bir insan olmaktan söz ediyor. Aramızda özel bir hukuk var. İstediğim her an onunla görüşebilir, konuşabilir, dertleşebilirim. Ama bunu

yapmıyorum. Hep ondan geliyor görüşme talebi.

Eşimin kızkardeşinin getirdiği deftere yeniden yazmaya başladım. Yine de çok fazla şeye dokunamıyorum.

"Unutma ki yüzünü geleceğe, şafağa dönenler, geride kalan sorunları ayaklarında bir pranga olarak taşımazlar. Onlar için geçmiş bir ders hazinesi, kendini yeniden üretirken hesaba katılacak bir faktörden ibarettir..." diye bir mektup aldım o günlerde, bir dosttan.

"Yüzünü safağa dönmek":

Yüzüm hangi tarafta? Bunu netleştirmem gerekiyor. Bir gün şafağa bakıyorsam, bir gün karanlıktayım.

Günler hızla akıp gidiyor, ben yerimde sayıyorum. "Bir yerlerden başlamalıyım" diyorum sadece. Ancak adım atamıyorum. İlk adımı atamıyorum. Arada kaldım, ölüm ve yaşam. Sürünmek ya da ayağa kalkmak. İki tarafa da gidemiyorum. Ne cesaretim var, ne de güvenim. Çaresizlik yiyip bitiriyor beni. Yaşamdan yana adım atmak istiyorum. O minik bebeğin yanına gidiyorum sık sık. Ama kirlenmişlik, aşağılanmışlık ve utanç duygusu geri çekiyor. Ölümün yanına gidiyorum, yaşama isteği yakama yapışmış, bırakmıyor. İkisi de bir kolumdan çekiyor, parçalanacağımı hissediyorum.

Umut; Gebze'ye ilk geldiğim gün yakama yapışmıştı. Ancak umut etmeye hakkım yok. Ben kovmaya çalışıyorum, atmaya çalışıyorum; o da yapışmış yakama bırakmıyor. Umut ve yaşam.

"Yapabilirsin, ayağa kalkabilirsin" diye bağırıyor. Duymazlıktan gelmeye çalışıyorum. Ama öyle bir kuvveti var ki bunun, insanın yakasına yapıştı mı bir kere, asla bırakmıyor.

Nereden başlayacağım peki?

Tecavüz. Başlayacağım nokta burası. Önce bunu kabullenmek gerekiyor. Ben bastırmaya çalıştıkça, unutmaya, yok saymaya, hafızamdan silmeye çalıştıkça, her gün biraz daha güçlü çıktı karşıma. Uyurken çıktı, yemek yerken çıktı, volta atarken çıktı, film seyrederken, gazete, kitap okurken. Her şeyde her yerde karşıma çıktı. Kaçacak yer kalmadı sonunda.

"Tecavüze uğradım..." Bunu, kendime korkmadan söylemem gerekiyordu. Söylemeye çalışıyorum, ama boğuluyorum, nefes alamıyorum. Canım korkunç acıyor. Fiziksel bir şey değil bu. Gözüm sanki hiçbir şeyi görmüyor. En küçük hücrelerime kadar parça parça ediyorlar, doğruyorlar, lime lime ediyorlar. Aynaya bakamıyorum, kendi yüzüme bakamıyorum. Midem bulanıyor, kusuyorum. Aynada saçımı bile taramıyorum.

Her söylemeye çalıştığımda, aynı şey oluyor: Dilim söylüyor, kendime sesli söylüyorum. Ama bilincim, beyim, yüreğim kabul etmiyor!

Çıldırmak üzereyim... Her an buna yaklaşıyorum sanki. Haftalarca bununla uğraştım.

Kimseyle konuşamıyorum, kimseye aklımdan geçenleri anlatamıyorum. Hissettiklerimin, düşündüklerimin fazlası bende saklı.

Mahkeme günü de giderek yaklaşıyor bu arada. İlk sorgu için ifade hazırlamam gerekiyor. Yine "Ne yapacağım?" sorusu. Tecavüze uğradığımı anlatmak istemiyorum. Nasıl anlatırım? Anlatırsam herkes öğrenecek: Annem, babam, kardeşlerim, eşimin ailesi. Duymayan kalmayacak. Ya ondan sonra nasıl bakacağım

onların yüzüne? Ya onlar bakabilecekler mi bana, sahip çıkacaklar mı?

Bir taraftan da anlatmam gerektiğini düşünüyorum. Benim suçum değildi ki bu.

İyice çıkmaza girdim, her şey üzerime geliyor. Günler çok zor geçiyor. Kendime işkence yapıyorum, hala sadece "başlamalıyım" diyorum, hala bir adım atamıyorum.

En sonunda anlatmam gerektiğine karar verdim. Yeter, ne olacaksa olsun, yeter artık! Kendime ikinci bir başlangıç buldum: Mahkeme. Arif'le yaptığım anlaşmayı kendim bozdum.

Hiç kimse mahkemede bu konuyu anlatmam için zorlamadı. Hiç kimse anlatmak zorundasın, ya da anlatacaksın demedi. Bana bıraktılar. "Anlatsan iyi olur, ama sen bilirsin, anlatmak istemiyorsan anlatma" dediler.

Arkadaşlarla yaptığım tartışmalar, en önemlisi de kendimle yaptığım tartışmalar sonucu, kendimi ikna ettim. Bende kalmamalıydı, bu benim suçum değildi. İşkencenin bir parçasıydı.

Bu arada ailem bir avukat tuttu. Avukat ilk görüşmeye geldiğinde anlattım. Bir görüş günü gelmişti avukatım. Kapı altında, küçük bir odada görüştük. Başka arkadaşların avukatları da vardı orada.

O küçük oda küçüldükçe küçüldü. Duvarlar üstüme üstüme geliyor. Sanki altında kalıp ezileceğim. Ellerim, dizlerim titriyor, engel olamıyorum. Titremeyi durduramıyorum. Bir yandan da terliyorum, terden sırılsıklam oldum. Gönül elimden tutmasa, odadan kaçıp gideceğim.

8 Ekim mahkeme günü. Sabaha kadar yatakta döndüm durdum, dalıp dalıp uyandım. Bir yandan sabahın olmasını beklerken, bir yandan da gecenin bitmemesi için dua bile ettim. Hatta vazgeçmeyi bile düşündüm.

O gün hava çok sıcak değildi. Ama ben bunalmış durumdayım. Bu da terden sırılsıklam olmama yetiyor. Saat ilerlemek bilmiyor. Her saniyesi bir asır kadar uzun geliyor. Her dakika "tamam şimdi öleceğim" diyorum.

Mahkeme salonu çok kalabalıktı. Babam, kardeşim, eşimin ailesi ve daha birçok insan. İfademi okumaya başladım. Sesimi kontrol edemiyorum. Duyuluyor mu, duyulmuyor mu, farkında değilim. Kağıt elimden düşecek, arkasından ben düşeceğim. Bir ara gözlerim kararda, okuduğum yeri karıştırdım, okuyan ben değilmişim gibi. Her satırda "Tamam, şimdi, nefesim kesilecek" diyorum. Kurtulacağım bu işkenceden... Nasıl okudum, düşmeden nasıl bitirdim; bilmiyorum. Yerime oturduğumda ağlamamak için elimden gelen bütün çabayı sarfettim.

İzleyicilerin arasında babamı görmeye çalıştım. Ağlıyordu. Babamı ikinci kez ağlarken görüyordum. Bir şubedeyken, bir de mahkemede.

Ring arabasıyla cezaevine dönerken sakindim. Mahkemeden sonra bir nebze olsun hafifleyeceğimi

düşünüyordum. Omuzlarımdaki tonlarca ağırlığın hafifleyeceğini umuyordum. Oysa, sanki bu ağırlık daha da arttı. Sakinliğime şaşıyorum yine de. Babamın görüntüsü gözlerimin önünde. Cezaevine döner dönmez kendimi yatağa attım. Yorgunluktan olsa gerek yarı baygın uyudum.

O gün ve ertesi gün gazetelerde çıkan haberlerden sonra duymayan kalmadı. Herkes benim tecavüze uğradığımı biliyor artık, geriye dönme şansım kalmadı.

Kendimle tecavüzü kabul etme noktasında daha fazla savaşmam gerekiyor. Lanet olası! Beynim ve yüreğim halen direniyor.

Zamanla beynimin ve yüreğimin bu direnci azaldı. Duyulduktan sonra, insanların tepkisi önemliydi benim için. Ne söyleyecekler, nasıl bakacaklar, nasıl konuşacaklar? Ya da konuşacaklar mı? Korktuklarımın hiçbirini yaşamadım. Başlangıçta bu beni şaşırttı. Hiçbir yüzde imalı tek bir ifade, tek bir bakış yakalayamadım. İnsanlar niye benim düşündüğüm gibi yaklaşmıyorlardı?

Aklımdan geçenlerin tam tersi bir yaklaşımla karşı karşıya kaldım. Mahkemede bunu açıklamadan önce, sadece bir kaç kişi biliyordu. Mahkemeden sonra ise herkes öğrendi. Mahkeme öncesi ve sonrasında gerek koğuş içinde, gerekse de koğuş dışında insanların bana yaklaşımlarında en küçük bir değişiklik olmadı. Bu beni, düşünmeye, sorgulamaya iten etkenlerden birisiydi.

"Tecavüz işkencesini yaşadım. Aşkı ya da dayak gibi bakmalıyım, bakabilmeliyim" diyorum kendime artık.

Defterimi daha düzenli yazmaya başladım bu sıralarda. Anlatmadığım, konuşmadığım şeyleri yazmak istiyorum.

Olmuyor, yapamıyorum. Uzun bir zaman "Şu işe başladım, yine yarım kaldı" ifadeleri işgal etti sayfaları. Daha çok günlük yaşama ilişkin ayrıntılar yer alıyor. Kendime çok az dokunabiliyorum. Ama dokunmaya başladım... Çok az da olsa bunu yapabiliyorum. Kitap okumaya hız vermeye çalıştım. Bu, hem, çok fazla ortalıkta dolaşmama engel oluyor, hem istemediğim şeylerden uzak durmamı sağlıyor. Çok düzenli değil, okuduklarımdan çok şey anladığımdan da değil, ama beni meşgul ediyor. Kendimden kaçmaktan hala vazgeçmiş değilim.

Ve kabuslarım... Kesintisiz uyuduğum geceler sayılı. Geceleri uykularım hep bölünüyor. Uyandığımda ya da uyanabildiğimde, korkudan yerimden kıpırdayamıyorum. Ya da yastığı kafama bastırıyorum, yorganı ısırıyorum. Ağlıyorum ve kimsenin duymasını, görmesini istemiyorum. Üst üste aynı kabuslarla uyanıyorum. Bir hafta, iki hafta, hatta daha uzun süreler aynı şeyleri görüyorum.

Bir dere kıyısında başlıyor kabus. Her taraf yemyeşil. Sadece derenin ve ağaçların rüzgarda çıkardığı ses. Yürüyorum, hiç tanıdık bir yer değil. Ama o kadar çok gördüm ki bu rüyayı, iyice tanıdık oldu bana. Sesler duyuyorum ve seslerin geldiği yere doğru yürümeye başlıyorum. Sesler giderek yakınlaşıyor. İnleme, can çekişme sesleri ve görüntüyle beraber sesler de netleşiyor. Dört bir yanım asılı insanlarla doluyor bir anda. Ağaçlarda, boşlukta asılı insanlar. Onlarca, giderek çoğalıyorlar; yüzlerce oluyorlar. Kaçamıyorum, nereye koşsam, hangi tarafa kaçsam, her yerde boşlukta asılı insanlar. Kadın erkek, yaşlı genç, çocuk binlerce oluyor ve ben kaçamıyorum onlardan. Kaçmaya

çalıştıkça çoğalıyorlar. Ter içinde uyanıyorum.

Ya da bir sokakta iki kişi tarafından kovalanıyorum. Bir eve girmeye çalışıyorum, kapıyı açamıyorum. Ben kapıyı açmaya uğraştıkça, adamlar yakınımda bekliyorlar. Gürültülü kahkaha sesleri. Eve girebildiğim zamanlar da oluyor. Evin içi parçalanmış insanlarla dolu: Parça parça gövdeler, kollar, bacaklar, kafalar; hepsi ayrı bir yerde, hareket halindeler. Gülüyorlar, konuşuyorlar. Yine kaçmaca kovalamaca.

Kırklareli'nden başlayarak Gebze'ye geldikten sonra bile uzun bir süre hep bu rüyaları gördüm. Bir gece bile olsun normal bir rüya görmedim.

Mahkemeye çıktıktan bir süre sonra rüyalarda biraz değişiklik olur gibi oldu. Yine boşlukta asılı insanlar, yine parçalanmış gövdeler. Ama bu kez adımı söyleyerek, beni çağırmaya başladılar. Boşlukta sallanan boş bir ip. İpi gösteriyorlar, ipi uzatıyorlar. Kaçamadığım zamanlarda ipe doğru uzanıyorum. Ve artık kendim uyanamıyorum. Zorlukla uyandırıyorlar beni. Parçalanmış insanlarca adımla çağrılmaya başladıktan sonra kendim uyanamadım hiç. Hep arkadaşlarca uyandırıldım. Ölüm düşüncesi bu andan sonra çok daha ciddi olarak beni meşgul etmeye başladı. Gerçekten ölmem mi gerekiyor acaba, diye ciddi olarak düşünmeye başladım. Bu dünyada kendimi fazlalık olarak görüyordum. Evet bana yer yoktu. Aşağılanmış, kirletilmiş, namusuma dokunulmuştu. Böyle birine nasıl yer olurdu ki bu dünyada...

Dostlarım yakamı bırakmıyor. Konuşmaya çalışıyorum ama hiç bir şey anlatamıyorum. Belirli bir sınırı ve çerçevesi var anlattıklarımın. İyiyim diyorum, aşacağım diyorum.

Ama sadece dilim söylüyor bunu. Beynim öyle söylemiyor. Böyle olmadığında direniyor.

Ölüm ve uyku ikiz kardeş derler; gece ile gündüz gibi, güneş ve ay gibi. Bunaldığım, içinden çıkamadığım, boğulduğum anlarda uyku tek sığınak yerim. Uyuyorum. Uykularım kabuslarla bölünse de vazgeçmiyorum bundan. Çünkü uyurken düşünmek gibi bir olanağım yok! Ölü gibi... Ben de ölü gibi uyuyorum, kaçıyorum.

Tecavüzü kabullenmeye çalışmam ve mahkeme günü benim için yeni birer başlangıç olmuştu. Başlangıç saydım bu iki noktayı. Bundan sonra işim eskisine göre biraz kolaylaşır gibi oldu. Yine de zordu, hem de çok zor.

Ancak başlangıç noktasını bulmuş ve ilk adımı atmıştım. Sorunum ilk adımı atabilmekti. Gerisi daha kolay gelirdi nasıl olsa.

Mahkemede tecavüze uğradığımı açıkladıktan sonra kamuoyundan o kadar çok destek gördüm ki, bu bana güç verdi. Her gün onlarca kart, mektup aldım. Olanağı olanlar ziyaretime geldiler. Değişik kitle örgütlerinin cinsel taciz ve tecavüze yönelik bir kampanya başlatmalarına vesile oldum. Kartların, mektupların hepsi aynı şeyi söylüyorlar:

"Cesaretin bize de cesaret veriyor."

"Utanması gereken sen değilsin, bunu yapanlar."

"Onurlu bir adım attın."

"Sen bizim onurumuzsun."

Bunun gibi onlarca kart ve mektup.

Ailem, eşimin ailesi yalnız bırakmadı hiç. Başından

itibaren sahiplendiler, Kayınvalidem, "bu da işkence değil mi" dedi. Görümcem, "bu da işkencenin bir biçimi" dedi. En çok babamdan korkuyordum. Bir daha, kızım demeyecek, ziyaretime gelmeyecek diye. Babamsa "şubeye geldiğim zaman neden anlatamadın" dedi. Bir görüş gününde olanak oldu, babama sarılma imkanı yakaladım, alnımdan öptü beni.

Onlar için temizdim. Namusuma dokunulmamıştı. Bu beni rahatlatıyor. Ama aynı zamanda sorgulamaya, yüzleşmeye zorluyor. Ben namus kavramına takılmıştım bir kere.

Neydi "namus"?

Tecavüzü açıklamadan önce aklımdan geçenlerin hiçbirini yaşamadım. Sanıyordum ki, insanlar, tecavüze uğradığımı öğrenince bana garip, aşağılık bir yaratıkmışım gibi bakacaklar. Dışlayacaklar, aralarında yer vermeyecekler. Bu noktada en ufak bir olumsuzluk yaşamadım. Uğraştım, acaba bir söz ya da bakış yakalayabilir miyim diye. Yakalayamadım, göremedim. Belki garip gelebilir, ama bu öyle bir şey ki, her an kuşku içinde oluyorsunuz. Rol mü yapıyorlar acaba, diye içinizden geçiriyorsunuz. Süreç içinde bunun ne kadar anlamsız ve saçma olduğunu gördüm, kavradım.

On aydır cezaevindeyim. Bunun beş ayı Kırklareli'nde geçti, beş aydır da Gebze'deyim. Cezaevinde geçirdiğim ilk yılbaşı. Biraz hüzünlü oluyor insan. Bir önceki yılbaşı, sanki dün yaşanmış gibi. Zaten yılbaşından bir ay sonra gözaltına alınmıştım. Aradaki zamanın nasıl geçtiğini anlayacak durumda değildim. Bazen saniyelerle uğraştım,

bazen de farkında bile olmadım saniyelerin, saatlerin nasıl geçtiğinin.

Koğuştaki insanlarla aramda hala bir mesafe var. Bunu kıramıyorum. Ama mahkemeden sonra insanlarla daha fazla vakit geçirmeye çalıştım. Konuşmaya, gülmeye çalıştım. Bayrampaşa Cezaevi'nde kısa bir süre birlikte kaldığım bir dostumdan bir mektup almıştım bu sıralarda.

"Kaşlarının biraz çatık ve gülüşünün bir gurbet mahkumu kadar efkarlı olduğunu söylüyorlar, doğru mu? Niye?" diye sormuştu mektubunda. Ben de kendime sordum bunu. Gülebildiğimi, gülmeye başladığımı düşünüyordum oysa ki.

Yılbaşında eşimden bir kazak hediye aldım. Sevinsem mi, bilmiyorum. Garip bir burukluk hissediyor insan. Duygularımdan dolayı değil, işkence merkezinde yaşadıklarımdan dolayı unutmak istiyorum onu.

Yılbaşı dolayısıyla akşam için, küçük küçük skeçler hazırlanmıştı. Bir tanesinde ufak bir rol aldım. Bir kelimelik bir şeydi, ama o kadar zorladı ki bu beni. Hepsi tanıdığım, 24 saati birarada geçirdiğim insanlar. Yine de zordu, üzerimdeki o sıkılganlığı atamıyorum bir türlü.

Kitap okumaya çalışıyorum ısrarla. Okuduklarımı anlatmakta zorlanıyorum zaman zaman. Daha çok roman, öykü ya da anı türünden kitaplar okumaya çalıştım; Direnme Savaşı, Şeker Portakalı, Çılgın Kuşlar Gibi, Pontus'un Yitik Kızı Tamama, Yürekli Bir Kadının Yaşamı–Olga, Ben Rigoberto Menchu" gibi anı kitapları, ilk okuduğum eserler oldu.

Tesadüf mü bilmiyorum, ama o dönem okuduğum kitapların neredeyse hepsi baştan sona gerçekti. Kahramanları çok acı yaşamışlardı. Özellikle bir şeyin farkına varmama neden oldu bu kitaplar. Benim yaşadıklarım, okuduğum kitaplardaki hayatlardan daha az acıydı. Yaşamın merkezinde ben durmuyordum, acı çeken sadece ben değildim. Dünyanın her köşesinde benim yaşadıklarımdan çok daha vahşi şeyler yaşanıyordu. Okuduğum kitaplardakiler, gerçek yaşamlardı. "Ben Rigoberto Menchu"yu okurken yüreğimin sızladığını hatırlıyorum.

Bir Latin Amerika ülkesi olan Guatemala'dan bir kadın yaşadıklarından bir kesiti anlatıyor bu kitapta.

Çocuklar henüz üç-dört yaşlarında tarlalarda çalışmaya başlıyorlar. Açlık, yoksulluk, sefalet... Bu yaşama başkaldırdıklarında her türlü zulme uğruyorlar. Köylerde 12-13 yaşlarından itibaren askerlerin tecavüzüne uğramayan kız çocuğu yok. Ve kendi yaşadıkları... Abisi, annesinin gözünün önünde kurşuna diziliyor. Yine annesi askerler tarafından öldürülüyor ve gömülmemesi için

çürüyünceye kadar askerler başında nöbet tutuyor. Anneler, babalar işkenceyle çocukların gözünün önünde öldürülüyor. Acılar, korkunç acılar, doğdukları günden itibaren onlarla beraber.

Çılgın Kuşlar Gibi ya da Tamama. Bunlar da gerçek yaşamlardı. Direnme Savaşı ya da Olga-Yürekli Bir Kadının Yaşamı. Dünyanın dört bir köşesinde acı çeken insanlar var. Savaşan, öldürülen, işkence gören, tecavüze uğrayan insanlar.

Ayağa kalkmaktan başka insani bir seçeneğim yok. İnsanlığın acıları beni ayağa kaldıracak. Bunu hissediyorum. Yaralarımı sarmalıyım bir an önce. Kendi acılarımı unutmalıyım. Unutmak, o an için, aşmakla, yenilenmekle aynı anlama geliyordu.

Okuduğum kitaplar, can dostlarımla yaptığım tartışmalar, her gün postadan aldığım onlarca kart ve mektup bana güven verdiler. En önemlisi de kendimle yaptığım tartışmalar ve ilk adımı atmış olmanın güveni. Ayağa kalkabileceğime, yaşamı yeni baştan koşabileceğime, sevdiklerimi yeniden kazanacağıma, aynada kendi yüzüme bakabileceğime inandım.

Kendimle neyi tartıştım?

"Yaşanan yaşanmıştır, değiştirme gücün yok"

Bunu bir ben yaşamadım, değiştirme gücüm yok, ama yaşama tekrar başlama gücüm var. Geçmişimden ders çıkartarak geleceğe yürüyebilirim, yüzümü şafağa dönebilirim.

"Tutunacak dal arıyordun, buldun mu!

Buldum, çok uzağımda değilmiş ki zaten, kendime

tutunacağım, bir de insanlığın acılarına.

"Geçmişte de kendine tutunmadın mı?"

Belki öyleydi. Ama geçmiştekinin eksikleri zaafları vardı.

"Şimdi yok mu onlar?"

Aşabilirim, yapabilirim; yaşamı yeni baştan koşmaya başlayabilirim.

"Ya gurur, ya namus, ya onur!"

Saçma, çarpık bir gurura teslim edemem kendimi artık. Çevremde yardım etmeye çalışan o kadar çok insan var ki... Bana bir el uzatıldı. Dost eli, yoldaş eli, bu eli tutmak istiyorum, tutmak ve bir daha da asla bırakmamak. Namus, cinsel organlarımda değilmiş. Namus benim beynimde, hayat tarzımda. Bunları aşarsam, yaşam beni bekliyor. Yaşama yeniden başlamaktan daha onurlu ne var ki?

Artık sabahları daha rahat uyandığımı hissediyorum. Kabuslar azalıyor. Yaşamdan zevk almaya başladığımı hissediyorum. Kitap okumaktan zevk alıyorum. İnsanlara şaka yapmaktan zevk alıyorum. Volta atmaktan, top oynamaktan, yemek yemekten, şiir okumaktan zevk alıyorum.

Yaşadıklarımı hatırlatacak herşeyden uzak durmaya çalışıyorum yine de. Uykum gelmeden yatağa girmiyorum. Çünkü yatakta tek başımayım ve düşünmek istemiyorum. Düşünmek beni gerilere götürüyor.

Gebze'ye geldiğim ilk günlerdeki halim aklıma geliyor zaman zaman. Aradaki farkı görebiliyorum. Fiziksel ve ruhsal olarak bir cenaze gibiydim. Yaşamak istemiyordum. Psikolojik olarak tamamen yıkılmış, ağır bir tahribat yaşamıştım. Yoldaşların, dostların yardım çabasını anlatmak zor.

Arif, ha bire, Türk Tabipler Birliği'nin yayımladığı tıp dergilerini karıştırıyor. Bir konuşmamız sırasında okuduğu bir tıp dergisinden ruhsal durumla ilgili bir test bulduğunu anlattı. İşkence sonrası ortaya çıkan ruhsal travmaydı testin konusu. O sordu, ben sorulara cevap verdim. İlk anda tepki duymuştum buna. "Hasta değilim, doktora ya da tedaviye ihtiyacım yok benim, kendim kalkabilirim altından."

Konuştuğumuz yerden cezaevinin bahçesi görülebiliyordu. Yerler ilk geldiğim akşam ki gibi yemyeşil, bir kaç küçük ağaç var. Bahçeye bakıp;

"Bu yeşillik sana bir şey ifade ediyor mu, bana hiçbir şey ifade etmiyor" demiştim.

Arif hastaneye, psikoloğa gitmem gerektiğini söylüyordu. İlk anda tepki duymuştum. Ama soğukkanlı ve mantıklı düşünmediğimin farkındaydım. Yapabileceğim tek şey, bana yardım elini uzatanlara; dostlara, gerçek insanlara kendimi teslim etmekti. Öyle de yaptım. Yaşamı ilikle-rimde duymak istiyorum, nefes almak istiyorum, gülmek istiyorum!..

Ölüm duygusu, umutsuzluk, çaresizlik, yakamı tam olarak bırakmadı yine de. Zaman zaman kabuslar tekrar geliyor. Zaman zaman yine korkunç bir umutsuzluk ve çaresizlik kaplıyor her yanımı. Ama artık yaşam daha ağır basıyor. Herşeyin geçeceğini biliyorum.

Bütün bunlar, soyut bir zeminde düşünerek, kendimle hesaplaşarak falan olmadı. Hayata katılış biçimiyle, geleceği kurmaya dönük pratik etkinliklerle oldu.

"Yaşama katıl, haşır neşir ol onunla. Sokağı camlardan seyreden bir çocuk gibi değil, sokaklarda koşup oynayan, sırası geldiğinde ellerini çamura bulayan, sırası geldiğinde kavga edip dayak atan veya dayak yiyen bir çocuk gibi yaşa" diyen sese kulak verdim.

Güç kaynaklarım sonsuz gibi geliyor. Artık kafamı hangi yöne çevirsem, bana elini uzatmış insanları görüyorum. Sonuna kadar benimle beraber olacak, ben bırakmadığım müddetçe asla elimi bırakmaycak insanlar, can dostlar.

İçimdeki baharı büyütmeliyim. Yaşamalıyım, yaşadıklarımın hesabını sormalıyım.

Kendimi bir anda hayatın tam ortasında buldum. Okamaya, yazmaya başladım. Felsefe okumaya karar verdik bir can dostla. Başta zor geldi. Anlamıyoruz, zorlanıyoruz. Ama vazgeçmek gibi bir düşüncemiz yok kesin-

likle. Bazen çılgınlıklar yapıyoruz.

Koğuş akşam saatlerinde çalışmak için uygun oluyordu. Bir akşamüzeri beraber çalışmaya oturduk. Çalışmaya çalışıyoruz!.. Zorlandığımız için biraz zor geliyor, sıkılıyoruz. İkimizde okuduğumuzu anlamaya, kavramaya çalışıyoruz. Ama nafile! Farkında olmadan konuşmamız başka noktalara kaydı. Yaşam, yaşamın anlamı, zorlukları, gelecek... Gönül, birden çalışma notlarımızı yırtmaya başladı. Ben tepkisiz seyrediyorum. Yırtıyor, yırtıyor küçücük parçalara ayırıyor. Sonra bu küçük kağıtları havaya fırlatmaya başladı.

"Ne duruyorsun, sende yapsana!" diye de haykırdı.

"....."

"–Hadi sen de fırlat. Hadi korkma. Kendinden, yapmak istediklerinden korkma."

"Korkmuyorum!"

Ben de kağıtları yırtıp havaya fırlatmaya başladım. Elimizdeki kağıtların hepsini yırtıp havaya fırlattık. Düşenleri yeniden toplayıp, tekrar tekrar havaya fırlattık. Düşüşlerini, ağır ağır yere inmelerini izledik. Bu o an ikimiz içinde hayata bir meydan okuma biçimiydi. Rahatladığımı hissettim. İkimizde rahatladık ve gözlerimizden yaş gelinceye kadar güldük o akşam.

Artık vazgeçmek, yarım bırakıp gitmek yok. Ağır ağır da olsa ilerliyoruz, adımlarımızı büyütüyoruz.

Voleybol maçlarını kaçırmıyorum. Daha öncesinde çok istememe rağmen oynayamıyor, sadece izlemekle yetiniyordum. Yağmurda yürümeyi seviyorum yine.

Koğuştaki insanlarla aramdaki mesafeyi kaldırdım. İnsanlara şaka yapmayı, onları kızdırmayı seviyorum.

Yemek yemeyi seviyorum, kilo almaya başladım.

8 Mart 1998'de Emekçi Kadınlar Gününü kutlamak için koğuş içinde bir etkinlik düzenlendi. Yılmaz Erdoğan'ın bir tiyatro oyunu hazırlanmıştı. Benim de rolüm vardı bu oyunda. Hayatım boyunca ilkokulda görev aldığım bir piyes dışında, hiç böyle bir işe kalkışmadım. Bir de yılbaşında kısa, bir cümlelik rolüm oldu.

Bu oyunda rolüm uzundu. Yapabilir miyim, diye düşünmedim. Yapabilirim dedim ve oynadım. Tiyatroyu hazırlamakla görevli arkadaşlar, oyunu ilk okuduklarında oynadığım rol için akıllarına ilk gelenin ben olduğumu söylediklerinde şaşırmıştım, ama oynamakta tereddüt etmedim.

Oyunda bir bekçi rolünü oynadım. Bekçi, Murtaza kişiliğine yakın bir tipti. O gün bir çok insan beni tanımadı. Bu benim için bir adım daha atmak anlamına geliyordu. Kalabalık bir izleyici karşısına çıkabildim. "Acaba ezberimi unutur muyum" diye bazı tereddütlerim olsa da, çok fazla heyecanlansam da çıktım oyuna.

Ve yine o günlerde çok sevdiğim biri/"yolu yok kalbim/ Yolu yok/ Sağ çıkacağız bu acılardan/ Çünkü kıştır yaşanılan" dizeleriyle tanıştırdı beni.

İlk mahkemeye çıktığımda ve sonraki bütün duruşmalarda avukatımla beraber suç duyurusunda bulunduk. Hastaneye gitmem, tedavi olmam gerektiğini anlattık ısrarla, her defasında bu talebimiz geri çevrildi.

Hastaneye gitmekteki asıl amacım, tecavüz raporunu almak. Tecavüzün üzerinden ne kadar zaman geçerse geçsin, yapılan bazı testlerle bunun ispatlanabildiğini öğrenmiştim. Çapa Tıp Fakültesi'nde böyle bir bölüm vardı: Psiko-Sosyal Travma Merkezi. Dediğim gibi, asıl amacım rapor alabilmekti. Yoksa tedaviye ihtiyaç duyduğumu, hasta olduğumu düşünmüyordum.

Mahkeme bu talebimizi ısrarla reddedince başka yollar aramaya başladık. Gebze Devlet Hastanesinin psikiyatri bölümüne gidip, oradan da Çapa'ya sevk çıkartmayı düşündük. Biraz uzun ve zahmetli bir yoldu. Ama başka bir yol bulamadık. Birkaç kez Gebze'de psikiyatri bölümünden bir doktorla görüştüm. İlk görüşmede, geliş nedenimi anlattım. Uykularımın düzensizliği ve diğer rahatsız edici durumları vurguladım. Israrla Çapa'ya gitmem gerektiğini

belirttim. Doktor, bunun ancak birkaç muayeneden sonra yapılabileceğini söyledi ve reçete yazdı. Reçeteyi kullanmadım. Çünkü tedaviye, ilaca ihtiyacım olduğunu düşünmüyordum hala. Sonunda Çapa'da psikiyatri bölümüne sevk çıkarttırmayı başardım.

Gebze Kocaeli'ne bağlı olduğundan İstanbul'a gidiş epey zordu. Şehir dışındaki hastanelere sevklerin çıkması uzun sürüyordu. İki aya yakın bir süre bekledim.

Bu dönemde uykularım eskiye göre oldukça düzelmiş, kabuslar çok rahatsız etmemeye başlamıştı.

19 Haziran 1998'de Çapa'ya sevk edildim. Defterime ara ara yazmaya devam ediyorum. Aynı gün şunları yazmışım:

"Çapa'ya sevk çıkartabildim nihayet. Ama niye korkuyorum? Yoksa her şeyi yeniden yaşamaktan mı? Lanet olsun!

Niye çekip gitmiyorsun gökyüzüne? Niye hiç uyanmayacağın bir uykuya dalmıyorsun? Niye? Niye? Niye?.....

Cesaret...

Lanet olsun...

Bir yanım ayın bir yüzü gibi karanlık. Bir yanım ayın diğer yüzü gibi, aydınlık. Hem aydınlıktayım hem karanlıktayım.

Kurtulamıyorum, tam kurtuldum dediğim anda, tam bitti dediğim anda, yeniden mi başlıyorum?

Niye vazgeçmiyorsun? Seni tutan ne var?

Seni bağlayan ne var?"

Hastane süreci yaralarımı yeniden kanatmaya başlaya-

cak. İzin veremem buna. Ben sarmıştım, tedavi etmiştim bu yararları. Yeniden açılmasına izin veremem... Hastane işini çabucak kapatmalıyım.

Bir kaç gün sonra 22 Haziran, eşimin doğum günü. Hastaneye gidişim bu günlere denk geliyor.

22 Haziran 1998'de şöyle konuşmuşum defterimle;

"Bugün doğum günü. Dışarıda olsaydım, bir demet kır çiçeği verirdim kendisine. Bu ayrı geçirdiğim ikinci doğum günü. Geçen yılki sayfaları karıştırdım, hiçbir şey bulamadım. Hem de hiçbir şey.

Uzun ve de karanlık bir mağaradan geçtim. Sanıyorum ki çıktım o karanlıktan. Ama çok şeyi de aldı götürdü benden o karanlıklar. Geriye küller kaldı. O küllerden kendimi yeniden yaratmaya çalışırken, istemesem de bir yanım hep sana dayandı. Sana karşı olan duygularımla ilgili yokluyorum kendimi sık sık...

Dağların doruklarında nefes almak. Elini güneşe uzatmak. Yıldızlara bakmak, karıncalar gibi durup dinlenmeden çalışmak..."

Bundan bir hafta sonra, 9 Temmuzda şunları yazmışım:

"... Bugün oldukça yoğun geçti...Çiçek olmaz denilen yerlerden çiçek topladım, yüzümü güneşe, yıldızlara ve rüzgara verdim. Topladığım çiçekleri dağların doruklarından bütün dünyanın üzerine serptim. Serptim ki çocuklar doyasıya gülsün, oynasın. Serptim ki, sömürü ve zulüm dünyadan yok olsun...

Ve asla dedim kendime. Bir kez daha ASLA. "Yolu yok kalbim/ yolu yok/sağ çıkacağız bu acılardan/...Dövüşe dövüşe yürünecek ve asla teslim olunmayacak/ bir kez daha."

16 Temmuz'da ise sadece iki cümle var sayfada:

"Bu aralar yine rüyalar, yine kabuslar. Bunların hiç sonu gelmeyecek mi?..."

Ve yine o günlerde postadan bir mektup aldım, çok sevdiğim bir insandan.

"Yüzünü güneşe, geleceğe dön ve yürü. Yeni yeni çarpışmaları kazanmak için yürü. Adının onurlu ve cüretkar bir tutumla birlikte anıldığının, insanların sevgi ve öfkelerini büyüttüğünün bilincinde olarak yürü. O kötü fırtına dindi, sisler dağıldı. Acılara alışmadan onları aşarak yürü. Şimdi önünde nasıl istiyorsan öyle yaşamak için uzanıp giden bir gelecek var. İradeyle ve bilinçle, emekle, inanç ve tutkuyla, sevgi ve hesap sorma arzusuyla 'içindeki baharı büyüt' hepimiz adına."

İlk gün hastaneye sakin gittim. Nasıl böyle sakin olabildiğime ben de şaşırıyorum. Kendime güveniyorum, sakinliğimi kaybetmeyeceğim, herşeyi soğukkanlılıkla anlatacağım. Bir de raporu alırsam, bu iş burada kapanacak demektir.

Çok güzel bir gündü. Gidişte, yol boyunca İstanbul'u seyrettim. Boğaz'ı, vapurları, sokakları,kalabalıkları, otobüsleri, Sirkeci'de balık ekmek satanları, Beşiktaş'ı. Yaşam devam ediyor, aynı bıraktığım gibi.

Hastaneye yaklaştıkça biraz heyecanlandım, neler olacak, nasıl davranacaklar, gibi birçok soru beynime hücum etti. Farkında olduğum bir nokta vardı. Yaşadıklarımı tekrar hatırlamak zorunda kalacaktım. Unutmak gibi bir şey sözkonusu değildi zaten. Ama en azından bir süredir beni yaşamdan uzaklaştıracak, dayanılmaz acılara sebep olacak noktada değildi. Buna hazırlıklı olmam gerekiyordu.

İlk görüşmemde ve ondan sonraki birçok görüşmede devamlı, "sakin olacağım, soğukkanlı olacağım" diyerek gittim. Ama bunu yapamadım. Bir noktadan sonra da yine

"yeter artık, ne olacaksa olsun" dedim. Ağlamak istediğimde ağladım. Bunu engellemeye çalışmadım, ayrıca istesem de yapamazdım bunu.

İlk görüşmede bir doktor vardı. Yaşadıklarımı ve geliş amacımı anlattım. Bir kaç sorudan sonra, konuşurken ağlamaya başladım. Ağladığıma şaşırmadım, bunu bekliyordum. Buna rağmen yine de sakin olduğumu söylemeliyim. İki hafta sonraya randevu verdi doktor. İkinci görüşmem daha kapsamlıydı. Psiko -sosyal Travma bölümünden uzman bir doktor daha vardı. Bu görüşmeden sonra sorunlar da başladı. Aslında başladı demem gerek. Sadece ben başladığını düşünmüştüm o zaman. Çünkü gerçekte bitmemişti, aşılmamıştı. Bitmeyen bir şeyin yeniden başlaması sözkonusu olamazdı. Testler yapılmaya başladı, sorular, anlatımlar, hatırlamak istemediğim ayrıntılar, görüntüler birer birer çıktı ortaya. Buna rağmen ısrarla, tedaviye ihtiyaç duymadığımı düşünüyorum.

İlk görüşmeler testlerle geçti. Yüzlerce soruya cevap verdim.

Tecavüzle ilgili sorularda vardı, bana çok garip gelen "ne alakası var bunun" diye düşündüğüm sorularda. Özellikle de testlerin bir aşaması bana çok garip gelmişti. Defter boyutunda kartonlar, üzerlerinde değişik değişik hatta anlamsız resimler, çizimler, vardı. bunlardan ne anladığım, neler gördüğüm, bana neleri çağrıştırdığı yönünde sorular. Bulmaca çözer gibi cevapladığım sorular. Hastaneye ikinci gidişimde bütün öğleden sonrayı bu testlerle geçirdim. Bu testlerin hemen hemen bütün aşamalarında sadece doktorum ve ben vardım. Doktorum görüşmelere askeri ya da

gardiyanı almamakta oldukça ısrarcı davrandı. Böylece sorulara çok daha rahat cevap verebildim.

Testlerden sonra psiko-terapi başladı. Başlarda sadece doktorlarımın sorularına kısa kısa yanıtlar vermekte yetiniyordum, çok fazla konuşmuyordum. Konuşturmak için uğraş verdiler, anlattırmaya çalıştılar. Zamanla bu tutukluğumu aşabildim. Anlatmadan, paylaşmadan beni anlamaları, yardımcı olmaları pek olanaklı değildi. Bazı ayrıntıları anlatmak zordu. Öyle ki, kelime bulamıyorum, cümle kuramıyorum, Anlatılamayacağını düşünüyordum."

Özellikle ikinci görüşmeden itibaren, konuşmalar, anlatımlar ve testler sonucu ilaç kullanmam gerektiği ortaya çıktı. Bu beni yeniden alt üst etmeye yetti.

Yalnız bu durum, yedi ya da sekiz ay öncekinden çok daha farklıydı. O dönem hiçbir şekilde sağlıklı düşünmezken, bugün duruma az da olsa hakimdim. Çektiğim sıkıntı, duyduğum acıda hiç bir azalma yok. Farklı olan bendim, acılar yine aynı acılardı.

Başlangıçta ilaç tedavisine karşı çıktım. İstemedim bunu, beni uyuşturacağını düşündüm.

Oysa ben kendimi uyuşturmak istemiyorum. Eğer bunları aşacaksam, bunu, kendimi uyuşturarak yapamazdım. Ancak doktorların ilaçlar hakkında verdikleri bilgiler, kullanmak gerektiği konusundaki açıklamaları ve koğuş arkadaşlarımın ısrarları ile ilaçlı tedaviye başladım.

Uyku düzenleyici ve bunun yanında iki farklı ilaç kullandım. Bu tür ilaçların yan etkileri fazla oluyor. Bünyem epeyce zayıf düştüğü için, yan etkileri çok fazla yaşadım; ilaçların dozajı oldukça düşük olmasına rağmen.

Uzunca bir süre gidiş gelişlerde bir problem yaşamadım.

Cezaevindeki biri için şaşırtıcı biçimde bütün randevulara düzenli gitme şansım oldu. Ancak, ne zaman hastane rapor verdi, ben de bunu mahkemeye sundum; delil olarak kabul edildi, olay basına yansıdı; işte o zaman problemler boy verdi. Gidişlerdeki düzen ortadan kalktı. Tamamen cezaevi idaresinin, askerin, bakanlığın, keyfi tutumlarına maruz kaldım. Tabipler Odasının girişimleri sonucu durum düzelir gibi oldu, sonradan tekrar bozuldu. Daha öncesinde bir kez bakanlığın onayı yeterliyken, sonrasında her randevu için, bakanlığın izninin gerektiğini ileri sürdüler. Bakanlıktan onay gelmesi, en acil durumda bile bir ayı bulabiliyorken, normal durumda bu süre, daha da uzuyordu. Oysa benim randevularım 15-20 günlük periyodlar halindeydi.

Bu noktada sanırım oldukça şanslıydım. Benimle ilgilenen her bir doktorun yakın ilgisini gördüm. Yalnız görüşme yapabilmek için çok çaba harcadılar. Bu nedenle sık sık askerlerle tartışmalar yaşandı.

Doktorumla –ama benimle ilgilenen esas olarak üç doktor oldu– iyi bir diyalog yakaladığımı düşünüyorum. Bunda esasen onların yaklaşımı çok etkiliydi. Başlarından atmak gibi, bir an önce işlerini bitirip gitmek gibi bir tavırla karşılaşmadım. Tersine, gerçekten ilgilenen, yardım etmeye çalışan insanlardı. Bunu hissettikten sonra benim işim çok daha kolaylaştı. Kendimi rahat hissetmem önemliydi. Doktorlarım da bunu bana sağladılar. Başlangıçta geri geri giden ayaklarım rahat yürümeye başladılar. Cezaevinde böyle bir olanak yakaladım ve bunu da sonuna kadar değerlendirmeye çalıştım.

Hastane süreci yaklaşık olarak dokuz ay sürdü. Başlangıçta 15-20 günlük periyodlar halinde gittim. Basına yansıdıktan sonra bu düzen bozulsa da aralık ayına kadar düzenli görüşmeler yapma şansım oldu.

Hem fiziksel olarak, hem de ruhsal olarak zor bir süreçti. İlaçlarla bağlantılı olarak, kilo kaybetmeye başladım, iştahım kesildi. Çok düzenli olmayan uykularım iyice düzensizleşti. Ya hiç uyuyamıyorum, ya da kesintisiz 18 saate yakın uyuyorum. Seyrekleşen kabuslarım tekrar geldiler. Bu kez çok daha farklıydı. Şubede yaşadıklarım, uykularımda tekrarlanıyordu. Ama daha normal ve ilginç rüyalar da görmeye başladım. Siyasi kişiliklerden sporculara, filmlerden haber programlarına kadar her şey rüyalarıma girmeye başladı. Tansu Çiller, Çakıcı, Sophia Loren, Kenan Evren aklımda kalanlar. Gündüz saatlerinde yaşadığım herşey rüyalarıma yansır oldu. Bu benim için, önemli bir değişiklikti. Aylardır normal bir rüya görememiştim çünkü. Uyandığımda film gibi rüyalardan hatırlayabildiğim herşeyi anlatıyorum. Koğuşta bir dönem epeyce

konuşulmuştu rüyalarım. "Bugün neler gördün bakalım" sorusu çok popülerdi o sıralar.

İlaçları kullanmaya başladıktan bir süre sonra, denge problemi yaşadım. Düz bir çizgide yürüyemiyorum. Ayaklarım çapraz gldiyor, tutunarak yürüyorum. Bazen düşüyorum. Özellikle merdivenlerden o kadar çok yuvarlandım ki, en sonunda arkadaşlar yalnız hiçbir yere bırakmamaya başladılar. Nereye gitsem yanımda birileri oluyor. Uyurken bile, mutlaka biri oluyordu yanımda. Uykumda kalkıp yürümeye, konuşmaya başladım. Bunları hatırlamıyorum, hepsi daha sonra anlatıldı bana. Önceleri bunlar korkutmuştu beni. Koğuş arkadaşlarım bunu farkettikten sonra, anlatmamaya başladılar. Ancak, doktora gideceğim gün anlatıyorlardı. Uykuda kalkıp yürümek, ya da konuşmak, daha önce, hayatımın hiç bir döneminde yaptığım şeyler değildi. Bir süre sonra, uyandığımda sormaya başladım; "Bir şey yaptım mı?"

Yan ranzada Emine kalıyordu ve Emine o döneme ilişkin yaşadığım, benim hatırlayamadığım bir çok şeyi daha net hatırlıyor. Onun anlatımıyla aktarmak sanırım çok daha iyi olacak:

"... Akşam üzeri yatıp uyumuştu. Uykusunda yine kalkıp mutfağa kadar iniyor. Koğuşta bulunan bir arkadaş onun kalktığını ve çok iyi yürümediğini gördüğü için yanına gidiyor ve 'Nereye gidiyorsun Asiye, sana yardım edeyim' diyor. Asiye 'Sen niye bana yardım edecekmişsin, ben sana yardım ederim esasında' diyor ve birbirlerine tutunarak aşağıya, mutfağa iniyorlar. Mutfaktaki diğer arkadaşlar Asiye'yi sandalyeye oturtuyorlar ve Asiye orada uyumaya devam ediyor. Ben geldiğimde sandalyede

uyuyordu. Uykuda yürümek onu daha sonra paniklettiği için yatağına taşıdık ve yatırdık. Uyandığında kendisi yaşananların farkında değildi ve biz de özellikle anlatmadık...

Aralığın 17 ya da 18'inde kullandığı ilaçları bırakmış. Bizim iki gün sonra dikkatimizi çekti. O da ayaklarında başlayan yoğun titremeleri görmemizle oldu. Bundan önce, ilaçları düzenli olarak aldığı için herhangi bir uyarıya gerek kalmıyordu. İlaçları bırakmak istiyordu, oysa henüz tedavi bitmemişti. Denemek için bırakmış. Müdahale ettik. Akşam üzeri gündüz kullandığı ilaçlardan 45 dakika arayla iki tane aldı. Yaklaşık bir saat sonra da mutfakta sıranın üzerine uzanmış ve orada uyumuştu. Uyuduğunu farkettikten sonra 'Asiye, hadi yatağına gidip yat' dediğimizde, 'Hayır, beni anneannem çağırıyor, onun yanına gideceğim' diye tutturdu. Yine zorla engel olup uyandırmaya çalıştık..."

Uykuda konuşurken anlattıklarımın, bazen çok net anlaşıldığını söylemişlerdi. Bir keresinde anneannemle konuşmuşum. Oysa anneannemi hiç hatırlamıyorum. Hafızamda onunla ilgili en küçük bir anı bile yok. Onunla yaptığım bu konuşmayı Emine not etmiş. Uyandıktan sonra tek bir sözcüğünü bile hatırlamadığım konuşma, Emine'nin kayıtlarında şöyle:

"Sen gittin diye ben de mi geleceğim? Allah Allah..."

"Dedem yanında işte, beni niye çağırıyorsun, çattık."

"Ben 30-40 yıl sonra gelirim, yallah. Bak şimdi sana şarkı söylersem kendin kaçarsın, git uslu uslu."

"Giymişsin simsiyah, şöyle beyaz giymen lazım. Huriler falan var, değil mi orada?"

"Eee, sen dedemi bırak, gel orada hurilerle. Gitsene, adamı yalnız bırakıyorsun."

"Ee...canım, ikide bir gelecektin niye gittin. Sanki sana ben mi git dedim... Ohh ben gelmeyeceğim işte. Orda Arapça mı konuşuyorlar."

"Haydi güle güle."

"Ya ne inatçısın, işte gelmeyeceğim dedim ya. Sen gel buraya."

"Bu tarafa gelirken çok trafik oluyor mu orada."

Böyle bir konuşma, işte. Zaman zaman uykuda kalkıp gitmeye çalışıyormuşum. Nereye gittiğimi sorduklarında da, "Anneannem beni çağırıyor" cevabını veriyormuşum.

Anneannemle konuşmam, onun yanına gitmek isteyişim, onun beni yanına çağırması, bende bir ara yine ölüm duygusunu depreştirdi. Ölü biriyle konuşuyorum ve onun yanına gitmek istiyorum. Niye? Neler oluyor, niye ölüm duygusu uzaklaşmıyor? Nereyi eksik bırakıyorum, ya da atlıyorum?

Böyle rüyaları gördüğümde uyanmam zor olmuyor. Ama hatırlamıyorum, beni rahatsız eden bunlar olmuyor. Daha çok, ya birileri tarafından kovalanıyorum, kolumu, boğazımı kesiyorlar, ya da tecavüzü görüyorum. Bunları gördüğüm zamanlarda, uyandıramıyorlar. Birçok kez bir ya da iki saate yakın uğraştıkları oluyor. Kendime gelemiyorum.

Bir akşam üzeri uzanmıştım, uyumuşum. Bunu da daha sonra anlatılanlardan biliyorum. Hatırladığım, yüzü olmayan bir adamın boğazımı kesmek için uğraşması ve nihayet kesmesi. Arkadaşların bütün uyandırma çabaları sonuçsuz kalıyor. Yarı baygın, yarı rüya halinde, yatakhane-

den havalandırmaya taşındığımı sonradan öğrendim. Beni kendime getirmek için ellerinden gelen tüm çabayı göstermişler. Islatmışlar, kolonya, soğan gibi, rahatsız edici ne varsa koklatmışlar. En sonunda doktor çağrılmış. Sanıyorum ki boğazım kesilmiş, nefes alamıyorum, her tarafım kan içinde. Yüzüm, ellerim, elbiselerim, her yer kan içinde. Kaç kez bayıldığımı sayamadıklarını söylüyorlardı. Ama genel tahmin yedi ya da sekiz defa bayıldığım. Ara ara kendime gelir gibi oluyorum, ama görebildiğim sadece boğazımdan akan kan. O akşam neredeyse dört saate yakın benimle uğraşmışlardı. Kendime geldiğimde neredeyse koğuşun tamamı başımdaydı. Doktorla beraber Arif ve Hasan da gelmişti. Hiç kimseyi tanıyamıyor, ayırdedemiyordum. Kendilerini tanımaya başladığımdan emin olmadan ayrılmadılar başımdan. O günlerde felsefede "yadsıma" üzerine çalışıyorduk. Arif'in beni güldürmek için "kendini yadsı Asiye" diye seslendiğini anlatıyorlar.

Tamamen kendime geldiğimde, kelimenin tam anlamıyla bitkin durumdaydım. Hayatımda şekerli süt içmedim; ama o akşam ona bile hayır diyemedim. Tansiyonum üçe kadar düşmüş. Ertesi gün bir şişe serum bağlandı, ondan sonra ayağa kalkıp biraz dolaşabildim.

Başka bir gün yine uykuda şubedeydim. O günü de anlatılanlardan biliyorum. O günü yaşayan bir can dostun anlatımıyla aktarmak sanırım çok daha iyi olacak.

"...yüzüstü ya da yan yatıyor, elleri yumulmuş, kilitlenmiş durumda. Ellerini açtırma çabası sonuç vermiyor ve yeniden tecavüzü yaşıyor. 'Yapmayın, bırakın beni...' diye bağırıyor, arkasından çığlıklar atıyor. Tüm vücudu kaskatı

kesilmiş durumda. Sonra yine bayılıyor. Yine uyandırma çabası. Bir süre sonra uyanıyor. Uyandıktan sonra bizi tanımıyor. Daha doğrusu emniyette birlikte olduğu arkadaşını hatırlıyor. 'Dün gece seni benim yanıma koymuşlardı ama sonra seni götürdüler ya' diyor. O olayın, iki yıl önce olduğunu söylüyoruz. Etrafına bakıp artık her şeyin çok gerilerde kaldığını anlatmaya çalışıyoruz. Daha önceden tanıdığı arkadaşlarını soruyoruz. 'Biliyorum, onu çok kötü dövmüşlerdi', başka birisi için 'nefes alamıyordu' diyor ve ağlamaya başlıyor. Geçtiğini, her şeyin bittiğini ve birçok insanın tahliye olduğunu söylüyoruz. Bu arada zaman zaman, 'yıkanacağım ben, çok kirlendim' diyor. Her şeyin temiz olduğunu, yatağında yattığını vb. şeyler söylüyoruz. Ama o ısrarla, 'hayır çok kirlendim, yerlerde sürüklendi hepsi' diyor. 'Tamam yıkanacaksın, su ısınsın' diyoruz. 'Soğuk suyla yıkanırım ben' diyor. 'Annem eşya getirmişti' gibi. şeyler söylüyor. Biz kendisine getirmek için uğraşıyoruz. Gebze'de olduğunu söylemeye başlıyor, ama sadece biz öyle dediğimiz için Gebze'de olduğunu söyler gibi. Yavaş yavaş koğuştaki insanları da tanıyor, hatırlıyor. Sabah kimin nöbetçi olduğunu, kahvaltı yaptığını hatırlıyor. Ama hala bir çok şeye onaylayarak ve 'hı' diye cevap veriyor. Yıkanma isteğinde çok ısrarlı. Sonra banyoya gidiyoruz. Hazırladığımız su ile banyo yapıyor. Orada bizim olmamızdan rahatsız değil. Omuzunun ve kolunun ağrıdığını söylüyor, yara olup olmadığını soruyor. Sürekli su dökünmeyi tercih ettiği belli oluyor. Bir ara ağlıyor. Durulandığını söylememiz üzerine bırakıyor ve kurulanıyor. Giyinmek için getirdiğimiz kazaklardan biri siyah, daha önce üzerinden çıkardığı kazak ise beyaz. Siyah kazağın

kirli olduğunu ve giymek istemediğini söylüyor. Üzerinden çıkardığı beyaz kazağı giymek istiyor. O anda, hala yaptıklarının çok bilincinde olmadığını farkediyoruz. Yeniden, artık herşeyin çok gerilerde kaldığını, mahkemeye çıktığını, hastaneye gittiğini söylüyoruz. Tüm bunları dinlerken, kafasını sallayıp kabul ediyor. Hatırladığını söylüyor. Giyindikten sonra 'tamam mı Asiye' dediğimizde, 'sımsıkı giyindim, kimse dokunamaz artık' diyor. Kim dokundu sana dediğimizde 'hepsi' diye yanıt veriyor. Yeniden, artık Gebze'de olduğunu hatırlatıyoruz. Saçlarını kuruttuktan sonra öğle yemeği için mutfağa gidiyoruz. Mutfağın ortasına geldiğimizde, başının döndüğünü söylüyor ve hemen yığılıyor, bayılıyor. Kendine geldikten sonra yemek yiyor ama çok isteksiz. Sadece yemesi gerektiği için yediği belli. Üzerinde durgunluk, halsizlik var. Bir saat kadar sonra camın önünde otururken bir arkadaşın 'orada oturma, az önce banyo yaptın, hasta olursun' uyarısı üzerine bize, ne zaman banyo yaptığını soruyor. Az önce yaptığını söylüyoruz. Hiç bir şey hatırlamadığını, o zaman anlıyoruz..."

Zor günlerdi. Yine zaman zaman saniyelerle uğraştığım, kendimi parçalanmış hissettiğim günler. Umutsuzluğun, çaresizliğin yakama yapıştığı günler. Diğer taraftan da umudun, gelecek güzel günlere inancın büyüdüğü günler. Çok zor olsa da belirli özel koşulların ürünü olan düşünce, sanı veya duyguların geçip gitmeye yazgılı olduğu inancını büyüttüğüm günler. Burukluğun yerine hasreti ve başarı arzusunu, acının yerine öfkeyi, hüznün yerine coşkuyu egemen kılmak için çabaladığım, uğraştığım, emek harcadığım günler.

İlk başta, hastaneye gidiş gelişler tam bir işkenceye dönüşmüştü. Hastaneden dönüyorum, hem yolculuğun verdiği yorgunluk, daha çok da konuşulanların, anlatılanların ağırlığıyla, geldiğim gibi kendimi ranzaya atıyorum. Uyuyorum ve her seferinde korkunç kabuslarla uyanıyorum. Ya da hiç uyuyamıyorum. Yine bir hastane dönüşü, uyuyamadım. Gece, koğuşta bir kaç kişi dışında herkes uyuyor. Boğuluyorum, birileriyle konuşmak zorundayım. Ne konuştuğumun, ne anlattığımın hiç bir önemi

yok. Yeter ki birileri beni dinlesin. İçimdeki sıkıntıyı atmak zorundayım. Yoksa, ne yapacağımı ne olacağını bilmiyorum. Kendime hakim olmamaktan korkuyorum. Aşağıya iniyorum, sigara içiyorum, tekrar yukarıya çıkıyorum, uyuyamıyorum. Tekrar iniyorum, çıkıyorum, iniyorum çıkıyorum. En sonunda gidip Gönül'ü uyandırdım.

"Gönül" diye seslenmemle gözlerini açması bir oldu. Uyuyamadığımı söyledim. Hemen kalkıp benimle beraber aşağıya indi. Şimdi, o sahne aklıma geldiğinde gülüyorum. Bütün gün Gönül'le uğraşmış, bir saniye bile rahat barakmamıştım. Gece "bensiz" kalabileceğini düşünmüş olmalıydı. "Sana çocukluğumdan başlayıp hayatımı anlatacağım" dedim. "Tamam" dedi. Saatlerce anlattım, hiç susmadan konuştum. Bir yandan da sürekli gülüyoruz. Gülme krizine girmiş gibiyiz.

Çocukluğumla ilgili aklımda kalan ne varsa, hatırlayabildiğim ne varsa anlattım. 5-6 yaşlarında Dolapdere'den Aksaray'a taşınmış, bir yıla yakın bir süre de orada oturmuştuk. Annem beni ve kızkardeşimi öğleden sonraları eve yakın olan Aytekin Kotil parkına götürürdü. Aksaray'da şimdiki emniyet binasının karşısındaydı bu park. Saatlerce konuşmuş ama sadece 5-6 yaşlarına kadar gelebilmiştim. Yemekhanede gece çalışan arkadaşlar vardı. Sürekli gülerken onları rahatsız etmemek için başka bir yere gitmek zorunda kaldık. Saatlerce konuşmuş olmak beni rahatlatmış, aynı zamanda da yorgun düşürmüştü. Konuşmamız Aytekin Kotil parkında öylece kaldı.

Daha sonraları Aytekin Kotil parkı hikayesi gülmemiz için epey malzeme çıkartmıştı bize. Hastaneye ilk gittiğim gün ring aracı Aksaray'dan geçerken bu parkı görme fırsa-

tım oldu. Dönüşte herkes merakla hastanede ne olduğunu anlatmamı beklerken ben, "Gönül, biliyor musun Aytekin Kotil parkının yarısını market yapmışlar" dedim.

Böyle anlarda, etrafınızda ne kadar çok insan olursa olsun, ne kadar çok yardım etmeye çalışsalar da, belirleyici olan siz oluyorsunuz. Acıyı yaşayan benim, parçalanan benim, yüreği sızlayan benim. Öyle bir sızı ki bu, anlatmak çok zor.

Kullandığım ilaçların üzerimde nasıl bir etkisi olduğunu bilmiyorum. Bunu sorma ihtiyacını da hissetmedim. Bunun yerine bir çok kere "ben hasta mıyım" diye sorduğum oldu doktorlara. Onlar da çok açık cevap verdiler. "Deli miyim diye soruyorsan, bu başka bir şey, ama ruhsal bir rahatsızlığın var, yaşadıklarının, tecavüzün yarattığı bir tahribat var, tedavi edilmesi gerekiyor." Ne diyebilirim ki, hepsi dallarında uzman olan doktorlardı. İlk iki görüşme, testler ve rahatsızlığın tespit edilmesi kapsamındaydı. Neredeyse yüzlerce soruya cevap verdim, her soru yaramı biraz daha açıyordu.

İkinci görüşmeden sonra, çok net olarak bir karar vermem gerektiğinin farkına vardım. Bu işi ya bu süreçte bitirecektim ya da yine kendimle oynadığım kaçma kovalamaca oyununa devam edecektim. İkinci tercihi yapmam demek, ömür boyu bu acıyla yaşamak, acılara teslim olmak, parçalanmaya devam etmek anlamına geliyordu. Peki ama nereye kadar? Nereye kadar kaçabilirim, kaçışın sonu nereye gider? Bu soruya verebildiğim cevap çok şıklı değildi: Mezar. İkinci tercihi yaptığımda gidebileceğim yer mezarlıktı.

Bir yanardağı düşünün. En sessiz anında bile içten içe yanmaya devam eder. Patlama noktasına geldiğinde,hiç bir güç onu durduramaz. Çevresinde ne var ne yoksa yakıp kül eder. Önüne ne gelirse yutar. İçinde biriken o korkunç gücü, ateşi dışarıya verdiği zaman sakinleşir.

İnsan yüreği de bir yanardağa benzetilebilir. Ama bu yürek içindekileri boşaltmadığı, anlatmadığı, paylaşamadığı zamanlarda sadece kendisine zarar verir. Birikir, biriktikçe büyür, öyle bir noktaya gelir ki, patlar. Örnek, yanardağ gibidir. Fakat yanardağ kendisi dışında herşeyi yok ederken, yüreğin elinde birşey yoktur. Elinde bomba patlatmak gibi; elindeki bombanın pimini çekersin ve kendini yok edersin.

"İçimdeki baharı büyütmeliyim, yaşamalıyım, yaşadıklarımın hesabını sormalıyım" dediğim anlarda benim atladığım nokta buydu. Sandım ki sadece böyle söylediğim zaman herşey hallolacak.

Yüreğimdekileri paylaştığımı zannettiğim anlarda kendimle bile paylaşmamışım. Kendimden kaçmaya

devam etmişim ısrarla. Ne geçmişimle hesaplaştım, ne de bu geçmişimden ders çıkartmaya çalıştım. Yaptığım sadece "yaşanan yaşanmıştır, artık geleceğe bakmalıyım" demekti. Yüreğimdeki fırtınayı dindirdim, ama sadece dindirdim. Fırtınanın nedenlerine inmedim. Yüreğim sakinleşti, dinginleşti. Ama küçük bir esintide su tekrar bulanıklaştı, göz gözü görmez oldu. Yine kapkara bulutlar çöktü üzerime.

Ben kararımı mezarlıktan yana değil, yaşamaktan, hem de dolu dolu yaşamaktan yana verdim. İlk süreçten çok daha zorlu geçeceğinin bilincindeyim, öyle de oldu. Ancak bu kez ilk sürece göre çok daha güçlüyüm, kararlıyım, acılara teslim olmayacağım. Acılara alışmadan, acıları aşarak yürüyeceğim. "Yolu yok kalbim/yolu yok/sağ çıkacağız bu acılardan" dizeleri her gün, her an aklımda. Umutsuzluk değildi bu, çaresizlik hiç değil, tam tersine kocaman bir umut ve ne yapacağımı ve ne yapmam gerektiğini bilmenin o güzel dinginliği, sakinliği ve güvenine sahibim.

Fakat, kabuslarımın ardı arkası kesilmiyor hala. Etkisinden kurtulmam zor oluyor. Ama kurtulmaya çabalıyorum. Uğraşıyorum, bunun için terliyorum. Daha öncesinde bunu yapmıyordum. Yaptığım şey ağlamak ve geçmesini beklemekti. Artık geçmesini beklemiyordum. Kabusların etkisinden kurtulmak için uğraşıyorum. Neler yapmadım ki... Kendime geldiğim ilk anda, aklıma ne geliyorsa onu anlatıyordum. İlle de anlamlı olması gerekmiyordu. Durmadan konuşuyorum ki, rüyanın etkisinden bir an önce çıkayım. Bir kişi, bir olay, televizyondaki bir haber, film her şey olabiliyordu bu.

Bir gün yine bir rüyanın etkisinden çıkmaya uğraşırken, kendime geldiğimde aklıma ilk gelen, bir gün önce bir dergide okuduğum yazı oldu.

Yazı, ağustos böcekleri ve karıncalar üzerineydi. Ağustos böceklerinin 14 ya da 15 yıl boyunca toprağın altında kaldıkları, bu sürenin sonunda toprağın üzerine çıktıkları ve çıktıktan sonra iki hafta içinde kendilerine bir eş bulmasının zorunlu oldukları yoksa ölecekleri, eş bulmak için öttükleri; ötmek için saniyede ya da dakikada kanatlarını kaç kez birbirine sürttükleri?.. Ayrıca karıncaların yaşamı üzerine daha bir sürü ayrıntı. Kendime geldiğimde bunları anlatmaya başladım. Beni uyandırmaya çalışanların yüzü şaşkınlık içindeydi. O şaşkınlık dolu bakışlar bugün aklıma geldiğinde gülebiliyorum, ama o an bunu yapacak durumda değildim. Rüyamda bunları gördüğümü zannetmişlerdi. Benim amacım ise bir an önce sakinleşmek, rüyanın yıkıcı etkisinden çıkabilmekti. Sakinleşmek zorundayım, bunu yapamazsam rüyanın etkisinin ne kadar süreceğini bilmiyorum; bir gün, iki gün bazen bir hafta. Yaşamla hiç bir bağım kalmıyor. Her şey kopuyor, hiçbir şey yapmıyorum. Oysa düşünmek zorundayım, yaşamla bağlarımı kopartmamak zorundayım. Rüyanın beni tepeden tırnağa korkuya boğan etkisinden çıkmak zorundayım.

Düşünemiyor muyum, kafamı toplayamıyor muyum? Öyleyse kitap okumalıyım, ısrarla kitap okumaya çalışıyorum. Saatlerce yatakta kitap okuyorum. Bir çok klasiği bu süreçte okudum. Kendime farklı uğraşlar buldum. Kızkardeşimin Nevşehir'den getirdiği toprak vazoları boyamaya, örgü örmeye başladım. Bunları en sıkıntılı anlarımda yapmayı tercih ediyorum. Ayrıca bu uğraşlar

sırasında ne kadar sıkıntılı olsam da, sıkıntının, acının nedenlerine inme, bunları çözme çabası içindeyim. Kendimle korkunç kavgalara tutuşuyorum. Bunun uğraştığım işe de yansıdığını söylemişlerdi. Acımasız olmalıyım, kendime acırsam bir sürü bahane bulabiliyorum: Bu böyle olsaydı ya da şöyle olsaydı böyle olmazdı gibi. Kendime acıma yolunda yürürsem, bilincimi kullanamıyorum, irademi kullanamıyorum, gerçekleri ihmal ediyorum. Gülmeyi unutuyorum. Gülmeyi unutunca, korku istila ediyor dört bir yanımı. Bir Kazak atasözü, "Korkudan kıvranan bir ruh, düşünceyi ortadan siler" diyor. Oysa gerçeklere karşı ihmalkarlık yapılmayacağını öğrendim. Gerçeği görmezlikten gelmek, yıkıma götürüyor. Benim hedefim ise yıkıntıya neden olan şeyleri ortaya çıkartmak, ayağa kalkmak, gerçek bir insan gibi ve geçmişten daha güçlü yaşamak.

Gerçek korkunç derecede acı da, ağır da olsa, altından kalkılmayacak gibi de görünse, kendi gerçeğimi kabul etmek zorundayım. Böylesine yıkıldığımı kabullenemiyor, kendime yediremiyorum.

Oysa ortaya çıkan tablo böyle olduğunu çok açık söylüyor bana. Reddetmek, yok saymak, hiç bir işe yaramıyor. Kendi gerçeğimin çok farklı olduğuyla karşı karşıyayım. Yıllardır doğru olduğuna inandığım bütün değerleri ayaklar altına aldım. Peki, neden? Bunu sorguladım. Yanlış olan savunduğum değerler değildi. Öyleyse sorun bendeydi. Ben bunu içselleştirememiştim. Sadece inandığımı zannetmişim. öyle olduğunu düşünmüşüm demek ki. Duygu ve düşüncede, pratikte bütünlüğü sağlayamamışım. İstemişim, ama sadece istemek yeterli değildi. Sevmek gerekiyordu. Peki sevmedim mi? Sevdim ama, bu, bütünlükten yoksundu. Bir ayağım geleceğe atılmışken diğer ayağım bugünde duruyordu. İki ayağımla geleceğe atılmayı başaramamıştım. Böyle olunca ilk güçlü darbe kumdan kale gibi yıkılmama yetti.

Uçurumun en dibine, karanlıklara savurdu beni.

Doktorlarımla birçok konuyu tartışma olanağım oldu. Başlangıçta sadece onlar anlatıyor, konuşuyorlardı. Ya da soruyorlardı. Ben de kısa cevaplarla yetiniyordum. Sonra, anlattıkça rahatladığımı farkettim. Paylaşmak gereksinimi hissettirdi kendini. Hiçbir şeyi saklamadan paylaşmak, anlatmak gereksinimi ile paylaşmayı başardıkça, kendi hakimiyetimi kazanmaya başladım. Kendime güvenmeye başladım. Kendime hakim olmam ve güvenmem çok önemliydi. Kilit bir noktaydı bu. Bilincimi ve irademi kullanmamı sağlayacak olan buydu. Kendimle yüzleşmemi sağlayacak olan buydu. Kendi gerçeğime korkmadan bakabilmemi sağlayacak olan da buydu.

Bu arada birlikte yargılandığım arkadaşlarımın açtığı işkence davasına tanık olarak çağrıldım. Hastaneden rapor aldım, ama henüz benimle ilgili bir dava açılmadı. Bu mahkemenin benim açımdan önemi büyük. İşkencecilerimle karşılaşacağım. Bir buçuk yıl oldu neredeyse. Bana en ağır acıları yaşatanlarla karşı karşıya geleceğim.

Heyecanlıyım, sinirliyim, gerginim. Denge problemim devam ediyor hala. İlk karşılaşmanın yaklaşması sinirlerimi iyiden iyiye geriyor. Sükunetim bırakıp gidecek gibi. En fazla ihtiyaç duyduğum anda sakin olmak zorundayım.

Birçok demokratik kitle örgütünden temsilciler, ailelerimiz, basın oradalar. Mahkeme çok kalabalık, mahkememizin yapılacağı koridor polis kaynıyor. Salonun önündeki bir sırada oturuyorlar. Onların yakınından bir yer gösterdiler oturmam için, oturmadım, oturamadım. Lanet olsun, sükunetimi koruyamamaktan korkuyorum. Çok fazla bekletmeden salona alıyorlar. Tanık olduğum için başka bir

odaya götürdüler beni. Yanımda iki asker var. Sakin olmalıyım diye tekrarlıyorum sürekli kendime.

Saat yine durmuş gibi, ilerlemiyor. Sonunda salona çağrıldım. Tanıdığım işkencecilerin birçoğu orada.

Yaşadıklarımı ve gördüklerimi anlatmaya çalıştım. İstediğim gibi anlatamıyorum, boğazımda bir düğüm var sanki. Hakimin bir sorusu üzerine dayanamadım ve ağlamaya başladım. Lanet olsun, sakin olmalıyım, ama yapamıyorum!.. Onları gördüm, yüzlerine baktım.

Bakabildim yüzlerine!..

Direnç, umut, irade... İrademi kullanmak zorundayım, başkaca bir seçeneğim yok. Peki bu iradeye sahip miyim? İrademi kullanabilecek kadar güçlü müyüm? Bir buçuk yılda ne yaptım, adım attım mı, hangi adımları attım? Kendimi yenilemek, tahribatı gidermek, ayağa kalkmak için ne yaptım?

Gözaltında tecavüze uğradığımı açıklamak benim için en zor adımdı. Açıklandıktan sonra dönüşü olmayan bir adım... Bunu yapabildim, hem de hiç kimse beni buna zorlamadığı, ille de anlatmak zorundasın demediği halde. En son kararı kendim verdim ve açıkladım. Aile çevremden gelebilecek tepkilerden başta çekindim. Bunu yapmasaydım ne olurdu? Sadece bende kalırdı ve yaşamımın geri kalan kısmını kendimden utanarak, tiksinerek geçirirdim. Kendime karşı dürüst olamazdım en başta. Bunun gidebileceği nokta yıkımdan, bulunduğum yerden daha geriye düşmekten başka bir şey olamazdı.

Oysa utanması gereken ben değildim. Ben işkence gördüm, askıya alındım, dayak yedim ve tecavüze

uğradım!... Niye utanıyorum? Bunu aşmam hiç kolay olmadı. En zor olan, bende tahribata yol açan buydu. Utanıyordum. Ama niçin?

Bunları bilmiyor muydum? Biliyordum, duyuyor ve okuyordum. Bu ülkede rejime muhalif sosyalist bir kimlikle kalmakta ısrar ettiğim sürece bir gün işkence göreceğimi biliyordum.

Birçok insanla bu konu üzerine sohbet ettiğim olmuştur. Eşimle de konuşmuştuk işkence, tecavüz üzerine. Okuduğum birçok kitap, gazetelere yansıyan birçok haber, gözaltında tecavüzün dünyanın neredeyse bütün ülkelerinde sistemli bir işkence metodu olarak kullanıldığını gösteriyor. Sadece kadınlara yönelik değil, erkeklere de uygulanan bir işkence metodu. Ancak kadınlar üzerinde çok daha ağır bir tahribat yarattığı ve siyasi polis açısından sonuç alıcı olduğu da bir gerçek. Bütün bunları biliyorum. Ama yine de utanıyorum; çevremden, eşimden, annemden, babamdan, kardeşlerimden.

Niye? Neden utanıyorum? Ben yanlış hiçbir şey yapmadım. Yaptığım sosyal adeletsizliğe, zulme karşı çıkmak ve muhalif bir kimliğe sahip olmaktı, bunda ısrar etmekti. Toplumsal adaletsizliğin, zulmün envai çeşidinin var olduğu bir ülkede yaşıyorum. Ben, bunlara karşı çıkmayı insanlık görevim saydım. Uzun yıllar sosyalist bir gazeteci olarak çalıştım. Bundan dolayı işkence gördüm, bundan dolayı işkencede tecavüze uğradım. Utanmam bundan değil, başka bir şey var. Neydi bu?

Namus? İşkencesi polislerin tecavüzüne uğradım. Peki şimdi namussuz mu oldum? Neydi namus? Namus, benim

cinsel organlarımda mıydı yoksa beynimde mi? Namusum bu organları iradem dışı koruyamadığım için mi lekelendi? Yoksa, inandığım değerleri sonuna kadar savunmadığım için mi?

Ya eşim? Onun için namussuz muyum şimdi? Kendimi neden onun namusu olarak görüyorum? Neden bana bir daha dokunmayacağını düşünüyorum? Benim suçum değil. Hem neden suçlu arıyorum ki? Çırılçıplak askıya alındığımda böyle düşünmemiştim. Neden şimdi böyle düşünüyorum? Sistemli ve bilinçli uygulanan bir işkence bu.

Soruların ardı arkası kesilmiyor. Kendimle kavga ediyordum, cevap verdiklerim de var, cevap vermekten kortuklarım da. İçinden çıkmadıklarım da... Ancak yola çıktım, yapmam gereken; durmamak. Durmamak, başka bir kilit nokta. Durduğum yerde, kendimle çok fazla uğraşıyorum. Kendimle uğraşmaktan vazgeçmeden, geleceğe doğru yürümeyi de başarmalı, yaşamdan kopmamalıyım. Kendimi, bütün herşeyin bir anda geçeceği ve hallolacağı gibi bir hayale kaptırmadan yürümeliyim. Emek harcadığım ve ter döktüğüm ölçüde tüm engeller, zorluklar, uçurumlar bir bir aşılacak. Şu an aceleye gerek yok, sakin ve dingin bir şekilde yürümeliyim. Kendime ve acılarıma hakimim, kontrolü elime aldım. Gerisi, emek ve zaman sorunu.

Güç bilinçtedir, güç ne istediğini bilmekte ve bildiğini tutkuyla sevmektedir.

Dışarıda yalnız değilsinizdir, yalnız olsanız bile günlük yaşamın koşuşturmacası bunu hissetmenize olanak tanımaz çoğu kez. Yaşamın gürültüsü içinde yalnızlığınız kaybolur gider. Bahsettiğim fiziksel bir yalnızlık değil. Etrafınızda, yakınınızda onlarca, hatta yüzlerce insan olabilir. Bu yalnız olmanızın önünde engel değildir. En yakınınızdaki insanla bile paylaşmadığınız şeyler kalıyorsa, yalnızlığınız başlamış demektir. Paylaşamadığınız andan itibaren bu kendinizden kaçışı da beraberinde getirir. Kendine yabancılaşmayı, kişilik bölünmesini, parçalanmasını yaşarsınız.

Yaşamın tam ortasında olduğunuzu düşünürsünüz, oysa işin esası hiç de böyle değildir. Çevrenizde insanlar varken güçlüsünüzdür. Ben de güçlü olduğumu düşünüyordum. Ama tek başıma kaldığımda bunun böyle olmadığını gördüm. İşkenceye tek başınıza alınırsınız. Askıya tek asılırsınız, tek başınıza dayak yersiniz. Gözleriniz 24 saat bağlıdır. Fiziksel olarak yalnızsınız, kimseyle konuşmanıza izin verilmez, tuvalete izinle gider-

siniz, tek başınıza ayakta bekletilirsiniz. Siyah bantlar gözaltına alındığınız an gözlerinize bağlanır, sadece tuvalete gittiğiniz zaman, o da tuvaletin kapısında çıkartılır. Bunun dışında hep karanlıktasınızdır. Geceyi, gündüzü, saatleri çevrenizdeki hareketlerden farkedebilirsiniz ancak. Sadece sorulan sorulara cevap vermeniz istenir, bunun dışında konuşmak yasaktır. Yalnız ve tek başına... Fiziksel olarak yalnızsanız, derdinizi anlatacağınız, sınızı paylaşacağınız hiç kimse yoktur yakınınızda.

Burada bilincinizin ve yüreğinizin devreye girmesi gerekiyor. Duygu ve düşünce dünyanız tek ise bunlar sizin yanınızdadır. Ayaklarınızın altına dağları, ormanları, okyanusları, sevdiklerinizin yüzünü, gülümseyişlerini sererler. Ama tek değilse? Duygularınız ve düşünceleriniz birbirinden farklı ise, yine de konuşurlar sizinle. Ama bu konuşmalar sizi iyice yalnızlaştırır, kimseyi göremez, kimseyi duyamazsınız.

Ararsınız bulamazsınız, çağırırsınız, bağırırsınız; ses veren olmaz sesinize. Sadece yüreğiniz vardır sizinle konuşan, bir de işkencecileriniz. Eğer tek kişi değilseniz, sizinle konuşan, ikinci kişiliğinizdir. Kimseye anlatmadığınız, kimseyle paylaşmadığınız, kendinizden bile kaçırdığınız içinizdeki ikinci kişiliktir.

Konuşur, hiç rahat bırakmaz sizi. Ama hep aleyhinizedir. Yapmak istemediğiniz şeyleri yaptırır size. Engel olamazsınız, susturamazsınız. Çünkü o anda o güçlüdür. Bastırılmıştır, saklanmıştır. Ama en zor anda çıkar işte, hem de çok güçlü bir şekilde. Size istediğini yaptırır, siz artık içinizdeki kendiniz olursunuz. İstenilen her şeyi yap-

maya başlarsınız; önünüze ne gelirse imzalarsınız, içinde ne yazdığı hiç önemli değildir.

Ben de dışarıda güçlüydüm, her yükün altına girebilirdim, hiç bir şey beni yıkamazdı, diye düşünürdüm hep. Oysa orada öyle bir yıkıldım ki, kendime gelmem çok zor oldu.

Ayağa kalkamam zannettim, yaşayamam zannettim. Burada durmam gerekiyor. Ben tek kişi değildim, gözaltına alındığımda, gözlerim bağlandığında, askıya alındığımda, tecavüze uğradığımda tek kişi değildim. Biri hep konuştu benimle, hiç susmadı. Susturamadım onu; uğraştım, kovmaya çalıştım, ama artık o güçlüydü. Dışarıdayken farkedemedim onu, ya da görmezlikten geldim. Gerçekten tek başıma kaldığımda çıktı, hem de çok güçlü bir şekilde çıktı ortaya. O benim diğer yanımdı aslında. Ama hep bastırmıştım onu, "beni gör, hesaba kat" dediği anlarda görmedim. "Sen yoksun" dedim, içimdeki 'ben'i hesaba katmadım. Gerçeklerin gözardı edilemeyeceğini, böyle yapıldığında hangi sonuçlara yol açacağını düşünmedim. Kişiliğimin derinliklerine inemedim, eksik bıraktım bunu.

Bugün şunun farkındayım, bilincindeyim: İnsan iradesi en güçlü silahtır. Hiçbir insan için, hayatı yeni baştan koşmanın önünde kendisi dışında bir engel yoktur. Çünkü insan gerçekte muazzam bir direnç ve yaşam gücü taşır. Yoksa inanılmaz acıları yenebilmek başka türlü neyle izah edilebilir?

Tek başıma ayakta durabilmeliyim. Dün neye dayanıyordum, bugün nereye dayanacağım?

Neden ayakta durmak için ille de birilerine dayanmak zorundayım? Birilerine dayandığım için tek başıma kaldığımda yıkılmadım mı? Annem mi, babam mi; eşim mi, dostlarım mı? Dün dayandığım neydi?

Kendimden başka herkese dayandım. Kendi gücümün farkına varamadım. Hep dayanacak bir yer aradım. Niye kendimin farkına varamadım. Bu kadar güçsüz müyüm ben?

Niye dayanma ihtiyacı hissediyorum? Bu kadar güçsüz olduğuma inanmak istemiyorum. Lanet olsun! Güçlü olmadığım açığa çıktı işte. Tek başıma kaldığımda yıkıldım, yerlerde süründüm. Yüreğim bile sırtını döndü bana.

Ama insan iradesi en güçlü silahsa eğer, bende bu güç var. Yapmam gereken bu gücü açığa çıkartmak. Tek başıma ayakta durmasını öğrenmeliyim. Kendimi kazanmalıyım önce. Birileri için değil, kendim için yaşamayı

öğrenmeliyim. Kendim için ayağa kalkmalıyım önce. Savaşıp kendimi yeniden kazanmalıyım, aynaya baktığımda yüzümden utanmamalıyım.

İnsanın kendisiyle yaptığı savaş en zor olanıdır, en acı verenidir. Olumsuzluklarını kabul etmek istemez. Kusursuzdur, açıktır, dürüsttür... Sanki başka bir iklimde, başka bir dünyada yetişmiştir. Sanki bu düzenin insana bulaştırdığı bütün olumsuzluklardan uzaktadır!.. Bunlar varsa bile kısa sürede aşmıştır, yenilemiştir kendini... Oysa hiç de böyle olmuyor. Bunu uçurumun dibine çakıldığımda anladım. İçimdeki gerçek beni gördüm. Bunu farkettiğimde korktum, kendi gerçeğimden korktum. Kaçmaya çalıştım. Kaçtım da... Ama en sonunda gidebileceğim bir yer kalmadı. Sonunda kendi gerçekliğimle başbaşa kaldım. O, bütün acımasızlığıyla karşımda duruyor. Öyleyse ben de acımasız olmalıyım. Bu gerçek birden bire mi ortaya çıkmıştı? Hayır, hiçbir şey birden bire ortaya çıkmaz. Bunlar bende vardı, aştığımı düşünmüştüm, oysa yıllarca taşımıştım bunları.

Arkadaşlarımın, dostlarımın yardımlarını yadsıyamam kesinlikle. Ancak bu karşılıklıydı. Benim de istemem önemliydi. Doktorlarımla olan diyaloğum için de aynı şey geçerli. Her görüşmede bunu çok daha fazla hissettim. Ben istemeseydim, diğer şeylerin yanısıra, tedavinin de hiç bir faydasını göremezdim. Oysa artık hedefim net. Yüzüm şafağa dönük, yürümek istiyorum. Hem de hiç durmadan, yürümek. Baharı duymak istiyorum. Güneşin, yıldızların, ayın sesini duymak... Irmakların, denizlerin okyanusların, ormanların sesini duymak... İnsanların, çocukların sesini duymak. Martıların kanat seslerini duymak... Ya acılarım, ya işkence, ya hasretler, ya özlemler? Bunları da duymak istiyorum. Acılarımı duymak istiyorum. Bu acıyı duyamazsam, yaramın nerede olduğunu bilemem, bilemezsem saramam, tedavi edemem. Zordu bu, ama kolay olan bir şey yok ki... Emek harcamalıyım, terlemeliyim, korkmamalıyım. Ancak böyle tedavi edebilirim kendimi.

İstemek ve sevmek. Bir kilit nokta... İstiyor muyum?!

İstiyorsam yapabilirim. Ama sadece sözle değil, eylemde de göstermeliyim bunu . Önce sevmeliyim; yaşamı, insanları, kendimi sevmeliyim. İstiyorum diyerek bir köşeye çekilemem. Mutluluğun ayağıma gelmesini bekleyemem. Onu, ben istersem bulabilirim ancak. Bulduğumda da ele geçirmesini bilmeliyim. Seversem, hem de tutkuyla seversem, istediğimi yapabilirim. Bunun için kendimle acımasız kavgalara tutuşabildim. Bunun için kendime acıma yolundan yürümedim. Bunun için hiçbir şeyi yok saymadım. Bunun için kendi gerçeğimden başlangıçta korksam da, korkmamayı ve kaçmamayı öğrendim.

Yaşamdan uzak durmamak önemliydi benim için. Hastaneye gidip gelirken, başlangıçta biraz da ilaçların etkisiyle gündelik yaşamdan koptum. Boşluğu kitaplarla kapatmaya çalıştım. Her okuduğum kitap beni bir başka dünyaya götürüyordu. Tolstoy'un Savaş ve Barış'ını okurken Rusya ve Fransa'da dolaştım. Waterloo'da savaşanların yanına gittim. Sefiller'i okurken Paris'i dolaştım. J. Valjan'la birlikteydim, onun acılarını içimde duydum. Kızılderililerle ilgili okurken, soykırıma uğrayanların yanındaydım, geleneklerini tanıdım. Germinal'de maden işçilerinin yanındaydım. Stalingrad'da çarpıştım. Almanya'da faşizme karşı savaşanlarla beraberdim. Latin Amerika'ya gittim.

Ve "Bir Kadının Ruhuna Ağıt" isimli kitap... En zor ve en kolay okuduğum, en çabuk ve en yavaş okuduğum kitaplardan biri oldu. İki kere üst üste okudum bu kitabı. Okurken yakınımda olan bir kaç kişinin gözü hep üzerimdeydi, farkediyordum. Nasıl etkileneceğim, neler

hissedeceğim acaba? Sadece çıplak gerçek var bu kitapta. Hiçbir yorum, hiçbir ekleme yok. Sadece yaşayan kadının yalın ve dolaysız anlatımı var. Ama öyle bir çarpıyor ki insanın yüzüne, hiçbir yoruma yer bırakmıyor.

Dünyayı tanıyor gibiyim artık. Dünya, insanlar bana yabancı değil. Benim çektiğim acıları çeken, duyduğum mutluluğu duyan milyonlarca insan yaşıyor yeryüzünde. Yalnız değilim. Dünyanın merkezinde ben ve acılarım durmuyor. Dünya benim etrafımda dönmüyor.

Yaşamın bir başka rengi bu. Yaşamı gökkuşağı gibi renklere ayırdım. Siyah'ı koymadım bu yaşama. Siyah bana karanlıkları, dipsiz uçurumları hatırlatıyordu. Ama sonradan bu gökkuşağına siyahı da ekledim. Yaşam bir bütünse, doğanın bütün renkleri bu yaşamda da olmalıydı.

Okuduğum kitaplardan birinde, bir cümle dikkatimi çekmişti:

"...Çekilme, kaçma değil. Bu savaşın en zor usulüdür. Herkes çarpışmayı beceremez..."

Moskova'nın Alman işgaline karşı direnişinde anlatılıyordu. Hastane dönemimi biraz buna benzetiyorum. Gündelik yaşamdan bir ölçüde kendimi geri çektim. Çalışma programım vardı, bunu iptal ettim. Çoğunlukla ranzama çekildim. Ama içimde umudu taşıyarak yaptım bunu. Kendimi geri çekmem riskliydi. Yaşamla bağımı koparmadan yürümeliydim. Bunu yapmak zorunda hissettim kendimi. Kendimle yalnız kalmak istedim, yalnız kalayım ki, daha acımasız kavga edebileyim. Bu, kendi içime dönme riskini taşıyordu. Ama mümkün olduğunca

paylaşmaya çalıştım. Konuşmak istediğim zaman, dostlarım yanıbaşımdaydı. Geceleri hiç çekinmeden uyandırabileceğim yoldaşlarım yanıbaşımdaydı. Uyuyamadığım zamanlarda hiç çekinmeden mektup yazabileceğim yoldaşlarım yanıbaşımdaydı. Gündelik yaşamdan geri çekmiştim kendimi, ama umut, inanç, cesaret, sevinç yüreğimi ısıtıyordu.

Kendimde yıllardır yaratmaya, kurmaya çalıştığım bir kenti yıkmıştım. Bu kenti yeniden inşa etmeye başladım. İşe, acımı bireysellikten çıkartarak başladım, paylaştım.

Bilinçle aşma görevi duruyordu önümde.

Bireysellikten çıkartmak zorundaydım. Bunu yapmasaydım, kendi etrafıma ördüğüm duvarları daha da yükseltecektim ve o duvarların arasında boğulup gidecektim. Gelecek diye bir şey kalmayacaktı.

Oysa gelecek umuttu, yeni başlangıçlardı. Gelecek, mutluluğun koparılıp alınma imkanıydı. Gelecek kaybedilmiş tek tek muharebeleri aşıp kocaman zaferler kazanma şansıydı. Gelecek kendimi yeniden ve yeni bir düzeyde yaratma iklimiydi. Ve gelecek onu tutkuyla ve en büyük güzelliklerle isteyenlerindi.

Geleceği istiyorum artık! O muharebede ben kaybetmiştim, savaşı ise tecavüz dahil her tür yöntemi kullanan insanlık suçlusu işkenceciler kaybedecek. Buna güvenim tam. İşte haykırmaktayım: Geleceği istiyorum, geleceği istiyorum, geleceği istiyorum!

birçok

hayat yaşadık

Dünyanın dört bir köşesinde acı çeken insanlar var. Savaşan, öldürülen, işkence gören, tecavüze uğrayan insanlar.

Ayağa kalkmaktan başka insani bir seçeneğim yok. İnsanlığın acıları beni ayağa kaldıracak. Bunu hissediyorum. Yaralarımı sarmalıyım bir an önce. Kendi acılarımı unutmalıyım. Unutmak o an için aşmakla, yenilenmekle aynı anlama geliyordu.

Okuduğum kitaplar, can dostlarımla yaptığım tartışmalar, hergün postadan aldığım onlarca kart ve mektup, en önemlisi de kendimle yaptığım tartışmalar ve ilk adımı atmış olmanın güveniyle ayağa kalkabileceğime, yaşamı yeni başta koşabileceğime, sevdiklerimi yeniden kazanacağıma, aynada kendi yüzüme bakabileceğime inandım.

ISBN 975-8426-04-4

9 789758 426041